

Urząd Statystyczny w Warszawie

Statistical Office in Warszawa

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**

2011

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF MAZOWIECKIE VOIVODSHIP**

Kwiecień 2012 April

WYDAWCA *EDITOR*

Urząd Statystyczny w Warszawie *Statistical Office in Warsaw*
ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa, [http: //www.stat.gov.pl/warsz](http://www.stat.gov.pl/warsz)
tel. 22 464 23 12, faks 22 846 76 67, e-mail: SekretariatUSWAW@stat.gov.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO *OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Zofia Kozłowska

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Barbara Czerwińska-Jędrusiak

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Agnieszka Ajdyn, Anna Branicka, Konrad Cuch, Patrycja Gałazka-Seliga, Krzysztof Kowalski,
Elżbieta Lipińska, Gabriela Nowakowska, Ewa Polanowska, Wiesława Rogalska, Grażyna Silny

SEKRETARZ *SECRETARY*

Małgorzata Bienkowska

PRZYGOTOWANIE PUBLIKACJI *PUBLICATION PREPARATION*

Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych *Mazovian Centre for Regional Surveys*
pod kierunkiem *supervised by*

Agnieszki Ajdyn

Autorzy publikacji Iwona Cieciora
Authors Izabela Moskalska
Hanna Murawska
Dorota Sułkowska

Tłumaczenie Agnieszka Gromek-Żukowska
Translation

Skład komputerowy Daniel Koźmiński
i wykonanie wykresów Grzegorz Stępień
Setting and charts

Projekt okładki Lidia Motrenko-Makuch
Cover design

ISSN 2084-6886

Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2012
Nakład 130 egz. Ark. druk. 12,0. Papier offsetowy 80 g. Format A4.
Oddano do druku w kwietniu 2012 r. Druk ukończono w kwietniu 2012 r.
Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych
Cena 15,00 zł

PRZEDMOWA

Wychodząc naprzeciw rosnącemu zapotrzebowaniu na szeroko rozumianą informację statystyczną o województwie Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu pierwszą edycję rocznego *Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego*. Publikacja ta należy do systemu analitycznych opracowań regionalnych realizowanych przez resort statystyki publicznej. Do systemu tego zaliczono również wydawany z częstotliwością miesięczną *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego* oraz z częstotliwością kwartalną *Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego*.

Niniejsze opracowanie składa się z części analitycznej i tabelarycznej, które zawierają zestaw informacji charakteryzujących takie aspekty życia społeczno-gospodarczego regionu, jak: stan i struktura ludności, rynek pracy, wynagrodzenia, emerytury i renty, ceny, rolnictwo, produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa, budownictwo mieszkaniowe, rynek wewnętrzny, wyniki finansowe i nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw. W tekście analitycznym, oprócz tablic i wykresów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

Dane zgrupowane w 13 rozdziałach tematycznych dotyczą głównie lat 2005–2011, chociaż w niektórych przypadkach prezentowane są krótsze okresy, co wynika z uwarunkowań metodologicznych. Na początku opracowania zamieszczono uwagi ogólne oraz opis podstawowych tendencji zachodzących w różnych dziedzinach społecznych i gospodarczych. Przedstawiono również województwo na tle kraju i pozostałych województw.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze wydawnictwo dostarczy szeregu interesujących informacji o Mazowszu. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji *Raportu*.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Warszawie

Zofia Kozłowska

PREFACE

In order to meet an increasing demand for broadly understood statistical information concerning voivodship, the Statistical Office in Warsaw presents the first edition of a yearly Report on socio-economic situation of mazowieckie voivodship. The publication is included in the analytical system of regional studies produced by official statistics. This system also includes monthly issued Communiqué on socio-economic situation of mazowieckie voivodship as well as quarterly published Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship.

This publication contains analytical and tabular part, which comprise a set of information on such aspects of socio-economic life of the region as: size and structure of population, labour market, wages and salaries, pensions, prices, agriculture, sold production of industry and construction, housing construction, internal market, financial results and investment outlays of enterprises. The analytical part, apart from tables and charts, contains basic methodological explanations.

Data gathered in 13 thematic chapters concern mainly the years 2005 to 2011, but in some cases shorter periods have been presented, which was due to methodological factors. At the beginning of the publication there are general notes and description of basic trends in different social and economic fields. The voivodship has also been presented against the background of the country and other voivodships.

I do hope that this publication will provide you with a range of interesting information on Mazovia. At the same time I would like to ask for comments and suggestions which will help contribute to the contents of subsequent editions of the Report.

*Director
of the Statistical Office*

in Warsaw

Zofia Kozłowska

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Str. <u>Page</u>
Przedmowa.....	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
Znaki umowne	<i>Symbols</i>	13
Skróty	<i>Abbreviations</i>	13
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	14
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	20
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	21
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA.....	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	24
LUDNOŚĆ.....	<i>POPULATION</i>	25
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	31
WYNAGRODZENIA.....	<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE.....	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	48
CENY.....	<i>PRICES</i>	52
ROLNICTWO.....	<i>AGRICULTURE</i>	56
PRZEMYSŁ.....	<i>INDUSTRY</i>	67
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	71
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE.....	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	74
RYNEK WEWNĘTRZNY.....	<i>INTERNAL MARKET</i>	79
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW.....	<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES</i> ..	82
NAKLADY INWESTYCYJNE.....	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	85

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.	<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2011</i>	1	20
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności.....	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	2	28
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise-sector</i>	3	31
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim.....	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector in mazowieckie voivodship</i> ...	4	32
Bezrobocie rejestrowane	<i>Registered unemployment</i>	5	33
Bezrobocie rejestrowane w województwie mazowieckim.....	<i>Registered unemployment in mazowieckie voivodship</i>	6	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale.....	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	7	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw.....	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	8	45

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in mazowieckie voivodship</i>	9	46
Świadczenia społeczne.....	<i>Social benefits</i>	10	48
Świadczenia społeczne w województwie mazowieckim.....	<i>Social benefits in mazowieckie voivodship</i>	11	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	12	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim.....	<i>Price indices of consumer goods and services in mazowieckie voivodship</i>	13	54
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	14	55
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	15	57
Przemysł.....	<i>Industry</i>	16	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry in mazowieckie voivodship (constant prices)</i>	17	69
Budownictwo	<i>Construction.....</i>	18	71
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie mazowieckim (ceny bieżące).....	<i>Indices of construction and assembly production in mazowieckie voivodship (current prices)</i>	19	72
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Housing construction</i>	20	74
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim	<i>Dwellings completed in mazowieckie voivodship</i>	21	76
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie mazowieckim	<i>Dwellings for which permits have been issued in mazowieckie voivodship</i>	22	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices)</i>	23	79
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie mazowieckim (ceny bieżące).....	<i>Indices of retail sale in mazowieckie voivodship (current prices)</i>	24	80
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i>	25	84
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące).....	<i>Investment outlays (current prices).....</i>	26	85

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2011</i>	1	21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r. ...	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2011</i>	2	21
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2011 r.	<i>Employment rate by LFS in 2011</i>	3	21
Stopa bezrobocia według BAEL w 2011 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2011</i>	4	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	5	22
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2011</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2011.....</i>	7	22

		Nr No.	Str. Page
Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.	<i>Dwellings completed in 2011</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2011</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2011 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2011</i>	10	23
Dynamika liczby ludności	<i>Indices of the population number</i>	11	25
Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie mazowieckim	<i>Indices of the urban and rural population number in mazowieckie voivodship</i>	12	25
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	13	26
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	14	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	15	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	16	29
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	17	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD	<i>Structure of average paid employment by PKD sections</i>	18	32
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	19	34
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	20	35
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	21	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	22	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Unemployment rate in mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	23	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	24	40
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	25	40
Dynamika liczby pracujących w IV kwartale	<i>Indices of employed persons in the 4th quarter</i>	26	41
Struktura pracujących według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in mazowieckie voivodship in the 4th quarter</i>	27	41
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter</i>	28	41
Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale	<i>Indices of unemployed persons in the 4th quarter</i>	29	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in mazowieckie voivodship in the 4th quarter</i>	30	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2011</i>	31	43
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter</i>	32	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter</i>	33	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	34	45

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	35	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	36	50
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	37	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	38	53
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie mazowieckim w 2011 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in mazowieckie voivodship in 2011</i>	39	54
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	40	58
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	41	58
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i>	42	59
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	43	60
Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	44	61
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)	<i>Indices of procurement of total animals (in live weight)</i>	45	61
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	46	61
Cena skupu pszenicy za 1 dt	<i>Procurement price of wheat per 1 dt</i>	47	62
Cena skupu żyta za 1 dt	<i>Procurement price of rye per 1 dt</i>	48	62
Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt	<i>Marketplace price of edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	49	62
Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg	<i>Procurement price of pigs per 1 kg</i>	50	63
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	51	63
Cena skupu żywca wołowego za 1 kg	<i>Procurement price of cattle per 1 kg</i>	52	64
Cena skupu mleka za 1 l	<i>Procurement price of milk per 1 l</i>	53	64
Dynamika globalnej produkcji rolniczej (ceny stałe roku poprzedniego)	<i>Indices of gross agricultural output (constant prices from previous year)</i>	54	65
Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów (ceny stałe roku poprzedniego)	<i>Structure of market agricultural output by products (constant prices from previous year)</i>	55	66
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry (constant prices)</i>	56	68
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w 2011 r. według sekcji PKD (ceny bieżące)	<i>Structure of sold production of industry in 2011 by PKD sections (current prices)</i>	57	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	58	70
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w 2011 r. według sekcji PKD	<i>Structure of average paid employment in industry in 2011 by PKD sections</i>	59	70
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	<i>Indices of sold production of construction (current prices)</i>	60	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly production (current prices)</i>	61	72
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production by divisions (current prices)</i>	62	73

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	63	73
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania.....	<i>Indices of dwellings completed</i>	64	75
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	65	75
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	66	75
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Dwellings completed in podlaskie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	67	76
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	68	77
Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia.....	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	69	77
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto.....	<i>Indices of number of dwellings started</i>	70	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices)</i>	71	80
Udział (w %) liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw	<i>Share (in %) of companies showing net profit in the total number of surveyed entities.....</i>	72	82
Udział (w %) przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share (in %) of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	73	82
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	74	83
Wskaźnik rentowności obrotu netto.....	<i>Net turnover profitability rate</i>	75	83
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące).....	<i>Indices of total investment outlays (current prices)</i>	76	85

ANEKS

APPENDIX

		Nr No.	Str. Page
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM	<i>SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP</i>	I	88
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS.....</i>	II	92

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 1 I 2011 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w 2011 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 January 2011.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Mazowieckie Voivodship in 2011”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

3) **financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. **Constant prices** were adopted as follows:

1) *agricultural output* – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;

2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i na wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).*

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted.

14. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

skrót <i>abbreviation</i>	działy (dok.) <i>divisions (cont.)</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze- p		Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze- p, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej		Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy <i>Wholesale trade</i>		Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi <i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
Transport lądowy i rurociągowy <i>Land and pipeline transport</i>		Transport lądowy oraz transport rurociągowy <i>Land transport and transport via pipelines</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE SYMBOLS

Kreska	(-)	- zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
“W tym” “Of which”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł	- złoty <i>zloty</i>	m ²	- metr kwadratowy <i>square metre</i>
tys.	- tysiąc <i>thousand</i>	m ³	- metr sześcienny <i>cubic metre</i>
mln	- milion <i>million</i>	km ²	- kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	- gram <i>gram</i>	kpl.	- komplet <i>set</i>
kg	- kilogram <i>kilogram</i>	szt.	- sztuka <i>piece, unit</i>
dt	- decytona <i>deciton</i>	pkt	- punkt <i>point</i>
l	- litr <i>litre</i>	m.st.	- miasto stołeczne <i>Capital City</i>
ha	- hektar <i>hectare</i>	PKD	- Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

■ Liczba mieszkańców Mazowsza systematycznie zwiększa się, przy czym rozwój demograficzny województwa jest zróżnicowany przestrzennie. Wykorzystując dwie składowe przyrostu rzeczywistego ludności, tj. przyrost naturalny i ogólne saldo migracji na pobyt stały, można powiedzieć, że w 2011 r. spośród 42 powiatów 20 było aktywnych demograficznie, z czego w 13 nastąpił wzrost zaludnienia w wyniku zarówno dodatniego przyrostu naturalnego, jak i dodatniego salda migracji. W pozostałych 22 powiatach zmiany miały charakter regresywny, przy czym w 16 z nich przyrost naturalny i saldo migracji były ujemne. Największy przyrost ludności występował w powiatach koncentrujących się wokół Warszawy, a największy ubytek w powiatach usytuowanych na krańcach województwa.

■ W analizowanym okresie w województwie mazowieckim pozytywne tendencje na rynku pracy utrzymywały się do końca 2008 r. W tym czasie systematycznie rosła liczba pracujących i zmniejszały się liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia. Od 2009 r. sytuacja na wojewódzkim rynku pracy pogorszyła się.

W latach 2006–2008 obserwowano wysokie tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku. W 2009 r. przeciętne zatrudnienie nieznacznie obniżyło się. W kolejnym roku zanotowano niewielki wzrost zatrudnienia, który umocnił się w 2011 r. Na poprawę dynamiki w ostatnim roku wpłynął wzrost zatrudnienia w większości sekcji, m.in. w budownictwie, obsłudze rynku nieruchomości oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Rok 2011 był trzecim z kolei, w którym odnotowano wzrost liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia, przy czym skala wzrostu była mniejsza niż przed rokiem oraz znacznie mniejsza niż w 2009 r. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 9,9% i nadal należała do najniższych w kraju. W województwie utrzymało się przestrzenne zróżnicowanie bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą wartością omawianego wskaźnika w m.st. Warszawie (3,8%) a najwyższą w powiecie szydłowieckim (37,2%) wyniosła 33,4 pkt proc.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzonego w IV kwartale w latach 2005–2011 pokazują, że sytuacja na rynku pracy w województwie w tym okresie ulegała dość istotnym zmianom, zwłaszcza w zakresie stopy bezrobocia. Do 2008 r. zmiany te miały charakter pozytywny. W kolejnych dwóch latach nastąpiło zahamowanie korzystnego trendu. W 2011 r. sytuacja na rynku pracy nieznacznie poprawiła się. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba pracujących i wskaźnik zatrudnienia; zwiększyła się również liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia, ale w mniejszym stopniu niż w 2010 r. W latach 2005–2011 najniższą stopę bezrobocia odnotowano w IV kwartale 2008 r., a najwyższą – w IV kwartale 2005 r.

■ W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym rosły szybciej niż przed rokiem, ale wolniej niż w latach 2006–2009. Wysoką dynamikę płac, w porównaniu z rokiem poprzednim, notowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę i gorącą wodę oraz zakwaterowanie i gastronomia. W omawianym roku przeciętne wynagrodzenie w województwie stanowiło 122,3% średniego wynagrodzenia w kraju.

■ Na Mazowszu w latach 2007–2009 obserwowano w ujęciu rocznym stopniowy wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS, a w latach 2010–2011 – spadek. Liczba świadczeniobiorców KRUS (od 2007 r.) systematycznie obniżała się. W analizowa-

nym okresie notowano wzrost przeciętnych świadczeń, a skala wzrostu była większa w przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury i renty wypłacanej przez ZUS niż przez KRUS. W 2011 r. pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z ZUS (103,0% średniej krajowej) województwo zajmowało drugie miejsce w Polsce, a analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych było najniższe i stanowiło 96,0% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w kraju.

■ W 2011 r. ceny detaliczne towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w większym stopniu niż w 2010 r. Wzrost cen zanotowano w większości grup towarów i usług, w tym największy (podobnie jak przed rokiem) w zakresie transportu. Niższe były jedynie ceny odzieży i obuwia. W 2005 r. tempo wzrostu cen w województwie mazowieckim utrzymało się na takim samym poziomie jak w kraju, rok później było wyższe, a od 2007 r. niższe niż przeciętnie w kraju. W analizowanym okresie najmniejszy wzrost cen detalicznych ogółem odnotowano w 2006 r., a największy w 2008 r.

■ W produkcji rolniczej Mazowsza znaczący udział ma produkcja żywca rzeźnego, mleka krowiego, owoców, warzyw oraz zbóż. W latach 2005–2010 obserwowano na przemian spadki i wzrosty globalnej produkcji rolniczej (licząc rok do roku w cenach stałych), co było przede wszystkim rezultatem dynamicznych zmian produkcji roślinnej, której wzrost odnotowano tylko dwa razy (w roku 2006 i 2008). Produkcja zwierzęca w omawianym okresie (oprócz 2007 r.) wykazywała tendencję wzrostową. W 2010 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła globalna i końcowa produkcja rolnicza, natomiast nieznacznie zmniejszyła się towarowa produkcja rolnicza. Producenci z naszego województwa wytworzyli 14,9% globalnej produkcji roślinnej i 16,1% produkcji zwierzęcej w kraju.

Na Mazowszu w strukturze zasiewów od lat dominują zboża oraz uprawy pastewne, ponadto obserwuje się stopniowe zwiększanie areалу upraw przemysłowych (przede wszystkim rzepaku), a także systematyczny spadek powierzchni przeznaczanej pod uprawę ziemniaków. Plony głównych ziemiopłodów rolnych w regionie są na ogół niższe od przeciętnych w kraju.

W województwie mazowieckim w latach 2005–2011 znacznemu ograniczeniu uległo stado trzody chlewnej, natomiast zwiększyło się pogłowie bydła i drobiu. Należy jednak dodać, że w ostatnim roku analizy, w porównaniu z wynikami PSR 2010, pogłowie wymienionych gatunków zwierząt zmniejszyło się. Wzrostową tendencję skupu żywca rzeźnego ogółem w ujęciu rocznym notowano w latach 2006 oraz 2009–2011, a skupu mleka – w latach 2008–2009 i 2011. Od 2009 r. obserwowano wyższą w ujęciu rocznym dynamikę skupu zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). W omawianym okresie miały miejsce różnokierunkowe zmiany cen produktów rolnych, przy czym w 2011 r. ceny większości produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego były znacznie wyższe niż przed rokiem (niższe były przeciętne ceny ziemniaków jadalnych w skupie oraz ceny prosiąt na targowiskach).

■ W latach 2006–2011 produkcja sprzedana przemysłu w województwie mazowieckim wykazywała tendencję wzrostową (w ujęciu rocznym), przy czym najwyższą dynamikę notowano w latach 2006, 2007 i 2010, a najniższą – w 2009 r. Zwiększenie produkcji sprzedanej w 2011 r. miało miejsce we wszystkich sekcjach. W omawianym roku zwiększyło się również przeciętne zatrudnienie oraz wydajność pracy w przemyśle. W 2011 r. produkcja sprzedana w województwie stanowiła 20,5% ogólnej produkcji przemysłowej w kraju.

■ W latach 2006–2011 notowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w ujęciu rocznym, najwyższy w latach 2006 i 2007. Również produkcja budowlano-montażowa w omawianym okresie (oprócz 2010 r.) wykazywała tendencję wzrostową. W 2011 r., po spadku przed rokiem, produkcja budowlano-montażowa znacząco zwiększyła się w skali roku. Wysokie tempo wzrostu obserwowano w podmio-

tach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a mniejsze – w przedsiębiorstwach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne. Obniżyła się natomiast produkcja w podmiotach zajmujących się budową budynków.

- Rok 2011 był drugim z kolei, w którym odnotowano zmniejszenie liczby mieszkań oddanych do użytkowania, skala tego spadku była jednak mniejsza niż rok wcześniej. W latach 2007–2009 obserwowano wzrost z roku na rok liczby mieszkań oddanych do użytkowania, w tym największy w 2008 r. Po raz pierwszy od trzech lat więcej było mieszkań, na budowę których uzyskano pozwolenia. Największy spadek miał miejsce w 2009 r. W latach 2005–2007 liczba mieszkań, na które wydano pozwolenia rosła, w tym najbardziej w 2007 r. W 2011 r. nieznacznie wzrosła także liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Skala wzrostu była mniejsza niż rok wcześniej i mniejsza niż w latach 2005–2007. Zmniejszenie liczby mieszkań rozpoczętych w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w 2008 i 2009 roku.

- Z analizy danych za lata 2006–2011 wynika, że przez cały okres utrzymywała się tendencja wzrostowa sprzedaży detalicznej w skali roku, przy czym do 2008 r. tempo wzrostu było wyższe, a w kolejnych latach – niższe. W 2011 r. sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie znacznie wyższym niż w roku poprzednim, co wynikało głównie ze znaczącego wzrostu w przedsiębiorstwach z grupy „pozostałe” oraz w jednostkach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi. Spadek odnotowano natomiast w podmiotach handlujących głównie żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi.

- W 2011 r. wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw, dzięki znacznie wyższemu wynikowi na pozostałej działalności operacyjnej, były korzystniejsze niż uzyskane rok wcześniej. Wyniki finansowe osiągnięte w pozostałych obszarach działalności gospodarczej (tj. wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik na operacjach finansowych) były mniej korzystne. Wolniejsze tempo wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania skutkowało podwyższeniem wskaźnika poziomu kosztów. Gorsze niż przed rokiem były również pozostałe relacje ekonomiczno-finansowe. Udział jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw zmniejszył się z 76,9% do 75,3%.

- Po dwóch latach spadku, w 2011 r. odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. Znacznie zwiększyły się nakłady na zakupy oraz (w mniejszym stopniu) na budynki i budowle. Wyższa niż przed rokiem była liczba inwestycji nowo rozpoczętych oraz ich wartość kosztorysowa.

- Produkt krajowy brutto wytworzony w województwie mazowieckim w 2009 r. był realnie wyższy o 3,3% w porównaniu z rokiem poprzednim, a w odniesieniu do poziomu z 2007 r. – o 8,8%. W latach 2007–2009 średnie roczne tempo wzrostu PKB kształtowało się na poziomie 4,3%, przy średniej krajowej 3,3%. W porównaniu z innymi województwami był to jeden z największych wzrostów z roku na rok wolumenu PKB (druga lokata po województwie małopolskim). Szybki rozwój gospodarki Mazowsza potwierdza również produkt krajowy brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W 2009 r. w ujęciu realnym poziom tego wskaźnika był wyższy w stosunku do 2008 r. o 3,0%, a do 2007 r. – o 8,2% (w kraju odpowiednio o 1,5% i 6,7%). Województwo mazowieckie osiąga najwyższy poziom tego miernika w Polsce – w 2009 r. przewyższył on średnią krajową o 60,1%; w 2007 r. był większy o 59,9% (w cenach bieżących).

Na podstawie danych dla lat 2006–2008 można stwierdzić, że mazowieckie jest jedynym województwem w kraju, w którym PKB na 1 mieszkańca przekracza 75% średniej wartości w Unii Europejskiej; w 2008 r. Mazowsze osiągnęło poziom 89% średniej unijnej.

BASIC TRENDS

■ *Population of Mazovia is systematically growing, but demographic development of voivodship is spatially diversified. Taking into account two components of actual increase of the population, i.e. natural increase and total net migration for permanent residence, it can be stated that in 2011 from among 42 powiats 20 were demographically active, of these in 13 the increase of the population resulted from both positive natural increase and positive net migration. In other 22 powiats changes were regressive, and in 16 of them natural increase and net migration were negative. The highest increase of the population recorded powiats concentrated around Warsaw, and the highest decline – powiats situated on the fringes of the voivodship.*

■ *In the reviewed period in mazowieckie voivodship positive trends on the labour market continued until the end of 2008. At that time, the average number of employed persons was systematically growing and the number of unemployed persons and the unemployment rate were falling. Since 2009, situation on the labour market in the voivodship has deteriorated.*

In the years 2006–2008, high growth rate was observed in annual average employment in enterprise sector. In 2009, the average employment slightly declined. The following year recorded a slight increase in the employment, which solidified in 2011. Last year's improvement in indices was a result of increase in employment in majority of sections, among others, in construction, real estate, and professional, scientific and technical activities.

The year 2011 was third in a row in which rise in the number of unemployed persons and unemployment rate were noted, but the scale of increase was smaller than in a previous year and significantly smaller than in 2009. Unemployment rate was estimated at 9,9% and was still one of the lowest in the country. Territorial diversity in the unemployment continued in the voivodship. The difference between the lowest value of this indicator in the capital city of Warsaw (3,8%) and the highest in szydlowiecki powiat (37,2%) equated to 33,4 percentage points.

Results of the Labour Force Survey (BAEL) conducted in the 4th quarter of the years 2005–2011 show that situation on the labour market in the voivodship changed significantly over this period, particularly in the unemployment rate. Until 2008, these changes were positive. In the following years, the positive trend was inhibited. In 2011, situation on the labour market slightly improved. In comparison with a previous year, the number of employed persons and employment rate increased; there were also more unemployed persons and higher unemployment rate, but to a lesser extent than in 2010. In the years 2005–2011, the lowest unemployment rate was recorded in the 4th quarter of 2008, and the highest – in the 4th quarter of 2005.

■ *In 2011, annualized values of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector grew faster than in a previous year, but slower than in the years 2006–2009. High dynamic in wages and salaries, compared with the previous year, recorded sections: administrative and support service activities, electricity, gas, steam and air conditioning supply, and accommodation and catering. In the reviewed year, the average wages and salaries in the voivodship constituted 122,3% of the country's average.*

■ *In Mazovia in the years 2007–2009 there was a gradual increase in the annual average number of persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution (ZUS), in the years 2010–2011 – there was a decline. The number of beneficiaries of the Agricultural Social Security Fund (KRUS) (since 2007) has been systematically falling. In the analysed period, the average ben-*

efit recorded an increase, and the scale of this increase was larger in the case of the average monthly retirement pay and pension paid by ZUS than by KRUS. In 2011, when taking into account the average pension from ZUS (103,0% of the country's average), the voivodship was second in Poland, and analogically benefits received by farmers were the lowest and constituted 96,0% of the average agricultural pension in the country.

■ *In 2011, retail prices of consumer goods and services increased more in a year than in 2010. Price growth was recorded in most goods and services, of which the highest (alike in the previous year) in transport. Only prices of clothes and shoes were lower. In 2005 the rate of prices growth in mazowieckie voivodship remained at the same level as in the country, later it was higher, and since 2007 it was lower than the country average. In the analysed period the smallest increase of total retail prices was recorded in 2006 and the largest in 2008.*

■ *In agricultural output of Mazovia, a significant share had production of animals for slaughter, cows' milk, fruit, vegetables and cereals. In the years 2005–2010, there were alternate periods of rises and falls in gross agricultural output (counted year after year in constant prices), which was the result of dynamic changes in crop output, whose growth was noted only two times (in 2006 and 2008). Animal output in the reviewed period (except in 2007) registered an upward trend. In 2010, compared to the previous year, gross and final agricultural output increased, but market agricultural output slightly decreased. Producers from our voivodship produced 14,9% of gross crop output and 16,1% of animal output in the country.*

In Mazovia, cereals and feed plants have dominated in sowing structure for years, moreover gradual growth in the industrial crops area (mainly rape) and systematical reduction in the area for growing potatoes has been observed. Yields of major crops in the region are usually lower than the country average.

In mazowieckie voivodship in the years 2005–2011 herd of pigs marked a substantial decrease (which is undoubtedly due to large fluctuations of pork production), but livestock of cattle and poultry marked an increase. However, it should be added that during the last year of the analysis, compared with the results of the Agricultural Census 2010, livestock of above-mentioned species of animals fell. Upward trend in total procurement of animals for slaughter in a year was recorded in the years 2006 and 2009–2011, and procurement of cows' milk – in the years 2008–2009 and 2011. Since 2009, higher annual dynamics of procurement of basic cereals (including cereal mixed, excluding seed grain) has been observed. In the reviewed period, multidirectional changes of agricultural products' prices were occurring, but in 2011 prices of most products of crop and animal origin were significantly higher than in a previous year (lower were procurement prices of edible potatoes and piglets' prices on marketplaces).

■ *In the years 2006–2011, sold production of industry in mazowieckie voivodship was tending upwards (annualized values), but the highest dynamic rates were recorded in the years 2006, 2007 and 2010, and the lowest – in 2009. There was an increase in sold production in all sections in 2011. In the reviewed year, the average employment went up as well as work efficiency in industry. In 2011, sold production in the voivodship represented 20,5% of total industry production in the country.*

■ *In the years 2006–2011, the annual sold production of construction increased, with the highest rise in 2006 and 2007. Construction and assembly production in the reviewed period (except in 2010) was also tending upwards. In 2011, after a reduction in a previous year, construction and assembly production increased significantly in a year. High growth rate was observed in civil engineering, and a lower growth – in specialised construction activities. Production was lower in entities constructing buildings.*

■ *The year 2011 was second in a row in which decrease in the number of completed dwellings was recorded, however the scale of this drop was smaller than in a previous year. In the years 2007–2009, growth in the number of dwellings was observed year by year, with the highest growth in 2008. For the first time in three years, there were more dwelling permissions granted. The highest decline was noted in 2009. In the years 2005–2007, the number of dwelling permissions granted was growing, with the highest growth in 2007. In 2011, the number of dwellings started marked a slight increase as well. Scale of increase was smaller than in a previous year, and smaller than in the years 2005–2007. Reduction in the number of dwellings started, compared with the previous year, was recorded in 2008 and 2009.*

■ *The analysis for the years 2006–2011 shows that the annual retail sale was tending upwards over the whole period, but until 2008 the growth rate was higher, and in the following years – lower. In 2011, retail sale was much higher than in a previous year, which was mainly due to significant increase in enterprises from the group “others” and in entities trading solid, liquid and gas fuels. Reduction was recorded in entities trading food, beverages and tobacco products.*

■ *In 2011, gross and net financial results in surveyed enterprises, thanks to substantially higher results in other operational activities, were better than in a previous year. Financial results gained in other areas of economic activity (i.e. result on the sale of products, goods and materials as well as result on financial operations) were less favourable. Slower increase of revenues from total activity than costs of obtaining them resulted in higher cost level indicator. Other economic and financial relations were worse than in a previous year as well. Share of units with net profit in the total number of enterprises declined from 76,9% to 75,3%.*

■ *After two years of falls, in 2011 investment outlays of surveyed enterprises recorded an increase. Investments on purchases and (to a lesser extent) on buildings and structures went up significantly. The number of newly started investments and their estimated cost was higher than in a previous year.*

■ *Gross domestic product generated in mazowieckie voivodship in 2009 was actually higher by 3,3% in comparison with previous year, by 8,8% in relation to 2007. In 2007–2009 average annual GDP growth rate amounted to 4,3%, while the national average was estimated at 3,3%. In comparison with other voivodships, this was the one of the largest year to year growth of GDP volume (second place after Małopolskie voivodship). Rapid economical development of Mazovia also confirms the gross domestic product per capita. In 2009, in real terms the level of this rate was higher in relation to 2008 by 3,0%, and to 2007 – by 8,2% (in the country respectively by 1,5% and 6,7%). Mazowieckie voivodship reaches the highest level of this indicator in Poland – in 2009 it exceeded national average by 60,1%; in 2007 was higher by 59,9% (in current prices).*

On the basis on data for 2006–2008 can be said, that mazowieckie is the only voivodship in the country where GDP per capita exceeds 75% of average value in European Union; in 2008. Mazovia reached 89% of union’s average.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

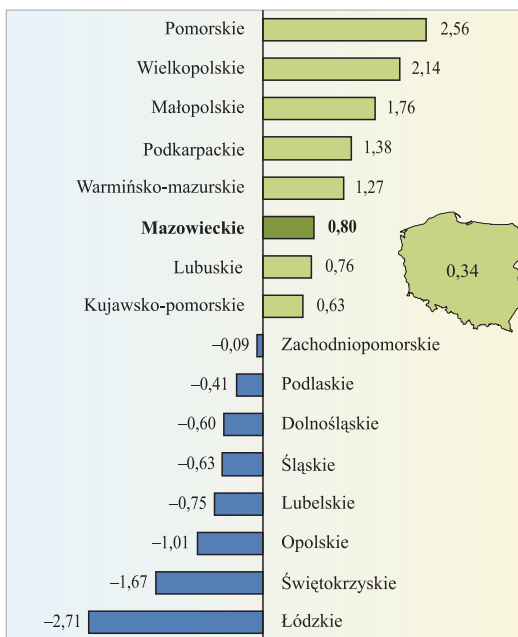
Tabl. 1. Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.

Wyszczególnienie	Polska	Mazowieckie
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	148
Przyrost naturalny na 1000 ludności ^a	0,34	0,80
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^a	-0,11	2,74
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w %	56,1	60,1
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w %	50,7	55,4
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w %	9,7	7,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3604,68	4407,27
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1669,22	1719,97
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	986,24	946,81
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010 = 100).....	104,3	103,7
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	6,9	7,5
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	37,3	49,1
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	87,5	62,8
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	438819	683572
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	394783	607392
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,4	4,8
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1013	1283
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	51
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych w %	78,3	75,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	94,6	95,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (2010 = 100; ceny bieżące)	111,9	108,7
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2009 r. w zł	35210	56383

^a Dane wstępne. ^b Przeciętne roczne. ^c Stan w czerwcu. ^d Stan w końcu lipca.

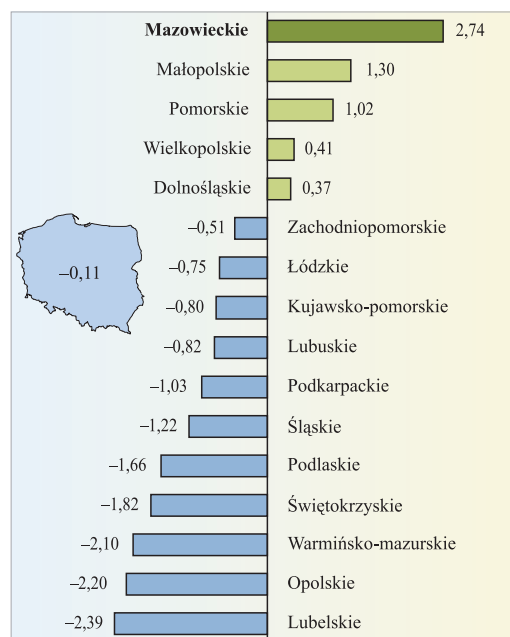
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności^a w 2011 r.

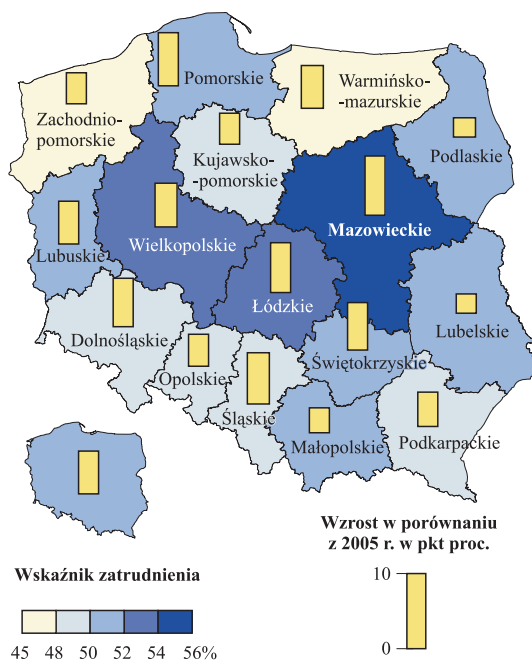
a Dane wstępne.

Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności^a w 2011 r.

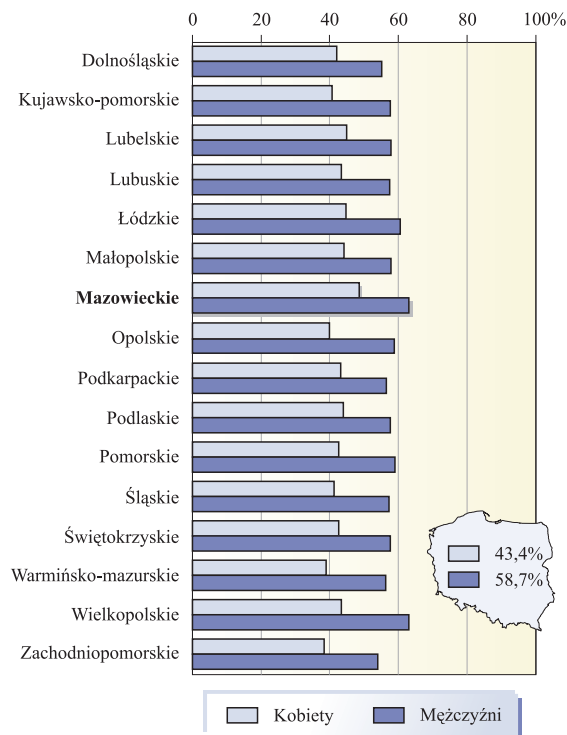

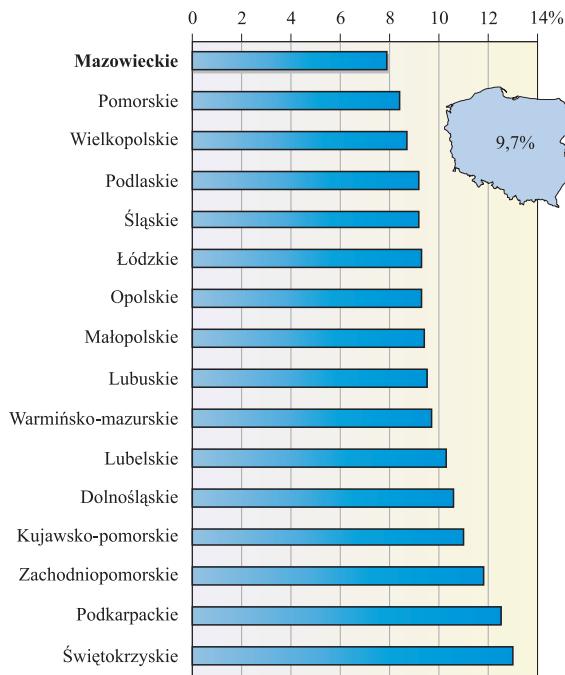
a Dane wstępne.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2011 r.

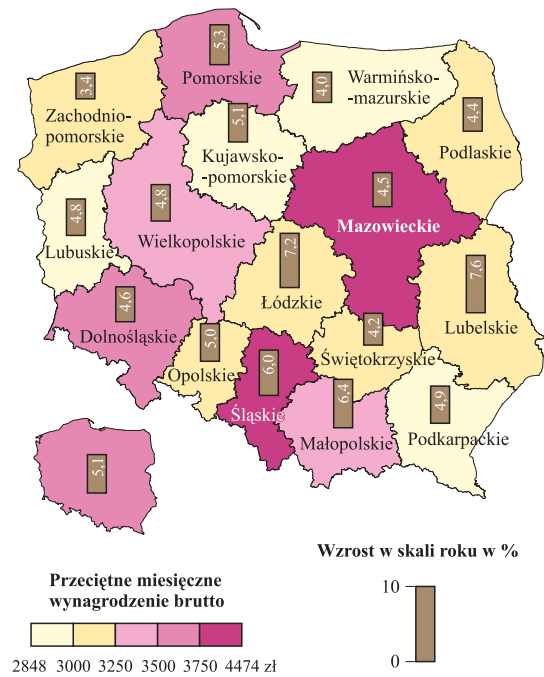

a Przeciętny w roku.

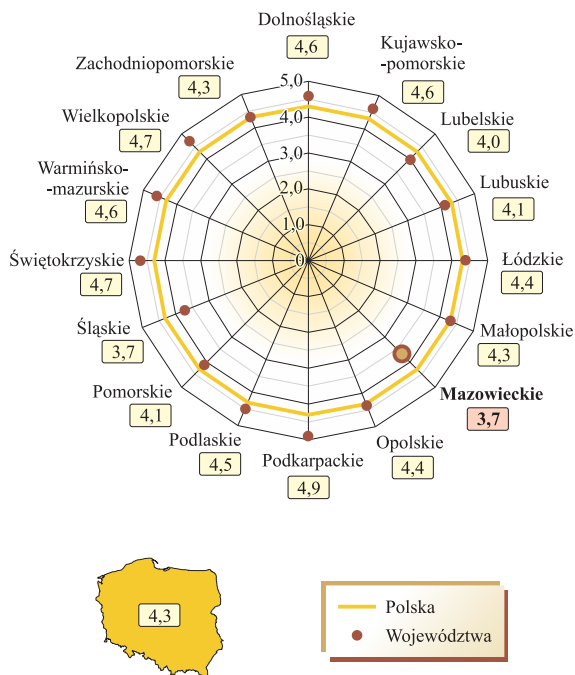
Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2011 r.

^a Przeciętna w roku.

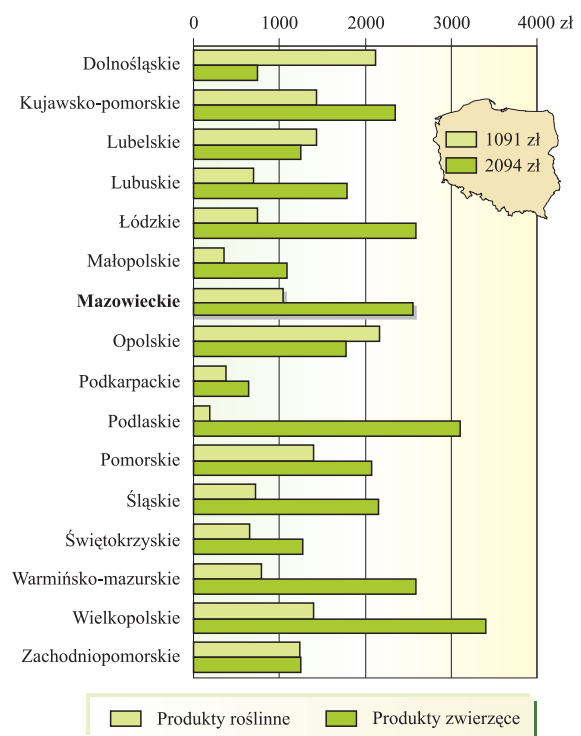
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw^a w 2011 r.

^a Dane nie obejmują Poczty Publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.

Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

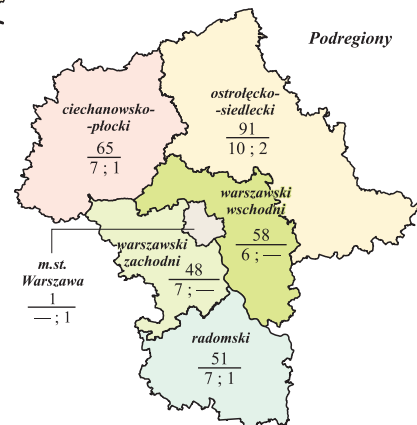
PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)^a W 2011 R.

Stan w dniu 1 I

	Powierzchnia w ha	Ludność ^b w tys. (stan w dniu 31 XII)
MAZOWIECKIE	3555847	5261
podregiony:		
Ciechanowsko-plocki	777953	621
Ostrołęcko-siedlecki	1209162	746
Radomski	576330	619
M.st. Warszawa	51724	1728
Warszawski wschodni	510358	781
Warszawski zachodni	430320	767

	liczba gmin	liczba miast na prawach powiatu
liczba powiatów	314	37 ; 5

podregion ciechanowsko-plocki	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
ciechanowski gostyniński miławski plocki płoński sierpecki żuromiński	Plock

podregion ostrołęcko-siedlecki	
Powiaty:	Miasta na prawach powiatu:
łosicki makowski ostrołęcki ostrowski przasnyski pultuski siedlecki sokołowski węgrowski wyszkowski	Ostrołęka Siedlce

podregion radomski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
białobrzeski kozienicki lipski przysuski radomski szydłowiecki zwoleński	Radom

podregion m.st. Warszawa	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
—	m.st. Warszawa

podregion warszawski wschodni	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
garwoliński legionowski miński nowodworski otwocki wołomiński	—

podregion warszawski zachodni	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
grodziski grójcecki piaseczyński pruszkowski sochaczewski warszawski zachodni żyrardowski	—

Według stanu w dniu 1 I 2011 r. województwo mazowieckie zajmowało powierzchnię 35558 km², co stanowi 11,4% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 XII 2011 r.) mieszkało ok. 5261 tys. ludności, tj. 13,8% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 148 osób (trzecia lokata w kraju). W miastach mieszkało 64,6% ludności województwa.

^a NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów. ^b Dane wstępne.

LUDNOŚĆ

Województwo mazowieckie z roku na rok zaludnia się, przy czym w większym stopniu w wyniku ruchu migracyjnego niż ruchu naturalnego. W 2011 r. przyrost ludności z tytułu dodatniego salda migracji ludności na pobyt stały wynosił prawie 3 osoby na 1000 ludności, natomiast z tytułu dodatniego przyrostu naturalnego – niespełna 1 osobę.

Na Mazowszu według stanu w dniu 31 grudnia 2011 r. zamieszkiwało ok. 5261 tys. osób, co stanowiło 13,8% ogółu ludności Polski. W województwie mieszkańcy miast stanowili 14,6% ludności miejskiej kraju, a mieszkańcy wsi – 12,4% ogółu ludności wiejskiej. W porównaniu

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, a do 2005 r. – ponad 2 miesiące.

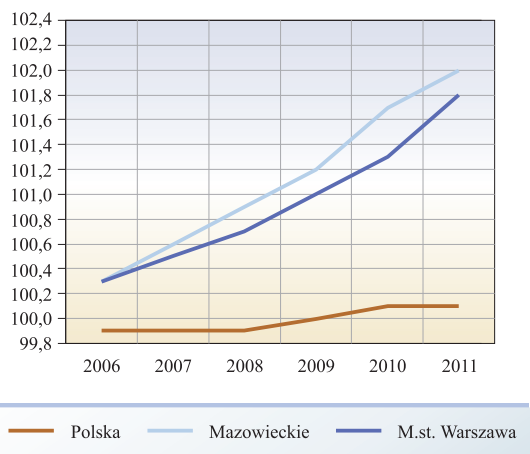
z analogicznym okresem 2010 r. ludność województwa zwiększyła się

o 0,35%, a w porównaniu z 2005 r. – o 2,00%. W latach 2005–2011 średnioroczne tempo przyrostu ludności wynosiło plus 0,33%, przy czym wyższe było na wsi (plus 0,40%) niż w miastach (plus 0,29%).

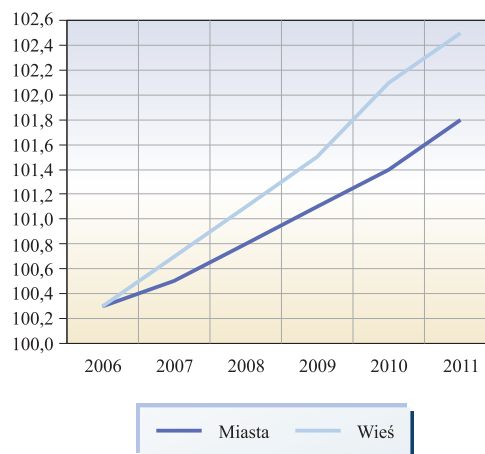
Warszawa – największe miasto regionu – na koniec roku 2011 liczyła ok. 1728 tys. ludności, tj. 32,8% ogółu ludności województwa. W latach 2005–2011 roczne tempo przyrostu ludności stolicy kształtowało się od plus 0,18% w 2008 r. do plus 0,43% w 2011 r.; średnioroczna stopa przyrostu wyniosła plus 0,28%.

Dane o ludności zbilansowano w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz dane ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności. Dane o stanie i strukturze ludności oraz wszystkie wskaźniki obliczone na tej podstawie mają charakter tymczasowy i po opracowaniu wyników NSP 2011 ulegną zmianie.

Wyk. 11. **Dynamika liczby ludności**
Stan w dniu 31 XII
2005 = 100

Wyk. 12. **Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie mazowieckim**
Stan w dniu 31 XII
2005 = 100

Województwo mazowieckie zurbanizowane jest w stopniu wyższym od przeciętnego w kraju. Udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności województwa od dłuższego czasu utrzymuje się na poziomie 65%, natomiast w kraju, przy tendencji malejącej, wynosi 61%.

W końcu 2011 r. na Mazowszu wskaźnik zaludnienia wyniósł 148 osób na 1 km² i był bardzo zróżnicowany przestrzennie. Z analizy rozkładu tego wskaźnika na poziomie powiatów wynika, że najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w powiecie ostrołęckim (40 osób/km²), a największa – w m.st. Warszawie (3341 osób/km²).

W województwie mazowieckim struktura ludności według płci charakteryzuje się liczebną przewagą kobiet – podobnie jak w latach wcześniejszych na koniec 2011 r. stanowiły one 52,2% populacji (w kraju 51,7%); wskaźnik feminizacji, tj. liczba kobiet na 100 mężczyzn, wyniósł 109 (w kraju 107). Bardziej sfeminizowana jest ludność miast niż wsi – w omawianym okresie udział kobiet wyniósł odpowiednio 53,3% wobec 50,2%, a wskaźnik feminizacji 114 wobec 101.

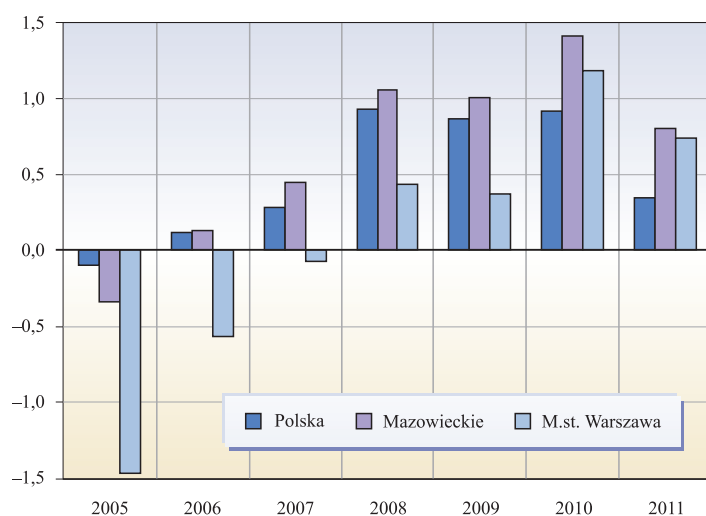
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

W 2011 r. w województwie mazowieckim zarejestrowano 57258 urodzeń żywych. W stosunku do poprzedniego roku było to o 3498 urodzeń mniej, a w odniesieniu do 2005 r. – o 7275 więcej. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 10,92‰ i był niższy o 0,71 pkt niż rok wcześniej, jednak wyższy o 1,19 pkt niż sześć lat temu.

W omawianym okresie zmarło 53080 osób, tj. o 309 osób mniej niż w 2010 r. i o 1336 osób więcej niż w 2005 r. Współczynnik natężenia zgonów kształtował się na poziomie 10,12‰ wobec odpowiednio 10,22‰ i 10,07‰.

Wyk. 13. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

osób, a to oznacza, że przyrost naturalny był dodatni; współczynnik natężenia wyniósł plus 0,80‰ (w miastach – plus 1,30‰, na wsi – minus 0,11‰).

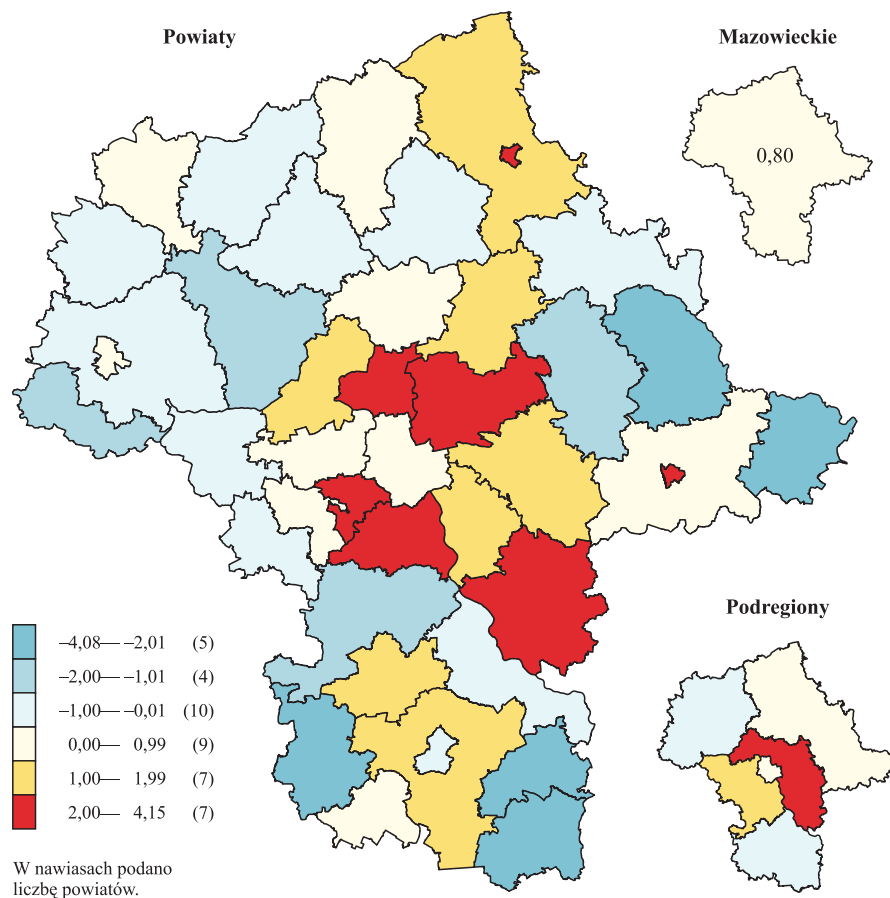
Liczba zarejestrowanych w 2011 r. zgonów niemowląt (195) zmniejszyła się zarówno w stosunku do roku 2010 r., jak i 2005 – odpowiednio o 79 i o 106. Współczynnik natężenia liczony na 1000 urodzeń żywych wyniósł 3,41 i był niższy w skali roku o 1,10 pkt, a w skali sześciu lat o 2,61 pkt.

Jak wynika z powyższego w ciągu 2011 r. liczba urodzeń żywych przewyższyła liczbę zgonów o 4178

W latach 2005–2011 zarówno wojewódzki, jak i ogólnopolski współczynnik przyrostu naturalnego wykazywał rosnącą tendencję do 2008 r., natomiast w trzech kolejnych latach podlegał różnokierunkowym zmianom, tj. najpierw notowano spadek jego wartości, potem wzrost i znowu spadek. Takie same tendencje zmian współczynnika przyrostu naturalnego obserwowano w Warszawie, czyli do 2008 r. systematyczny wzrost jego wartości (od minus 1,47% do plus 0,43%), a w następnych latach dwa razy spadek i jeden raz wzrost. W ostatnim roku rozpatrywany współczynnik wyniósł 0,74% i był mniejszy o 0,44 pkt niż w 2010 r.

Na koniec 2011 r. na Mazowszu dodatni przyrost naturalny wystąpił w 23 powiatach, przy czym w przeliczeniu na 1000 ludności w 16 powiatach był wyższy niż przeciętnie w województwie; najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w mieście Siedlce (4,15%). Ujemny przyrost naturalny wystąpił w 19 powiatach, a najniższe natężenie omawianego współczynnika odnotowano w powiecie lipskim (minus 4,08%). Z analizy przestrzennego rozkładu omawianego zjawiska wynika, że powiaty z dodatnim przyrostem naturalnym koncentrują się głównie w centralnej części województwa oraz w bezpośrednim otoczeniu miast na prawach powiatu (z wyjątkiem Płocka), natomiast powiaty z ujemnym przyrostem naturalnym położone są na krańcach zachodnich i wschodnich Mazowsza.

Wyk. 14. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.**

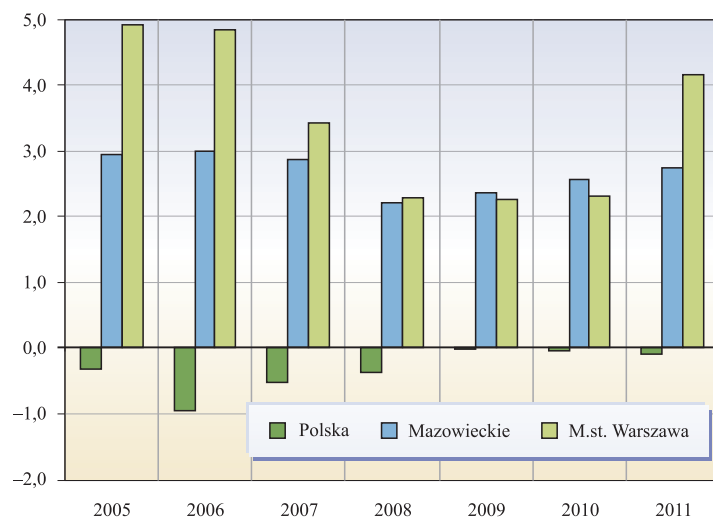
W 2011 r. w województwie mazowieckim zawarto 27506 związków małżeńskich, tj. o 2982 mniej niż przed rokiem i o 221 mniej niż sześć lat wcześniej. Współczynnik małżeństw wyniósł 5,25‰, wobec 5,83‰ w 2010 r. i 5,40‰ w 2005 r. Odnosząc dane wojewódzkie do danych ogólnopolskich można powiedzieć, że we wszystkich omawianych latach częstość zawierania małżeństw była niższa niż średnio w kraju.

Tabl. 2. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Małżeństwa	5,42	5,98	5,41
Urodzenia żywe	9,55	10,82	10,17
Zgony	9,65	9,91	9,83
w tym niemowląt ^a	6,42	4,98	4,73
Przyrost naturalny ^b	-0,10	0,91	0,34
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały.....	-0,34	-0,06	-0,11
MAZOWIECKIE			
Małżeństwa	5,40	5,83	5,25
Urodzenia żywe	9,73	11,63	10,92
Zgony	10,07	10,22	10,12
w tym niemowląt ^a	6,02	4,51	3,41
Przyrost naturalny ^b	-0,34	1,41	0,80
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.....	2,94	2,56	2,74
w tym zagranicznych.....	0,11	0,13	0,12
m.st. WARSZAWA			
Małżeństwa	4,98	5,24	4,79
Urodzenia żywe	9,00	11,51	10,99
Zgony	10,47	10,33	10,24
w tym niemowląt ^a	4,43	3,76	3,45
Przyrost naturalny ^b	-1,47	1,18	0,74
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.....	4,92	2,30	4,14
w tym zagranicznych.....	0,17	0,26	0,25

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku; wskaźnik podano w przeliczeniu na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

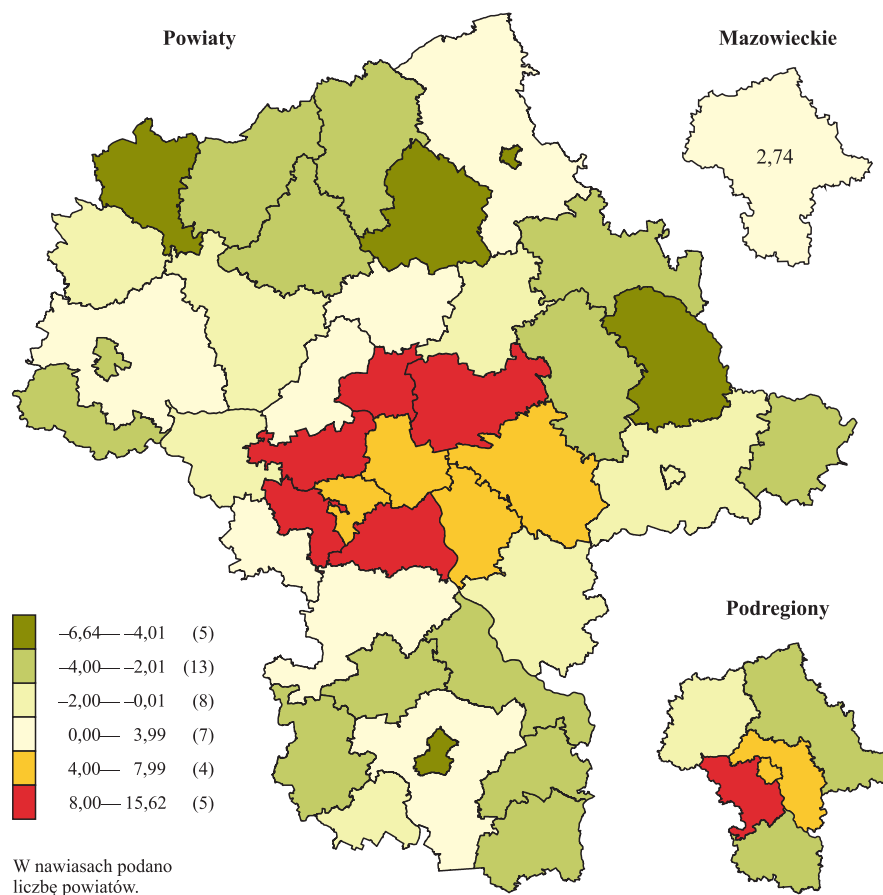
Wyk. 15. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

W województwie mazowieckim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały od kilkunastu lat jest dodatnie, co oznacza, że liczba osób, które zameldowały się na pobyt stały w danym okresie przewyższa liczbę osób, które wymeldowały się. W ciągu 2011 r. różnica między napływem migracyjnym a odpływem wyniosła plus 14354 osoby, w tym saldo migracji zagranicznych wyniosło plus 654 osoby.

W latach 2005–2011 współczynnik natężenia salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie mazowieckim wykazywał (z wyjątkiem roku 2007 i 2008) tendencję rosnącą. W omawianym okresie przeciętna wartość tego wskaźnika wyniosła 2,67‰, przy czym najwyższą wartość odnotowano w 2006 r. (3,00‰), a najniższą w 2008 r. (2,21‰). Na koniec 2011 r. ogólne saldo migracji stałej wyniosło 2,74‰.

Wyk. 16. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.**

W 2011 r. w 16 powiatach województwa saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było dodatnie, w tym w 10 było wyższe niż średnio na Mazowszu (w przeliczeniu na 1000 ludności); najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie piaseczyńskim (15,62‰). Ujemna wartość współczynnika ogólnego salda migracji stałej wystąpiła w 26 powiatach, przy czym najniższa w mieście Ostrołęce (minus 6,64‰). Analizując przestrzenny rozkład omawianego zjawiska należy stwierdzić, że powiaty zaludniające się w wyniku dodatniego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych koncentrują się w centralnej części województwa – co jest związane z napływem ludności do Warszawy i okolicznych powiatów, głównie w poszukiwaniu pracy. Dodatnie saldo migracji odnotowano również w powiatach okalających trzy duże miasta – Ostrołękę, Płock i Radom, przy czym we wszystkich (poza stolicą) miastach na prawach powiatu współczynnik ogólnego salda migracji stałej był ujemny.

Podstawowe wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 był pierwszym spisem realizowanym od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i przeprowadzony został od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu w dniu 31 marca 2011 r. o godz. 24.00.

Wyniki spisu wykazały, że województwo mazowieckie w dniu 31 marca 2011 r. liczyło 5492 tys. mieszkańców faktycznie zamieszkałych, tj. 14,3% ogółu ludności Polski. Mieszkańcy miast (3491 tys.) stanowili 15,1% ludności miejskiej kraju, a mieszkańcy wsi (2001 tys.) – 13,1% ogółu ludności wiejskiej. Średnia gęstość zaludnienia wyniosła 154 osoby na 1 km², przy przeciętnej krajowej 123 osoby.

Na Mazowszu udział kobiet stanowił 52,6% ogółu ludności (w kraju wskaźnik ten był podobny – 52,1%). Wskaźnik feminizacji, tj. liczba kobiet na 100 mężczyzn, wyniósł 111 wobec 109 w kraju.

Więcej informacji z wyników NSPLiM 2011 zamieszczono w publikacji „Województwo mazowieckie w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011” dostępnej w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

Źródło: Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Podstawowe informacje o sytuacji demograficzno-społecznej ludności Polski oraz zasobach mieszkaniowych, www.stat.gov.pl.

Dane prezentujące ludność w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Stan i ruch naturalny ludności w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

RYNEK PRACY

ZATRUDNIENIE

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w skali roku, a tempo jego wzrostu w kolejnych kwartalnych okresach narastających na ogół utrzymywało się na stałym poziomie.

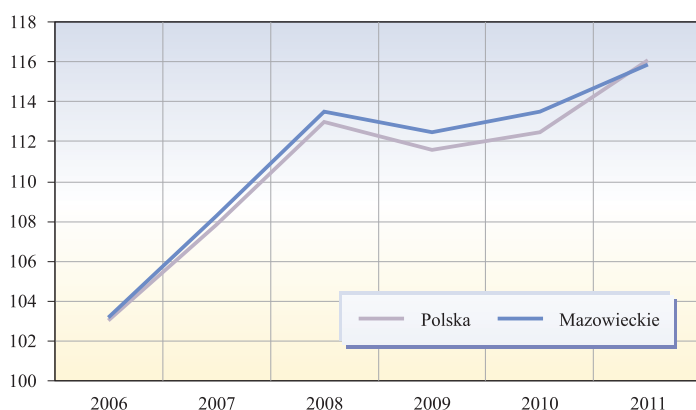
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 1327,0 tys. osób, tj. o 2,1% wyższym niż w 2010 r. (wobec wzrostu o 0,9% przed rokiem). W kraju przeciętne zatrudnienie było o 3,2% wyższe od notowanego w roku poprzednim (wobec wzrostu o 0,8% w 2010 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 3. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w tysiącach		2005 = 100	2010 = 100	
Polska.....	4769,3	5372,6	5544,1	116,1	103,2
Mazowieckie.....	1145,4	1299,1	1327,0	115,9	102,1
M.st. Warszawa.....	.	942,1	956,7	x	101,6

Wyk. 17. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

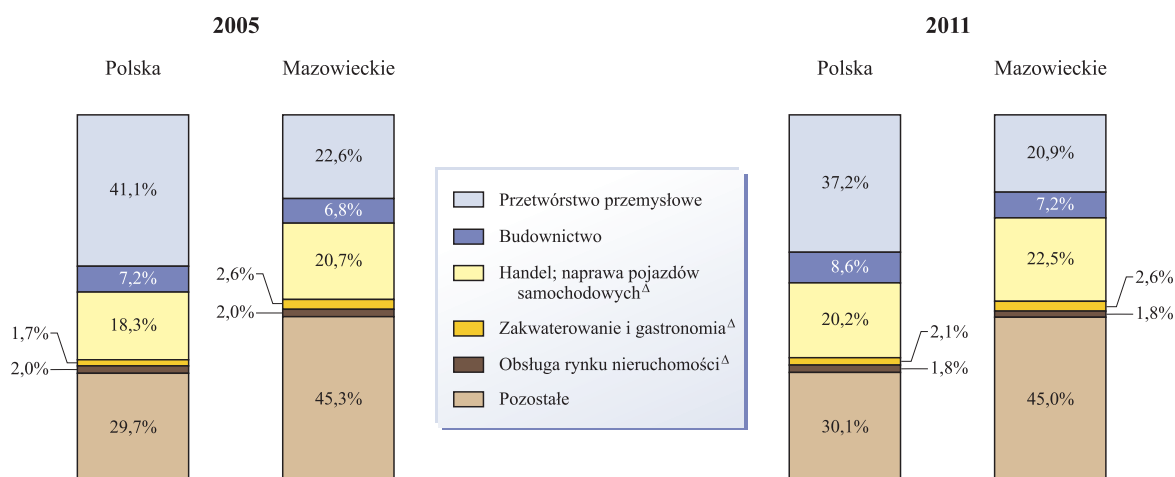

W 2011 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 78,7% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2005 r. (odpowiednio o 1,5 pkt proc. i o 7,9 pkt proc.). W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 1044,4 tys. osób i było wyższe o 4,1% od notowanego w 2010 r. i o 28,6% większe niż w 2005 r. Przedsiębiorstwa sektora publicznego w omawianym roku zatrudniały 282,6 tys. osób,

tj. mniej niż rok wcześniej i przed sześcioma laty (odpowiednio o 4,6% i o 15,5%).

W województwie w 2011 r. w ogólnej liczbie zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw największą grupę stanowili zatrudnieni w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (299,1 tys. osób), przetwórstwie przemysłowym (277,9 tys. osób) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (261,0 tys. osób); ich udział stanowił ponad połowę (63,1%) ogółu zatrudnionych.

Wyk. 18. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD

Tabl. 4. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,8	100,2	100,3	100,9	102,1	102,1	102,4	102,1
w tym:								
Przemysł	99,3	100,4	100,7	100,9	102,3	101,8	101,6	102,2
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	98,4	99,8	100,2	100,5	103,3	102,6	102,2	102,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	100,1	99,9	99,1	97,9	94,0	93,8	93,6	94,6
Budownictwo	96,5	96,4	96,6	97,5	107,2	109,5	110,6	112,2
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	100,0	100,0	100,1	100,2	99,8	100,1	100,4	100,5
Transport i gospodarka magazynowa	96,0	96,1	96,4	97,0	98,4	98,3	98,5	98,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	95,7	96,2	96,2	99,5	102,8	104,7	106,1	105,1
Informacja i komunikacja	99,4	99,5	99,7	98,6	96,2	96,4	96,9	97,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	101,5	104,3	105,6	107,2	114,9	113,4	114,1	110,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	108,3	107,4	107,5	108,9	109,6	110,5	110,5	110,0
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	116,0	117,7	116,2	120,3	114,8	112,0	112,1	104,8

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w większości sekcji, największy – m.in. w budownictwie (o 12,2%, po spadku przed rokiem), obsłudze rynku nieruchomości (o 10,1%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 10,0%). Niższe niż w 2010 r. było zatrudnienie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,4%). W trzecim z kolei roku obniżyło się zatrudnienie w informacji i komunikacji (o 2,2%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,6%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu największy wzrost przeciętnego zatrudnienia obserwowano w przedsiębior-

stwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 25,8%). Większe było również zatrudnienie m.in. w robotach budowlanych specjalistycznych (o 14,4%), produkcji wyrobów z metali (o 12,3%) oraz produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,1%). Obniżyło się natomiast zatrudnienie m.in. w transporcie lądowym i rurociągowym oraz handlu hurtowym (odpowiednio o 1,5% i o 0,6% w skali roku).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2011 r. w województwie mazowieckim odnotowano wzrost liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia w skali roku. Liczba osób długotrwale bezrobotnych przekroczyła połowę bezrobotnych zarejestrowanych. Należy jednak zaznaczyć, że tempo wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych w omawianym roku było mniejsze w porównaniu z 2010 r.

W końcu grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego wyniosła 246,7 tys. osób i była o 8,4 tys. osób, tj. o 3,5% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 6,2% w grudniu 2010 r.), ale o 85,8 tys. osób, tj. o 25,8% niższa niż w 2005 r. W kraju liczba bezrobotnych zwiększyła się w skali roku o 1,4% (wobec wzrostu o 3,3% w 2010 r.), a w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. obniżyła się o 28,5%.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami.

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1954,7	1982,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	3042,0	2591,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2979,8	2563,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	158	83	90
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,4	12,5
MAZOWIECKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	332,5	238,3	246,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	293,3	319,1	283,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	313,7	304,9	274,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	162	110	119
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,8	9,7	9,9
m.st. WARSZAWA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	58,4	38,6	41,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	54,6	53,1	53,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	60,8	45,8	50,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	47	37	42
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	5,6	3,5	3,8

^a W ciągu roku.

W końcu 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 33 powiatach województwa, a spadek – w 9. Najwyższy wzrost wystąpił w powiatach: makowskim (o 22,0%), legionowskim (o 18,4%), warszawskim zachodnim (o 13,9%), pułtuskim (o 11,5%), sierpeckim (o 11,0%) oraz łosickim (o 10,4%). Najgłębszy spadek notowano w m. Radomiu (o 6,6%) oraz w powiatach: mławskim (o 5,9%), węgrowskim (o 5,8%) i wyszkowskim (o 5,4%).

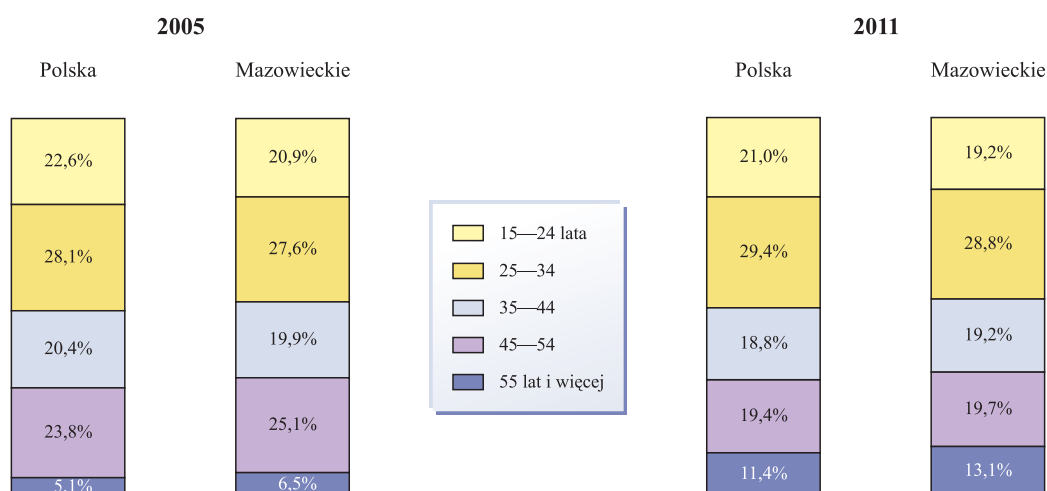
W końcu grudnia 2011 r. w województwie mazowieckim wśród bezrobotnych, odmiennie niż w kraju, przeważali mężczyźni. Stanowili oni 50,5% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy, a ich liczba była o 1,0% wyższa niż w roku poprzednim. Większy wzrost (o 6,2%) odnotowano w populacji bezrobotnych kobiet, których odsetek wzrósł w skali roku o 1,2 pkt proc. (do 49,5%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym roku 83,9% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2010 r. – 83,6%), 78,2% stanowiły osoby poprzednio pracujące (przed rokiem – 77,6%), a 44,2% to mieszkańcy wsi (w roku poprzednim – 44,1%).

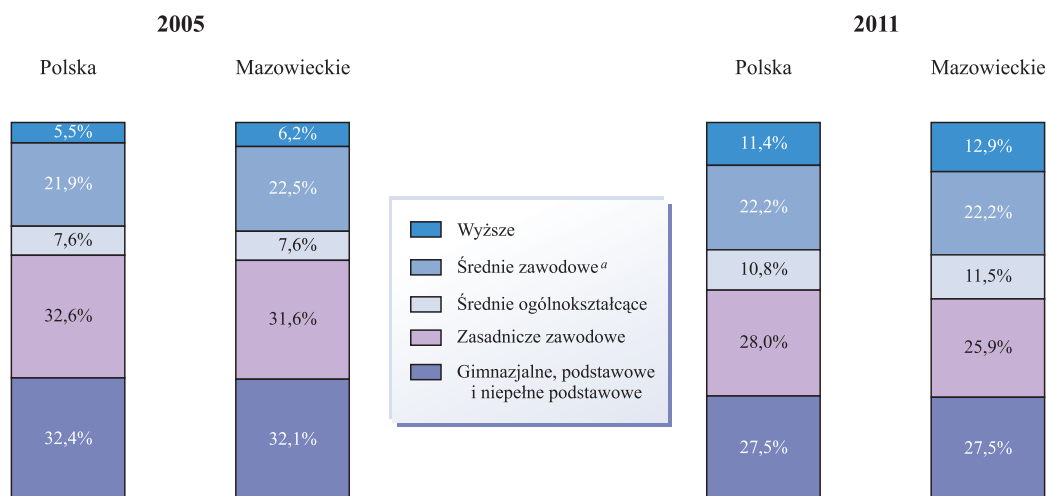
W końcu grudnia 2011 r. największą grupę wśród bezrobotnych w województwie stanowiły osoby w wieku 25–34 lata, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,4 pkt proc. i wyniósł 28,8%. W skali roku największe zmiany w strukturze bezrobotnych zanotowano w grupie osób w wieku 45–54 lata (spadek o 0,9 pkt proc.) oraz w grupie osób w wieku 55 lat i więcej (wzrost o 1,4 pkt. proc.).

Wyk. 19. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W końcu grudnia 2011 r. dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 27,5% i 25,9% ogółu bezrobotnych). Udział obu wymienionych grup zmniejszył się w porównaniu z 2010 r. (odpowiednio o 0,7 pkt proc. i o 0,6 pkt proc.). Większe niż przed rokiem problemy ze znalezieniem pracy miały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w skali roku zwiększyła się najbardziej (o 12,4%), a ich odsetek wzrósł o 1,0 pkt proc. (do 12,9%).

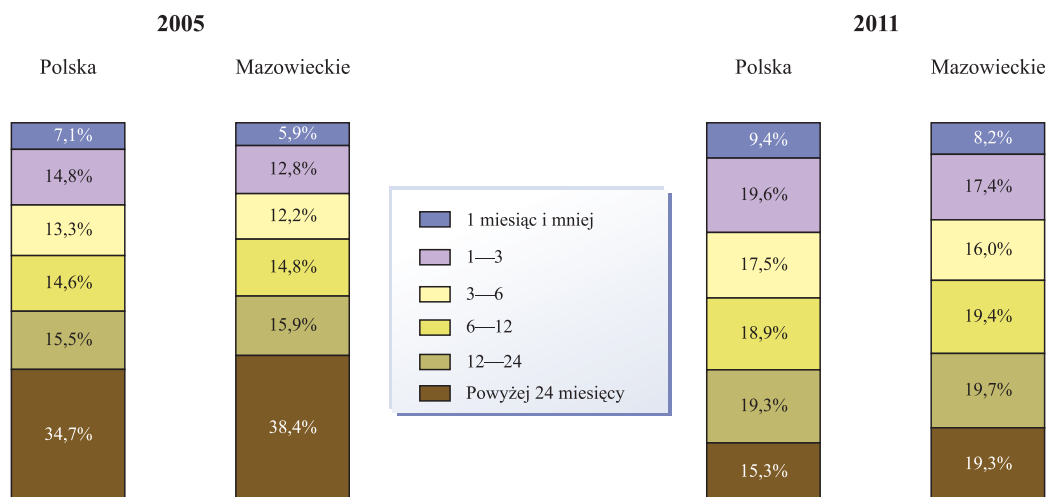
Wyk. 20. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z policealnym.

Spośród wszystkich grup wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, największy wzrost liczby bezrobotnych w skali roku (o 17,0%) odnotowano w grupie osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok; jej udział wzrósł o 4,4 pkt proc. (do 39,0%). Zwiększył się również udział osób pozostających bez pracy przez okres 6–12 miesięcy (o 0,6 pkt proc. do 19,4%).

Wyk. 21. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały nadal osoby dotychczas niepracujące oraz ze stażem 1–5 lat, które łącznie stanowiły ponad dwie piąte ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 21,8% i 21,2%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób z najdłuższym stażem pracy (powyżej 30 lat), których liczba wzrosła znacząco (o 14,9%), a ich odsetek zwiększył się o 0,3 pkt proc. (do 3,6%).

Spośród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w grudniu 2011 r. zwiększył się w skali roku udział osób długotrwale bezrobotnych (o 3,2 pkt proc. do 52,2%), stanowiących najbardziej liczną grupę wśród zarejestrowanych ogółem. Zwiększył się również udział osób bez kwalifikacji zawodowych (o 3,9 pkt proc. do 33,0%), bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (po 0,7 pkt proc. do odpowiednio 24,2% i 6,4%). Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych do 25 roku życia (o 0,8 pkt proc. do 19,1%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem pozostał odsetek niepełnosprawnych (3,7%). Liczba bezrobotnych w wymienionych kategoriach, z wyjątkiem liczby bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 0,2%), zwiększyła się w ujęciu rocznym. W największym stopniu wzrosła liczba osób bez kwalifikacji zawodowych (o 17,7%) oraz osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 15,7%).

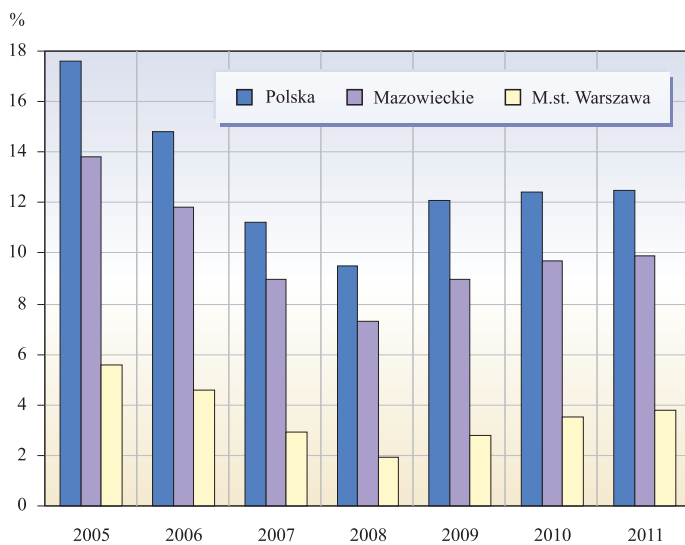
Tabl. 6. **Bezrobocie rejestrowane w województwie mazowieckim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób.....	246,2	227,9	225,6	238,3	261,2	239,6	236,7	246,7
analogiczny okres roku poprzedniego = 100.....	119,9	113,6	107,4	106,2	106,1	105,1	104,9	103,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób.....	83,4	69,1	80,2	86,5	80,9	59,6	67,5	75,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100.....	99,8	94,9	94,1	101,3	97,0	86,3	84,1	86,8
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób.....	61,7	87,4	82,4	73,4	58,1	81,3	70,4	64,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100.....	109,7	112,5	109,0	103,4	94,2	92,9	85,4	88,5
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tysiącach osób....	21,7	-18,3	-2,2	13,1	22,8	-21,6	-2,9	10,1
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %.....	9,7	9,0	8,9	9,7	10,4	9,6	9,5	9,9

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

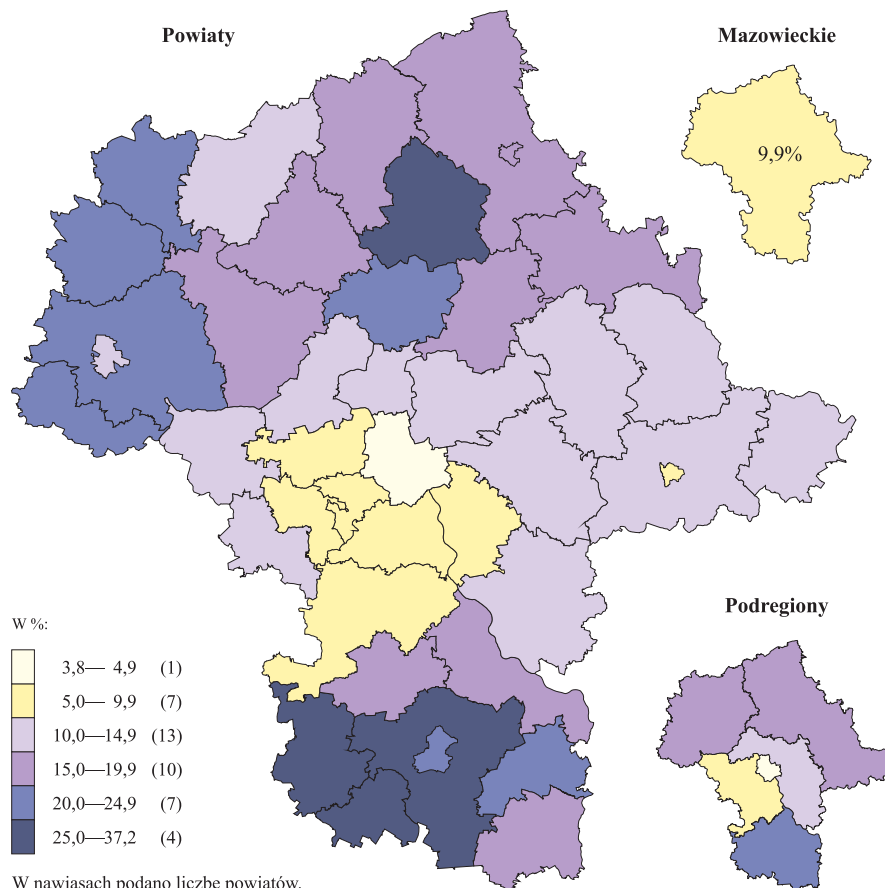
Stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w kraju jak i w województwie, w kolejnych miesiącach 2011 r. była wyższa niż w 2010 r. W końcu grudnia wskaźnik krajowy ukształtował się na poziomie 12,5%, tj. o 0,1 pkt proc. wyższym niż w grudniu 2010 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w końcu 2011 r. wyniosła 9,9% (tj. o 0,2 pkt proc. więcej niż przed rokiem) i była jedną z najniższych w kraju.

Wyk. 22. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

Wzrost wskaźnika w skali roku odnotowano w 32 powiatach województwa, największy w makowskim (o 3,5 pkt proc.) oraz legionowskim, pułtuskim i sierpeckim (po 1,7 pkt proc.). W powiecie lipskim stopa bezrobocia pozostała na poziomie sprzed roku, a w pozostałych powiatach obniżyła się. Najgłębszy spadek wystąpił w m. Radomiu (o 1,3 pkt proc.), w powiatach radomskim i węgrowskim (po 0,9 pkt proc.) oraz mławskim i wyszkowskim (po 0,8 pkt. proc.). W województwie utrzymało się bardzo duże terytorialne zróżnicowanie bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą a najwyższą stopą bezrobocia w powiatach wyniosła 33,4 pkt proc. (w 2010 r. – 32,5 pkt proc.). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: szydłowiecki (37,2%), radomski (29,9%), przysuski (26,6%) i makowski (25,0%). Średniej dla województwa nie przekroczyły natomiast: m.st. Warszawa (3,8%), warszawski zachodni (6,6%), grodziski i pruszkowski (po 7,0%), piaseczyński (7,3%), grójecki (8,0%), otwocki (8,7%) oraz m. Siedlce (9,9%).

Wyk. 23. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2011 r. w województwie mazowieckim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 283,1 tys. osób i była o 36,1 tys. (tj. o 11,3%) mniejsza niż przed rokiem oraz o 10,2 tys. (tj. o 3,5%) niższa od notowanej w 2005 r. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem obniżył się w skali roku o 0,5 pkt proc. (do 75,0%). Zmniejszył się również udział osób dotychczas niepracujących (o 2,4 pkt proc. do 24,8%), osób zamieszkałych na wsi (o 0,7 pkt proc. do 41,3%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,3 pkt proc. do 3,2%). Zwiększył się natomiast nieznacznie odsetek absolwentów (o 0,1 pkt proc. do 11,9%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie mazowieckim w 2011 r. wyrejestrowano 274,7 tys. osób, tj. mniej o 30,2 tys. (o 9,9%) niż przed rokiem oraz o 39,0 tys. (o 12,4%) mniej niż w 2005 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 117,5 tys. osób (wobec 121,2 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,1 pkt proc. (do 42,8%). Spośród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł również odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 3,0 pkt proc. do 36,3%), osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,9 pkt proc. do 4,6%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,3 pkt proc. do 0,9%). Zmniejszył się natomiast znacząco udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 8,6 pkt proc. do 5,9%).

W 2011 r. w województwie mazowieckim bilans bezrobotnych, podobnie jak w roku poprzednim, był niekorzystny. W ciągu roku zarejestrowano o 8,4 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 103,1% (w kraju wskaźnik ten wyniósł 101,1%). Należy jednak podkreślić, że w ciągu całego 2011 r. płynność bezrobocia była wyraźnie mniejsza niż przed rokiem zarówno w województwie, jak i w kraju.

Do powiatowych urzędów pracy województwa mazowieckiego w 2011 r. zgłoszono 74,1 tys. ofert zatrudnienia, tj. o 27,7 tys. (o 27,2%) mniej niż w roku poprzednim. W ciągu roku najwięcej ofert wpłynęło do urzędów pracy w m.st. Warszawie (20,1 tys.), m. Płocku (5,0 tys.), m. Radomiu (3,7 tys.) oraz w powiecie piaseczyńskim (3,3 tys.), a najmniej – w powiatach: białobrzeskim, łosickim, makowskim i warszawski zachodnim (po 0,4 tys.). W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadło 119 bezrobotnych (wobec 110 przed rokiem); w kraju średnio 90 bezrobotnych. Najmniejszą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w m. Siedlcach (29 osób), m.st. Warszawie (42 osoby) oraz w powiecie żyrardowskim (48 osób). Najmniej korzystna sytuacja miała miejsce w 6 powiatach (białobrzeskim, makowskim, przysuskim, szydłowieckim, warszawskim zachodnim i zwoleńskim), w których urzędy pracy w końcu roku nie dysponowały wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. w województwie mazowieckim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zwiększyła się liczba pracujących oraz wskaźnik zatrudnienia (bez względu na płeć oraz miejsce zamieszkania),
- zwiększyła się liczba bezrobotnych oraz wzrosła stopa bezrobocia (w większym stopniu w populacji kobiet oraz wśród mieszkańców miast),
- zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie mazowieckim liczyła 2753 tys. osób. Wśród nich pracujących było 2543 tys. osób, a bezrobotnych – 210 tys. Liczba biernych zawodowo wyniosła 1781 tys. osób.

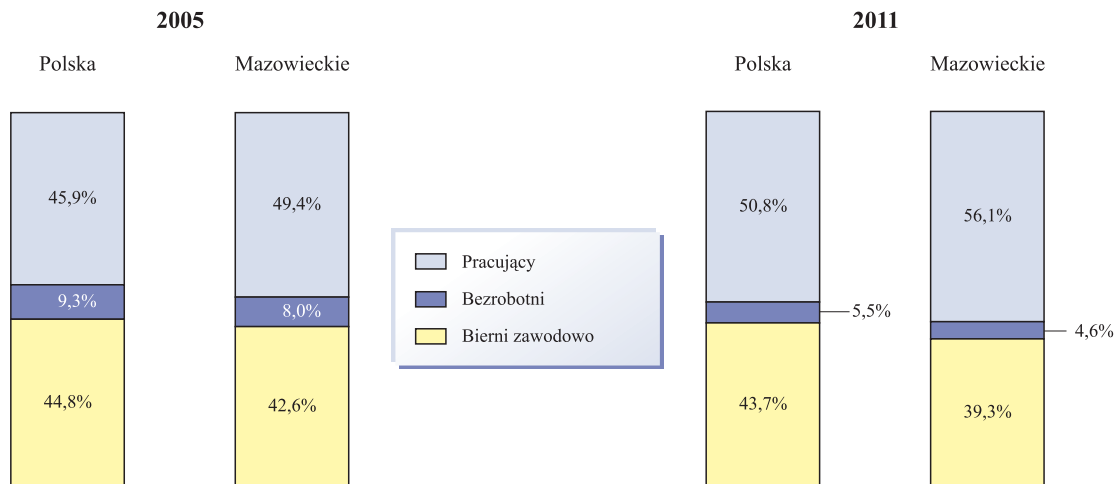
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.

Tabl. 7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17283	17724	17951
pracujący.....	14390	16075	16201
bezrobotni.....	2893	1649	1750
Bierni zawodowo w tys.	14051	14016	13934
Współczynnik aktywności zawodowej w %....	55,2	55,8	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %.....	45,9	50,6	50,8
Stopa bezrobocia w %.....	16,7	9,3	9,7
MAZOWIECKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	2383	2576	2753
pracujący.....	2049	2388	2543
bezrobotni.....	334	189	210
Bierni zawodowo w tys.	1766	1823	1781
Współczynnik aktywności zawodowej w %....	57,4	58,5	60,7
Wskaźnik zatrudnienia w %.....	49,4	54,3	56,1
Stopa bezrobocia w %.....	14,0	7,3	7,6

W strukturze ludności według statusu na rynku pracy, w porównaniu z IV kwartałem 2010 r., zwiększył się odsetek pracujących (o 1,8 pkt proc.) oraz nieznacznie (o 0,3 pkt proc.) bezrobotnych. W odniesieniu do IV kwartału 2005 r. w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej wzrósł udział pracujących (o 6,7 pkt proc.), a obniżył się bezrobotnych (o 3,4 pkt proc.). Zarówno w stosunku do analogicznego kwartału poprzedniego roku, jak i IV kwartału 2005 r. zmniejszył się odsetek biernych zawodowo (odpowiednio o 2,1 pkt proc. i o 3,3 pkt proc.).

Wyk. 24. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

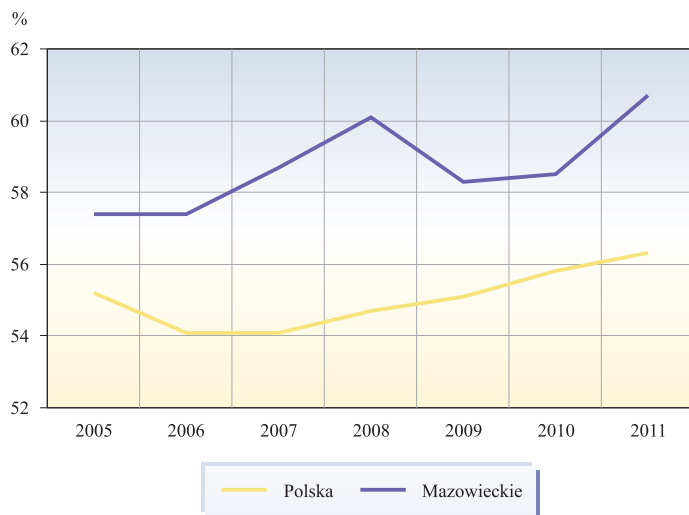

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2011 r. zwiększyła się w stosunku do notowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 177 tys. osób (tj. o 6,9%), a w odniesieniu do IV kwartału 2005 r. – o 370 tys. (tj. o 15,5%). Zwiększenie liczby aktywnych zawodowo dotyczyło populacji mężczyzn oraz kobiet.

W omawianym kwartale w województwie mazowieckim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 60,7% (w kraju – 56,3%). Zarówno w ujęciu rocznym, jak i w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. w województwie odnotowano wzrost aktywności zawodowej ludności.

Wyk. 25. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale

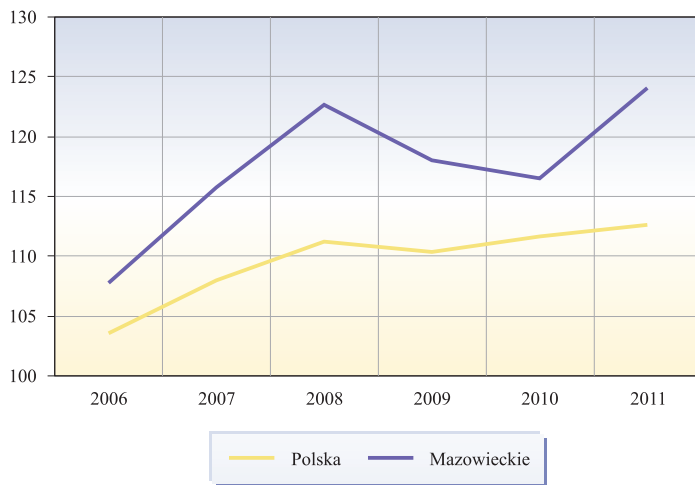

Wzrost aktywności zawodowej ludności. Współczynnik aktywności zawodowej zwiększył się o 2,2 pkt proc. w stosunku do IV kwartału 2010 r., a w odniesieniu do IV kwartału 2005 r. – o 3,3 pkt proc. (w kraju obserwowano wzrost odpowiednio o 0,5 pkt proc. i o 1,1 pkt proc.). W IV kwartale 2011 r., podobnie jak w poprzednich okresach, w województwie mazowieckim wyraźnie wyższy współczynnik aktywności zawodowej wystąpił wśród mężczyzn niż kobiet (69,5% wobec 53,0%).

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 26. **Dynamika liczby pracujących w IV kwartale**
IV kwartał 2005 = 100

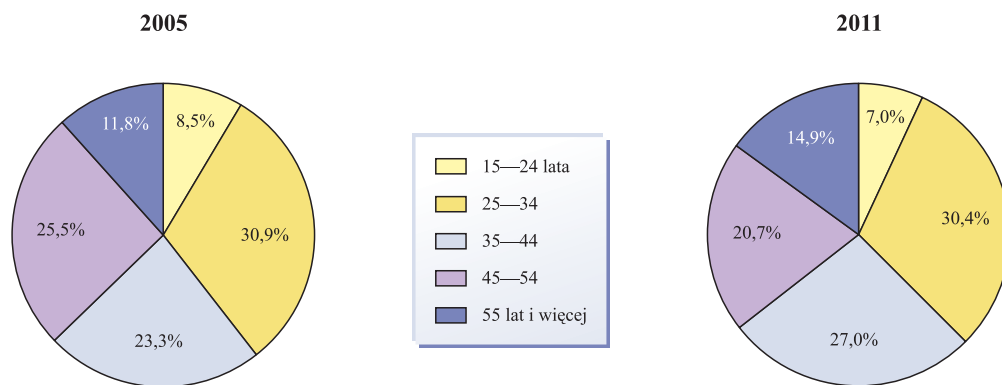

W IV kwartale 2011 r. w województwie Mazowieckim, to województwo o największej liczbie pracujących. W IV kwartale 2011 r. w województwie populacja pracujących liczyła 2543 tys. osób i stanowiła 15,7% ogółu pracujących w kraju. W skali roku liczba pracujących w województwie zwiększyła się o 155 tys. osób (tj. o 6,5%), a w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. – o 494 tys. (tj. o 24,1%). Obserwowany w obydwu okresach wzrost w podobnym stopniu dotyczył mężczyzn i kobiet.

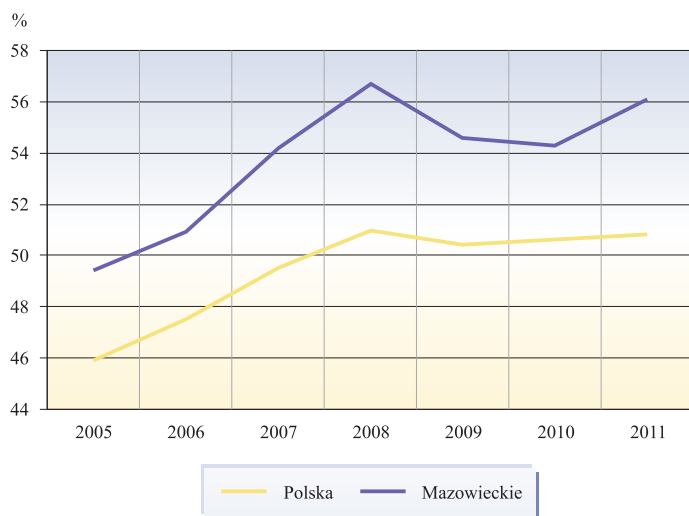
W IV kwartale 2011 r. najmniejszy udział w omawianej populacji miały osoby ze skrajnych grup wiekowych,

tzn. 15–24 lata (7,0%) i 55 lat i więcej (14,9%). Największym natomiast udziałem (30,4%) charakteryzowały się osoby w wieku 25–34 lata.

Wyk. 27. **Struktura pracujących według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale**

Wyk. 28. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie mazowieckim ukształtował się na poziomie 56,1% i był najwyższy w kraju. W porównaniu z IV kwartałem poprzedniego roku zwiększył się o 1,8 pkt proc., a w odniesieniu do analogicznego okresu 2005 r. – o 6,7 pkt proc. (w kraju wzrósł odpowiednio o 0,2 pkt proc. i o 4,9 pkt proc. i wyniósł 50,8%). W województwie wzrost wskaźnika odnotowano

w obydwu grupach wyodrębnionych ze względu na płeć, większy wśród mężczyzn niż kobiet. Nadal wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był znacznie wyższy niż dla kobiet (64,1% wobec 49,0%).

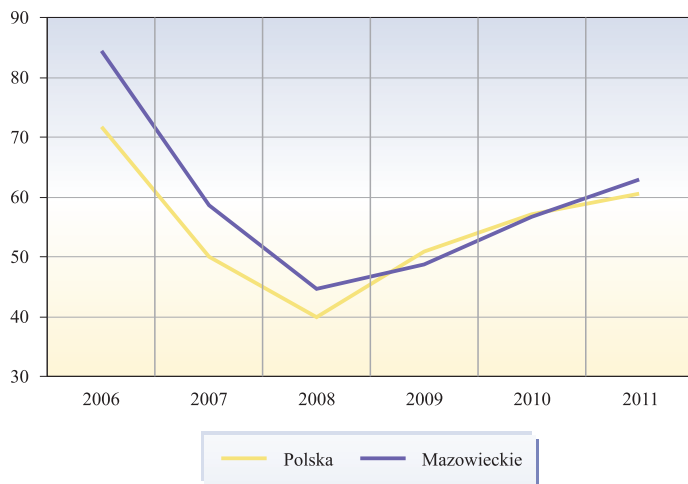
W IV kwartale 2011 r. liczba bezrobotnych w województwie mazowieckim wyniosła 210 tys. osób i w odniesieniu do IV kwartału poprzedniego roku zwiększyła się o 21 tys. (tj. o 11,1%). Wzrost bezrobocia w skali roku był większy w populacji kobiet niż mężczyzn.

W porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 124 tys. osób (tj. o 37,1%). Spadek wystąpił zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. W IV kwartale 2011 r. wśród ogółu bezrobotnych w województwie

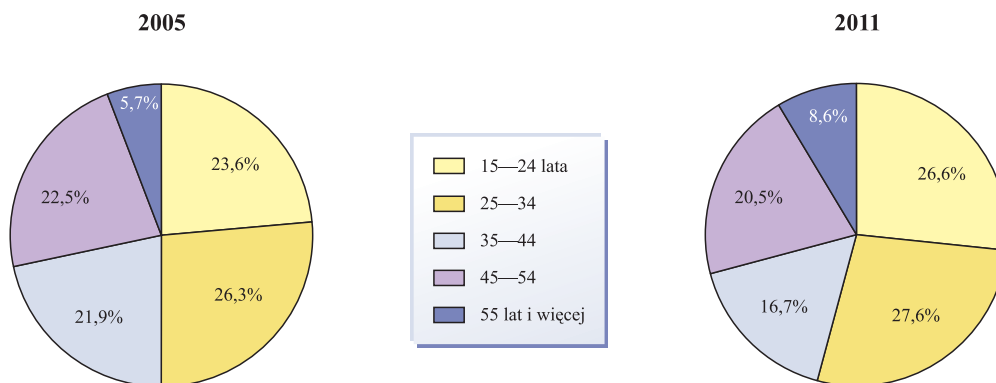
Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

większość (55,2%) stanowili mężczyźni.

W omawianym kwartale wśród bezrobotnych najbardziej liczną grupą były osoby młode (w wieku 15–34 lata), które stanowiły ponad połowę (54,2%) tej populacji w województwie. Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby w wieku 55 lat i więcej (8,6%).

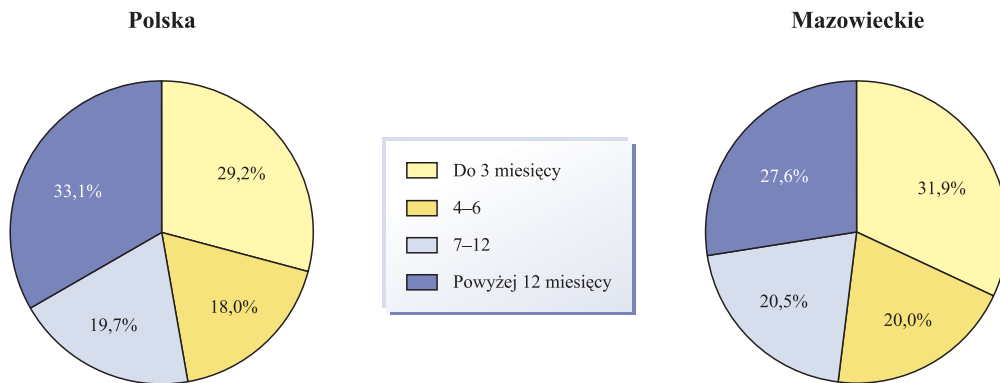

Wyk. 30. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w województwie mazowieckim w IV kwartale 2011 r. wyniósł 10,4 miesiąca (w kraju – 11,1 miesiąca). W skali roku okres ten wydłużył się o 2,2 miesiąca (w kraju – o 0,9 miesiąca). Mężczyźni poszukiwali pracy dłużej niż kobiety (10,9 miesiąca wobec 9,9 miesiąca). W kraju przeciętny czas poszukiwania pracy był krótszy dla mężczyzn niż dla kobiet (10,9 miesiąca wobec 11,3 miesiąca). W analizowanym kwartale w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 58 tys. i stanowiła 27,6% ogółu bezrobotnych (wobec 22,2% przed rokiem). W kraju w IV kwartale 2011 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 33,1% i w porównaniu z notowanym w IV kwartale poprzedniego roku zwiększył się o 3,7 pkt proc.

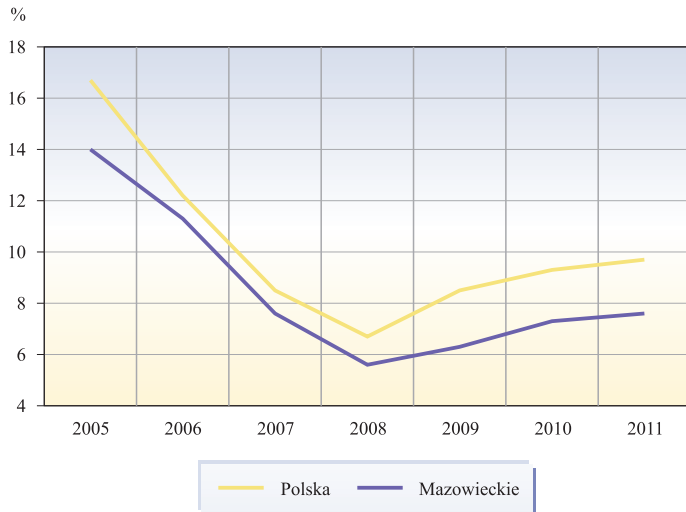
Wyk. 31. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2011 r. w województwie mazowieckim ukształtowała się na poziomie 7,6% i była najniższa w kraju (średnia – 9,7%). W skali roku stopa bezrobocia w województwie zwiększyła się o 0,3 pkt proc. (w kraju – o 0,4 pkt proc.), natomiast obniżyła się o 6,4 pkt proc. (w kraju – o 7,0 pkt proc.) w odniesieniu do analogicznego kwartału 2005 r. W IV kwartale 2011 r. w województwie mazowieckim stopa bezrobocia dla mężczyzn wyniosła 7,8%, a dla kobiet – 7,4%.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

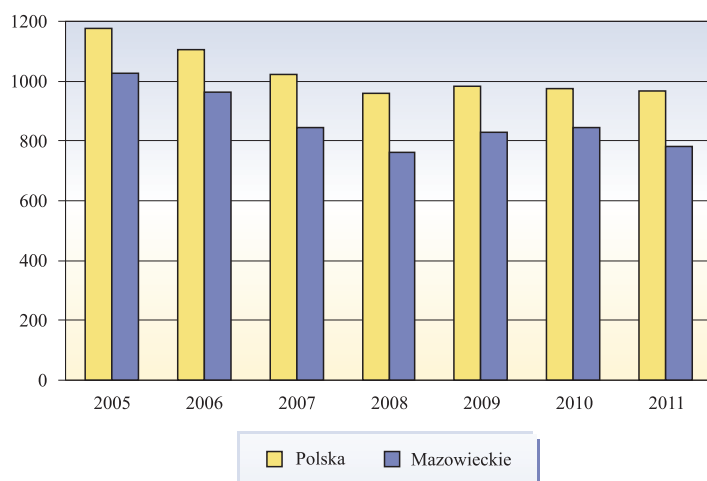
Wyk. 32. Stopa bezrobocia w IV kwartale

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1781 tys. osób i stanowiła 39,3% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju udział ten kształtował się na poziomie 43,7%). W ujęciu rocznym liczba biernych zawodowo w województwie zmniejszyła się o 42 tys. osób, tj. o 2,3%, natomiast zwiększyła się o 15 tys. osób, tj. o 0,8% w porównaniu z IV kwartałem 2005 r. (w kraju odnotowano spadek liczebności analizowanej populacji odpowiednio o 0,6% i o 0,8%). Wśród biernych zawodowo w województwie przeważały kobiety (63,6% ogółu).

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1781 tys. osób i stanowiła 39,3% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju udział ten kształtował się na poziomie 43,7%). W ujęciu rocznym liczba biernych zawodowo w województwie zmniejszyła się o 42 tys. osób, tj. o 2,3%, natomiast zwiększyła się o 15 tys. osób, tj. o 0,8% w porównaniu z IV kwartałem 2005 r. (w kraju odnotowano spadek liczebności analizowanej populacji odpowiednio o 0,6% i o 0,8%). Wśród biernych zawodowo w województwie przeważały kobiety (63,6% ogółu).

Wyk. 33. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W wyniku zaistniałych zmian na wojewódzkim rynku pracy, zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2011 r. na 1000 pracujących przypadały 783 osoby bezrobotne i bierne zawodowo; rok wcześniej – 843 osoby, a w IV kwartale 2005 r. – 1025 osób. W IV kwartale 2011 r. oraz w analogicznych okresach 2010 r. i 2005 r. obciążenie pracujących osobami niepracującymi w województwie było mniejsze niż średnio w kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

WYNAGRODZENIA

W 2011 r. w województwie mazowieckim wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw był szybszy niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2010 r. zwiększył się czas faktycznie przepracowany oraz przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy.

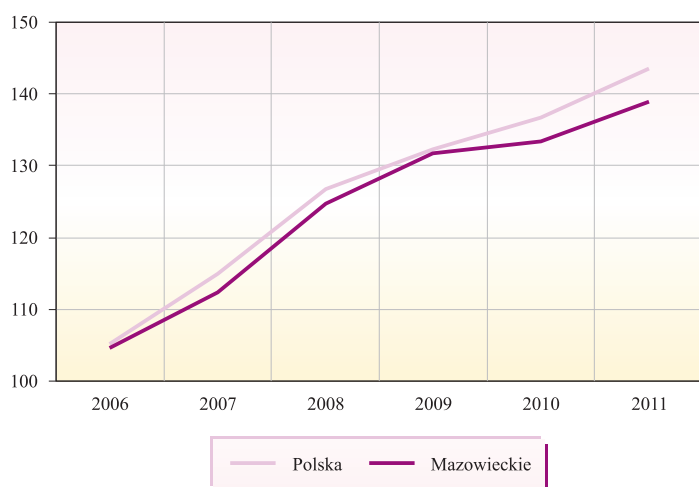
Tabl. 8. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w złotych			2005 = 100	2010 = 100
Polska	2515,70	3434,62	3604,68	143,5	105,0
Mazowieckie	3170,04	4227,93	4407,27	139,0	104,2
M.st. Warszawa	4483,17	4682,60	x	104,4

W 2011 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4407,27 zł i było o 4,2% wyższe niż w 2010 r. (wobec wzrostu o 1,2% przed rokiem). W kraju przeciętna płaca brutto ukształtowała się na poziomie 3604,68 zł, tj. o 5,0% wyższym od notowanego w roku poprzednim (wobec wzrostu o 3,3% w 2010 r.).

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 34. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

W województwie mazowieckim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4055,25 zł i zwiększyło się o 4,8% w stosunku do poprzedniego roku. W sektorze prywatnym przeciętna płaca osiągnęła poziom 4502,52 zł i była o 3,9% wyższa od zanotowanej w 2010 r.

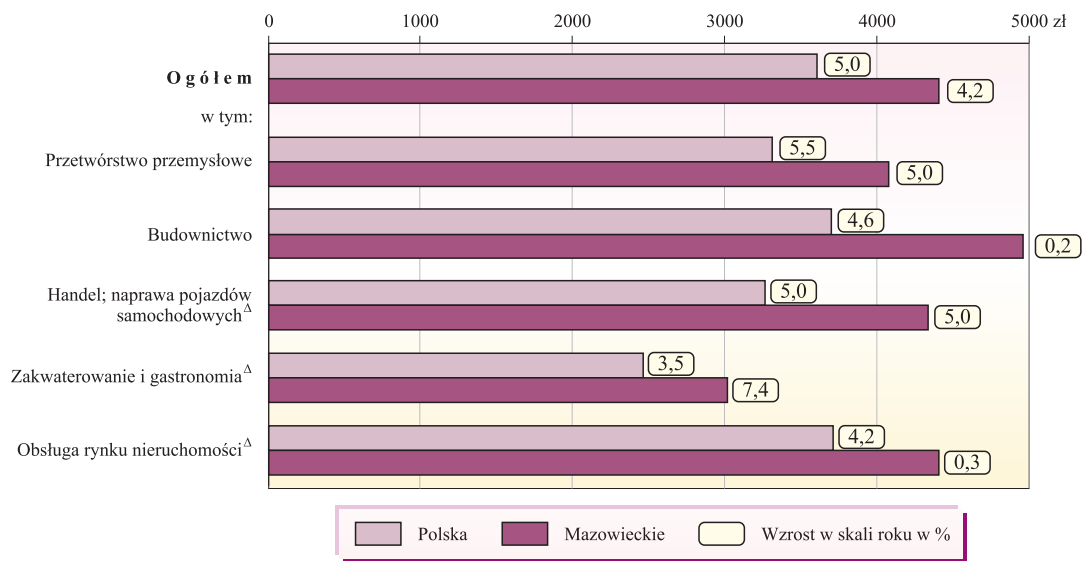
Tabl. 9. **Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim**

Sektory	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	101,8	102,5	100,9	101,2	103,9	103,0	104,0	104,2
w tym:								
Przemysł.....	103,7	103,8	103,7	103,7	105,0	105,2	105,2	105,1
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe ...	103,2	103,6	103,7	103,8	104,6	104,7	105,0	105,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	105,7	105,3	103,8	103,9	109,0	110,2	107,5	107,5
Budownictwo	104,7	106,8	102,6	104,1	100,8	98,0	101,4	100,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	101,9	103,2	100,6	100,7	103,9	101,5	104,1	105,0
Transport i gospodarka maga- zynowa	102,7	102,4	100,4	102,0	107,5	106,4	104,5	104,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	106,2	105,5	104,0	102,9	102,9	106,9	107,2	107,4
Informacja i komunikacja	103,1	102,9	102,5	103,4	107,4	106,6	107,2	106,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	100,9	100,9	98,7	99,5	100,4	100,4	99,9	100,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	92,3	94,1	90,5	91,2	94,2	94,4	97,6	97,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	101,1	107,2	106,6	105,3	107,5	105,8	107,3	109,3

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W województwie wzrost płac w skali roku odnotowano w większości sekcji, największy – m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,3%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 7,5%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,4%). Obniżyło się natomiast przeciętne wynagrodzenie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,7%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu najbardziej wzrosły płace w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 25,2%). Zwiększyły się również wynagrodzenia m.in. w produkcji wyrobów z metali oraz transporcie lądowym i rurociągowym (po 8,7%), handlu hurtowym (o 7,6%) oraz produkcji artykułów spożywczych (o 5,5%). Niższe niż w 2010 r. były przeciętne płace m.in. w budowie budynków (o 6,3%), robotach budowlanych specjalistycznych (o 4,3%) oraz produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 3,5%).

Wyk. 35. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie mazowieckim obserwowano w informacji i komunikacji oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; przekroczyły one o ponad połowę średnią płacę w sektorze przedsiębiorstw w województwie (odpowiednio o 63,6% i o 56,4%). Najniższe wynagrodzenie (mniejsze o 37,5%) zanotowano w administrowaniu i działalności wspierającej.

W 2011 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 2357,0 mln godzin, tj. o 81,1 mln (o 3,6%) więcej niż w 2010 r. Czas faktycznie przepracowany zmniejszył się w sektorze publicznym (o 4,9%), a wzrósł w sektorze prywatnym (o 6,0%). Największą liczbę godzin przepracowano w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 527,1 mln (22,4% ogólnej liczby), przetwórstwo przemysłowe – 500,6 mln (21,2%) oraz transport i gospodarka magazynowa – 449,0 mln (19,1%).

Średni czas przepracowany przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. wyniósł 148 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie wyniosło 29,78 zł (w sektorze publicznym – 28,72 zł, a w prywatnym – 30,04 zł). W porównaniu z 2010 r. przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy zwiększyło się o 2,8% (w sektorze publicznym – o 5,2%, a w prywatnym – o 2,1%). Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 48,65 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 17,74 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie mazowieckim w 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. W skali roku zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców zarówno ZUS, jak i KRUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamikę osiągnęły świadczenia wypłacane przez ZUS niż świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2011 r. w województwie mazowieckim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 1158,0 tys. osób i była o 16,5 tys. osób (tj. o 1,4%) niższa od notowanej przed rokiem i 2,8 tys. osób (tj. o 0,2%) mniejsza niż w 2006 r.

Tabl. 10. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych			2006 = 100	2010 = 100
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7217,4	7491,4	7414,2	102,7	99,0
rolników indywidualnych	1586,0	1374,6	1326,6	83,6	96,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1588,95	1669,22	137,4	105,1
w tym emerytura	1310,75	1698,35	1783,06	136,0	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	954,68	986,24	122,9	103,3
w tym emerytura	841,06	996,18	1028,51	122,3	103,2
MAZOWIECKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	1160,8	1174,5	1158,0	99,8	98,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	922,0	966,9	957,4	103,8	99,0
rolników indywidualnych	238,8	207,6	200,6	84,0	96,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1240,10	1637,58	1719,97	138,7	105,0
w tym emerytura	1337,78	1756,14	1844,81	137,9	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	762,19	915,29	946,81	124,2	103,4
w tym emerytura	789,07	946,14	978,26	124,0	103,4

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

W 2011 r. odsetek świadczeniobiorców ZUS z terenu województwa mazowieckiego w ogólnej ich zbiorowości w kraju wyniósł 12,9% i nie zmienił się w stosunku do notowanego przed rokiem. Biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS województwo zajęło, podobnie jak w roku poprzednim, pierwsze

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

miejsce w kraju (z udziałem 15,1%).

W 2011 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 957,4 tys. osób, tj. o 1,0% mniej niż przed rokiem i o 3,8% więcej niż w 2006 r. W porównaniu z rokiem poprzednim spadek liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS odnotowano we wszystkich kategoriach świadczeniobiorców. W największym stopniu (o 3,0%) zmniejszyła się liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy. Liczba emerytów obniżyła się o 0,8%, a liczba osób korzystających z rent rodzinnych – o 0,1%. W 2011 r. największą grupę wśród świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (72,7% tej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (12,4%).

W 2011 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 957,4 tys. osób, tj. o 1,0% mniej niż przed rokiem i o 3,8% więcej niż w 2006 r. W porównaniu z rokiem poprzednim spadek liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS odnotowano we wszystkich kategoriach świadczeniobiorców.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne w województwie mazowieckim

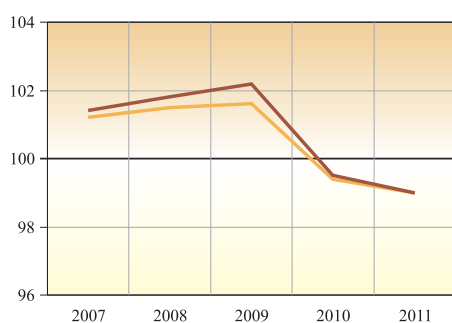
Wyszczególnienie	2010				2011			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	1179,6	1178,6	1176,9	1174,5	1163,9	1162,3	1161,3	1158,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	99,5	99,2	99,0	99,0	98,7	98,6	98,7	98,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	969,4	969,2	968,4	966,9	960,9	960,1	959,9	957,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	100,1	99,8	99,6	99,5	99,1	99,1	99,1	99,0
rolników indywidualnych.....	210,2	209,4	208,5	207,6	203,0	202,2	201,4	200,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	96,4	96,5	96,5	96,5	96,6	96,6	96,6	96,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS.....	1589,47	1618,45	1629,51	1637,58	1685,04	1706,06	1714,27	1719,97
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	107,8	107,0	106,8	106,8	106,0	105,4	105,2	105,0
rolników indywidualnych.....	894,96	908,31	912,81	915,29	932,57	941,79	945,11	946,81
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	105,6	105,1	104,9	104,9	104,2	103,7	103,5	103,4

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

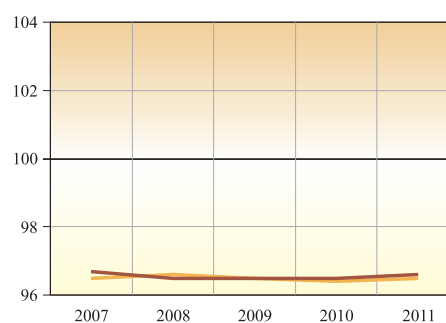
Nieco odmiennie kształtowała się dynamika oraz struktura osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. W 2011 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 200,6 tys. osób, tj. mniej niż w 2010 r. i 2006 r. (odpowiednio o 3,4% i o 16,0%). W skali roku najbardziej zmniejszyła się liczba emerytów (o 3,5%), a najmniej – liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,4%). Liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy obniżyła się o 3,1%. W strukturze świadczeniobiorców KRUS dominowali emeryci, którzy stanowili 82,0% tej zbiorowości. Najniższym udziałem charakteryzowały się natomiast osoby pobierające renty rodzinne (3,6%).

Wyk. 36. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — Mazowieckie

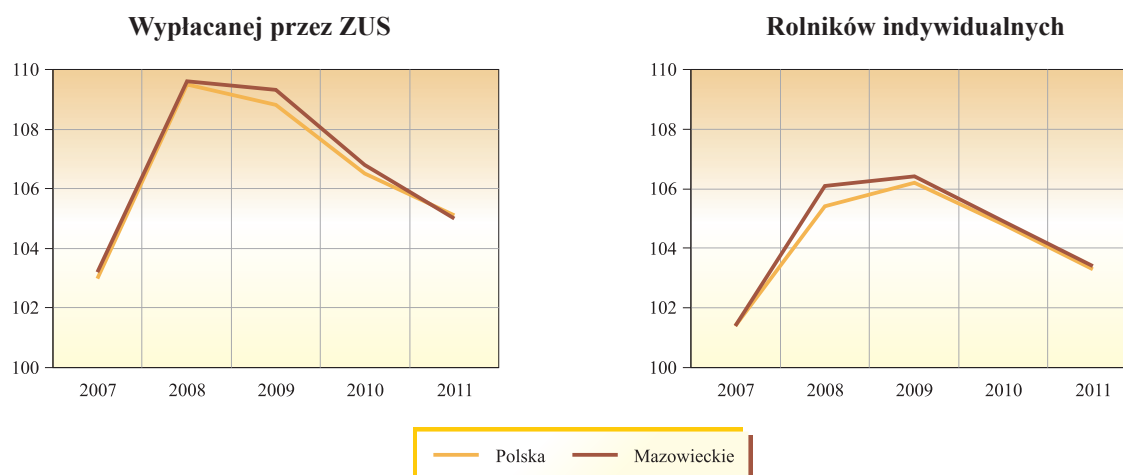
Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2011 r. w województwie mazowieckim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1719,97 zł i była wyższa o 5,0% niż w roku poprzednim (w kraju wzrost o 5,1%). Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych ukształtowała się na poziomie 946,81 zł i zwiększyła się w skali roku o 3,4% (w kraju o 3,3%).

Zarówno w województwie, jak i w kraju obserwowany wzrost dotyczył wszystkich kategorii świadczeń. Szybciej jednak rosły świadczenia wypłacane przez ZUS niż analogiczne świadczenia wypłacane przez KRUS. W województwie, w stosunku do 2010 r., przeciętna miesięczna emerytura z ZUS wzrosła o 5,0%, renta rodzinna – o 4,9%, a renta z tytułu niezdolności do pracy – o 4,4% (z KRUS wzrost odpowiednio: o 3,4%, o 4,1% i o 3,7%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 37. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

W 2011 r. w województwie mazowieckim relacja wysokości świadczeń z ZUS do średniej krajowej kształtowała się odmiennie niż w przypadku KRUS. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z ZUS (103,0% średniej krajowej) mazowieckie zajmowało drugie miejsce w kraju, a analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych było najniższe w Polsce i stanowiło 96,0% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS wysokość wszystkich świadczeń kształtowała się poniżej średniej krajowej, a odchylenia w poszczególnych kategoriach wahały się od 3,3% (przy rentach z tytułu niezdolności do pracy) do 4,9% (przy emeryturach). W przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS tylko emerytura przewyższała średnią krajową (o 3,5%), niższa była natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy (o 5,5%) oraz renta rodzinna (o 2,6%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie mazowieckim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

CENY

W województwie mazowieckim w 2011 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku wzrosły w większym stopniu niż rok wcześniej. Tempo wzrostu cen było niższe niż przeciętnie w kraju. Wzrost cen nastąpił w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych. Spadek cen (podobnie jak w kraju) odnotowano jedynie w grupie odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

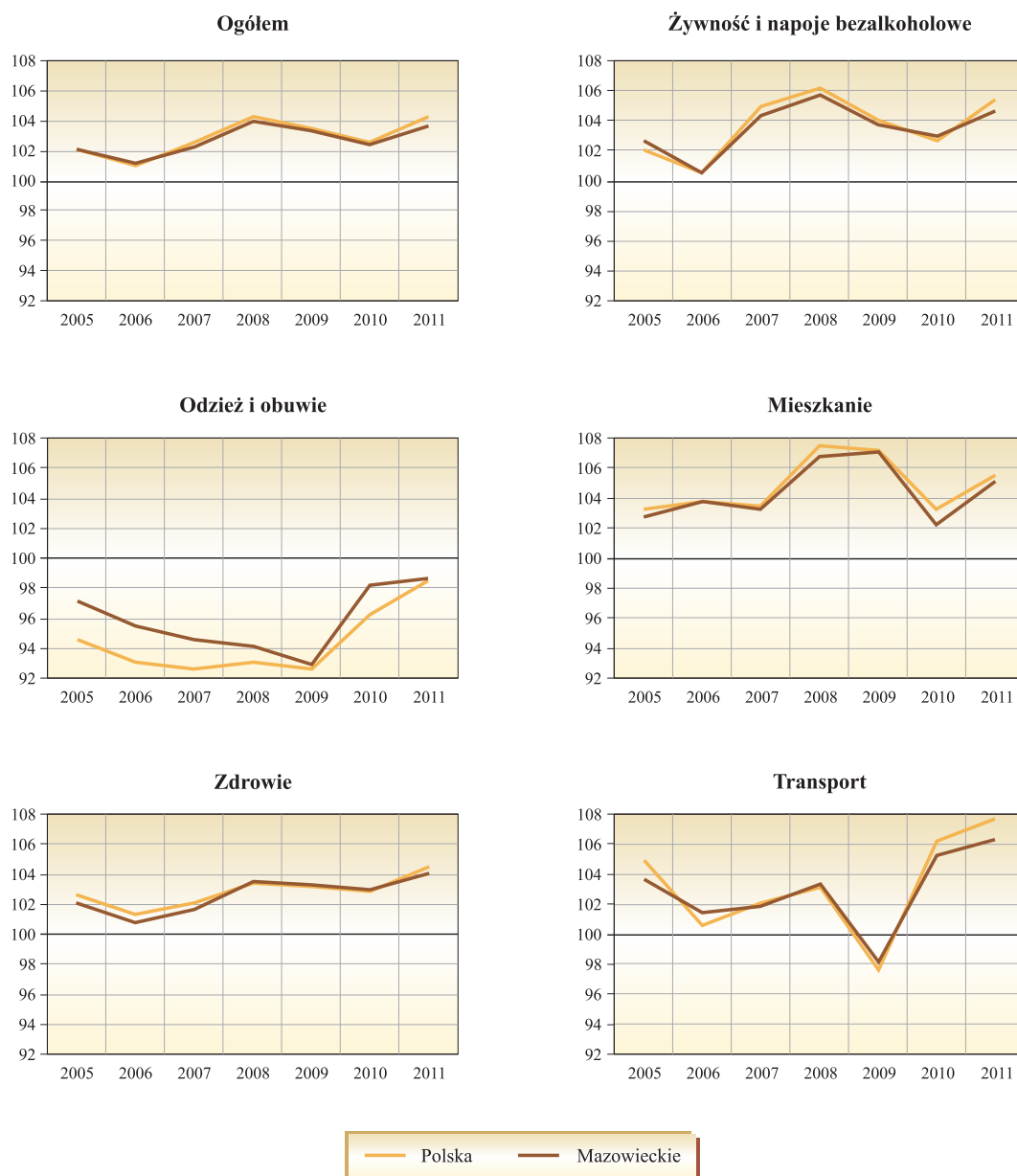
Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W województwie mazowieckim w 2011 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w porównaniu z rokiem poprzednim były wyższe o 3,7% (w kraju o 4,3%). Najbardziej wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem (o 6,3%), użytkowaniem mieszkania (o 5,1%) oraz ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,7%). Najmniej wzrosły opłaty związane z rekreacją i kulturą (o 0,7%), a ich wzrost był niższy o 3,0 pkt proc. od przeciętnego wzrostu cen towarów i usług w województwie. Niższe niż w 2010 r. były ceny odzieży i obuwia (spadek o 1,4%). Szybciej niż przeciętnie w kraju rosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a także ceny w zakresie rekreacji i kultury oraz edukacji.

Tabl. 12. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	102,6	104,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	102,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	105,3	103,7
Odzież i obuwie	94,6	96,2	98,5
Mieszkanie	103,3	103,3	105,5
Zdrowie	102,6	102,9	104,5
Transport	104,9	106,2	107,7
Rekreacja i kultura	100,6	99,7	100,5
Edukacja	103,2	102,7	103,4
MAZOWIECKIE			
O g ó ł e m	102,1	102,4	103,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	102,9	104,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	104,9	104,3
Odzież i obuwie	97,2	98,2	98,6
Mieszkanie	102,7	102,2	105,1
Zdrowie	102,1	103,0	104,1
Transport	103,7	105,2	106,3
Rekreacja i kultura	101,5	100,9	100,7
Edukacja	104,1	101,6	104,6

Wyk. 38. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

Największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku odnotowano w IV kwartale (o 4,3%), a najmniejszy w I (o 3,0%). W I i IV kwartale 2011 r. w największym stopniu wzrosły ceny w zakresie transportu (odpowiednio o 5,6% i 8,1%). W II kwartale najbardziej zdrożała żywność i napoje bezalkoholowe (o 6,4%), a w III kwartale – użytkownik mieszkanie (o 5,9%). Spadki cen w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. dotyczyły jedynie odzieży i obuwia i wystąpiły w I, III i IV kwartale.

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim

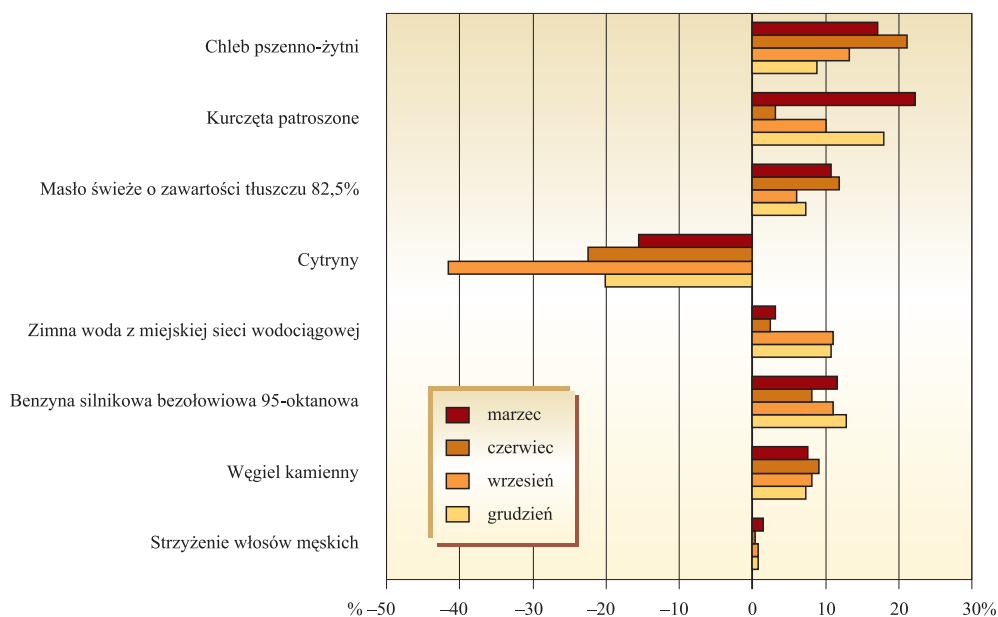
Wyszczególnienie	2010				2011			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,2	102,2	101,9	102,3	103,0	103,8	103,8	104,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,3	101,3	103,0	104,0	104,3	106,4	103,9	104,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	107,2	105,9	102,9	103,6	104,4	104,1	104,6	104,3
Odzież i obuwie	97,2	98,5	98,5	98,5	97,2	100,2	98,6	98,2
Mieszkanie	102,7	102,0	101,8	102,3	103,9	104,4	105,9	106,1
Zdrowie	103,1	103,3	102,9	102,5	103,1	103,7	103,9	105,5
Transport	107,7	105,5	103,1	104,4	105,6	105,6	105,9	108,1
Rekreacja i kultura	102,8	101,1	99,9	99,7	100,0	100,7	100,9	101,2
Edukacja	102,3	101,6	99,8	102,5	102,7	103,0	105,5	107,0

W grudniu 2011 r. ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim w zdecydowanej większości były wyższe niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Wśród artykułów żywnościowych najbardziej podrożały: cukier (o 31,8%), kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic” (o 21,7%), kurczęta patroszone (o 17,9%) oraz olej rzepakowy produkcji krajowej (o 16,6%). Natomiast największa obniżka dotyczyła cen: ziemniaków (spadek o 43,7%), cebuli (o 34,8%) oraz marchwi i cytryn (odpowiednio o 20,9% i o 20,1%).

Wśród artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w największym stopniu wzrosły ceny biletu normalnego na przejazd jednorazowy autobusem miejskim (o 21,5%), benzyny silnikowej bezołowiowej 95-oktanowej (o 12,8%) oraz opłaty za zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej (o 10,7%). Konsumenci płacili mniej za odtwarzacz DVD (o 10,5%), a także za proszek do prania i pastę do zębów (spadek cen odpowiednio o 2,2% i o 1,8%).

Wyk. 39. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie mazowieckim w 2011 r.

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

Tabl. 14. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg.....	1,33	2,08	2,25	108,2
Kurczęta patroszone — za 1 kg.....	4,63	5,96	7,12	119,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg.....	13,07	13,68	15,34	112,1
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg.....	19,67	21,65	22,95	106,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% — za 1 l.....	2,45	2,67	2,78	104,1
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g.....	3,10	4,27	4,63	108,4
Cebula — za 1 kg.....	1,20	2,25	1,40	62,2
Ziemniaki — za 1 kg.....	0,89	1,43	0,74	51,7
Cukier biały kryształ — za 1 kg.....	3,03	2,94	3,95	134,4
Sok jabłkowy — za 1 l.....	2,83	3,64	3,73	102,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny — za 1 kpl.	458,31	467,17	484,87	103,8
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskór- zanej — za 1 parę.....	146,77	164,09	172,72	105,3
Proszek do prania — za 400 g.....	2,97	4,43	4,46	100,7
Ciepła woda — za 1 m ³	14,10	17,89	18,61	104,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim.....	1,94	2,23	2,46	110,3
Bilet normalny do kina.....	12,72	15,23	15,89	104,3
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia.....	51,31	69,63	74,13	106,5
MAZOWIECKIE				
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg.....	1,36	1,94	2,11	108,8
Kurczęta patroszone — za 1 kg.....	5,07	6,27	7,39	117,9
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg.....	13,52	13,88	15,45	111,3
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg.....	19,95	22,64	24,51	108,3
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% — za 1 l.....	2,49	2,91	3,02	103,8
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g.....	3,15	4,52	4,85	107,3
Cebula — za 1 kg.....	1,27	2,27	1,48	65,2
Ziemniaki — za 1 kg.....	1,04	1,42	0,80	56,3
Cukier biały kryształ — za 1 kg.....	3,07	3,05	4,02	131,8
Sok jabłkowy — za 1 l.....	2,84	3,73	3,73	100,0
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny — za 1 kpl.	494,81	482,15	494,14	102,5
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskór- zanej — za 1 parę.....	153,78	167,60	176,42	105,3
Proszek do prania — za 400 g.....	.	4,58	4,48	97,8
Ciepła woda — za 1 m ³	14,49	19,10	20,10	105,2
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim.....	2,18	2,60	3,16	121,5
Bilet normalny do kina.....	13,00	16,67	17,68	106,1
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia.....	55,05	75,83	82,08	108,2

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Po intensywnych opadach deszczu w końcu sierpnia i we wrześniu 2010 r., siew ozimin był utrudniony i opóźniony w stosunku do optymalnych terminów agrotechnicznych. Stan upraw ozimych przed wejściem w okres zimowego spoczynku był słabszy niż w poprzednim roku, a niedostatecznie rozkrzewione rośliny nieco gorzej zniosły warunki w zimie 2010/11. Bardzo niskie temperatury (do minus 29°C przy gruncie), a także silne wiatry powodujące odsłanianie roślin spod pokrywy śnieżnej, powodowały wymarzenie i wysmalenie ozimin. W marcu 2011 r. nadal trwała zimowa przerwa w wegetacji roślin. Pomimo że od drugiej połowy miesiąca na polach nie było już pokrywy śnieżnej, wznowienie wegetacji hamowały bardzo niskie temperatury przy powierzchni gruntu dochodzące do minus 22°C. Te ekstremalne warunki pogodowe najgorzej zniosły późno zasiane wrażliwe odmiany pszenicy i rzepaku. Zaorania wskutek strat zimowych były większe niż w roku poprzednim.

Pierwsze prace polowe rozpoczęto pod koniec marca, przy czym dużym utrudnieniem był wysoki poziom wód gruntowych, który miejscowo uniemożliwiał wejście na pola. Warunki pogodowe w kwietniu (szczególnie od drugiej połowy miesiąca) sprzyjały powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz wzrostowi i rozwojowi roślin. Rozpoczęło się również kwitnienie drzew owocowych. Występujące w pierwszej dekadzie maja kilkustopniowe przymrozki i opady śniegu zahamowały wzrost i rozwój roślin, nie spowodowały jednak większych uszkodzeń w uprawach rolnych i ogrodnictwych. Wyraźne ocieplenie, notowane w drugiej połowie maja, przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju upraw. Czerwiec charakteryzował się wysokimi temperaturami (nawet do 30°C) i umiarkowaną, ale pokrywającą zapotrzebowanie roślin, ilością opadów.

Żniwa rozpoczęły się z kilkutygodniowym opóźnieniem. W lipcu, a także w pierwszej połowie sierpnia, pogoda nie sprzyjała rolnikom. Częste i niekiedy gwałtowne opady spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, a w wielu miejscach podtopienia i zastoiska wody. Na znaczną część pól i łąk nie można było wjechać ciężkim sprzętem. W lipcu, tam gdzie było to możliwe, koszono niektóre uprawy ozime (jęczmień, pszenżyto, żyto i rzepak) oraz rzepak jary. Jednak większość plonów z pól obsianych zbożami zebrano dopiero w drugiej połowie sierpnia, wówczas bowiem nastąpiła poprawa pogody. Po sprzęcie zbóż niezwłocznie przystąpiono do prac późniowych: wykonywano podorywki oraz orkę przedsięwziętą, wysiewano poplony ścierniskowe, a także rozpoczęto siew rzepaku ozimego. W drugiej połowie miesiąca prowadzono również zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. Oceniono, że zarówno jakość ziarna, jak i siana ze zbiorów 2011 r., była słaba.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu i październiku stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw okopowych i pastewnych, natomiast niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Niedobór opadów utrudniał wykonywanie jesiennych prac polowych, a także wschody i rozwój roślin ozimych.

Tabl. 15. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	31,5	34,9	32,9
rzepak i rzepik	26,3	23,6	22,4
ziemniaki	176	211	230
buraki cukrowe	416	483	574
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,2 ^a	37,3
trzoda chlewna ^b	113,9	98,5 ^a	87,5
owce.....	2,0	1,7 ^a	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni).....	845	1000 ^a	826
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^c za 1 dt.....	36,69	59,84	81,99
ziarno żyta ^c za 1 dt.....	27,64	42,12	74,24
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	50,86	49,57
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg.....	4,05	4,56	5,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg.....	3,82	3,89	4,52
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	64,91	95,51
ziarno żyta za 1 dt.....	34,67	48,58	78,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	98,51	111,47
prosię na chów za 1 szt.	131,00	130,20	121,13
MAZOWIECKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	26,4	27,3	25,9
rzepak i rzepik	18,8	18,7	22,2
ziemniaki	160	219	209
buraki cukrowe	409	449	400
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	44,7	52,5 ^a	49,1
trzoda chlewna ^b	94,9	71,4 ^a	62,8
owce.....	0,5	0,5 ^a	0,3
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni).....	884	1302 ^a	1010
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^c za 1 dt.....	38,25	60,86	85,13
ziarno żyta ^c za 1 dt.....	25,28	42,41	81,83
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	45,53	66,19	65,99
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg.....	4,15	4,35	5,25
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg.....	3,86	3,92	4,57
mleko krowie za 1 l	0,90	1,06	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	43,84	63,54	95,36
ziarno żyta za 1 dt.....	29,36	41,09	74,18
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,61	97,76	100,54
prosię na chów za 1 szt.	132,15	123,15	106,31

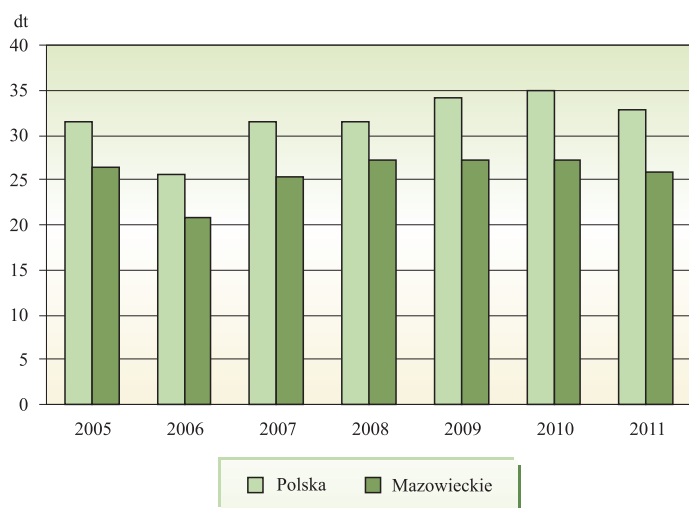
^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca, w 2010 r. stan w czerwcu. ^c Bez ziarna siewnego.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2011 r. w województwie mazowieckim w wyniku zarówno ograniczenia powierzchni upraw, jak i niższych plonów produkcja zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków była mniejsza niż przed rokiem. Spadek produkcji odnotowano również dla buraków cukrowych, co wynikało z gorszego plonowania, bowiem areał tej uprawy zwiększył się. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zdecydowała większa powierzchnia uprawy i lepsze plonowanie.

Na Mazowszu powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2011 r. wyniosła 855,7 tys. ha i była mniejsza od notowanej w poprzednim roku o 2,9%, a w odniesieniu do 2005 r. – o 13,1%. Plony uzyskane z 1 ha powierzchni – 25,9 dt – były niższe stosownie o 1,4 dt

Wyk. 40. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

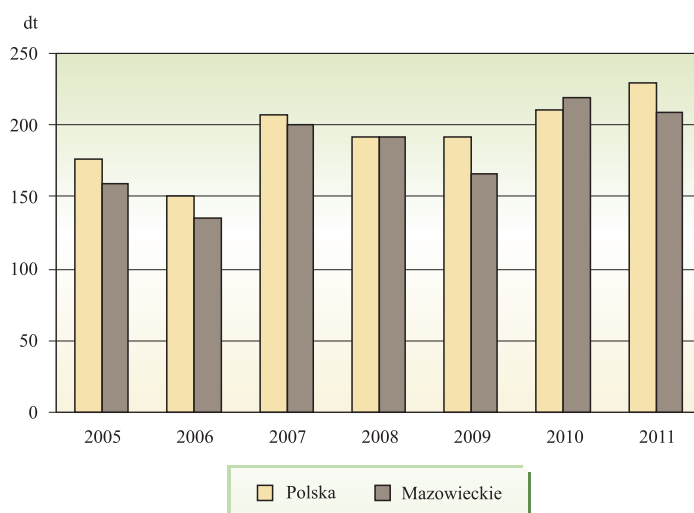

i o 0,5 dt. Zbiory tej grupy zbóż oszacowano na 2212,9 tys. ton, tj. na poziomie mniejszym o 8,0% niż w 2010 r. i o 14,9% niż w 2005 r. W latach 2005–2011 udział powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w ogólnej powierzchni tych upraw w kraju wynosił średnio 12,4%, a udział zbiorów – 10,1%. Plony w każdym roku były niższe niż przeciętnie w kraju – w omawianym okresie wyniosły średnio 25,8 dt z 1 ha wobec 31,7 dt.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w województwie mazowieckim zwiększa się – w 2011 r. wyniosła 50,7 tys. ha i była o 6,6% większa niż

w 2010 r. i 2-razy większa niż w 2005 r. Plony wyniosły 22,2 dt z 1 ha i w odniesieniu do obu lat były wyższe odpowiednio o 3,5 dt i o 3,4 dt. W wyniku zwiększenia areału uprawy i lepszego plonowania zbiory rzepaku i rzepiku – 112,3 tys. ton – były o 26,0% większe niż w 2010 r. i 2,5 razy większe niż w 2005 r. Zwiększa się udział województwa w krajowej produkcji tych upraw – w latach 2005–2011 udział powierzchni rzepaku i rzepiku zwiększył się z 4,2% do 6,1%, a udział zbiorów z 3,0% do 6,0%.

Wyk. 41. **Plony ziemniaków z 1 ha**

W omawianym przedziale czasowym na Mazowszu średnie plony rzepaku i rzepiku kształtowały się na nieco niższym poziomie niż w kraju i wynosiły 24,2 dt z 1 ha wobec 26,2 dt.

Od kilku lat uprawa ziemniaków ulega ograniczeniu. O ile w 2005 r. w województwie mazowieckim ziemniaki sadzono na powierzchni 78,9 tys. ha, to w 2010 r. powierzchnia tej uprawy wyniosła 55,2 tys. ha, a rok później – 53,2 tys. ha. W skali siedmiu lat oznacza to zmniejszenie areału ziemniaków o 32,6%. W 2011 r. z 1 ha powierzchni zebrano 209 dt ziemniaków,

czyli o 10 dt mniej niż przed rokiem, ale o 49 dt więcej niż sześć lat wcześniej. Szacuje się, że rolnicy z Mazowsza zebrali 1114,1 tys. ton ziemniaków, tj. mniej o 7,9% w porównaniu z 2010 r. i o 11,8% w odniesieniu do 2005 r. W latach 2005–2011 wojewódzki areal ziemniaków stanowił średnio 14,7% krajowej powierzchni tej uprawy, a zbiory – 13,8%. W pięciu spośród siedmiu lat analizy plony były niższe niż przeciętnie w kraju – wynosiły średnio 183 dt z 1 ha wobec 194 dt.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2011 r. wyniosła 12,6 tys. ha i była o 7,1% większa niż przed rokiem, ale o 43,2% mniejsza niż sześć lat wcześniej. Uzyskane z 1 ha powierzchni plony – 400 dt – były niższe odpowiednio o 10,9% i o 2,2%. Zbiory buraków cukrowych w 2011 r., przy zwiększonym areale i mniejszej wydajności z 1 ha, były niższe od notowanych przed rokiem o 4,5% i wyniosły 504,2 tys. ton. W stosunku do 2005 r. zbiory były niższe o 44,4%. Udział województwa w krajowej produkcji buraków cukrowych zmniejsza się – w latach 2005–2011 udział powierzchni buraków zmniejszył się z 9,0% w 2006 r. do 6,2% w 2011 r., a udział zbiorów odpowiednio z 8,9% do 4,3%. W omawianym okresie średnie plony buraków cukrowych w województwie kształtowały się na niższym poziomie niż w kraju i wynosiły 426 dt z 1 ha wobec 490 dt.

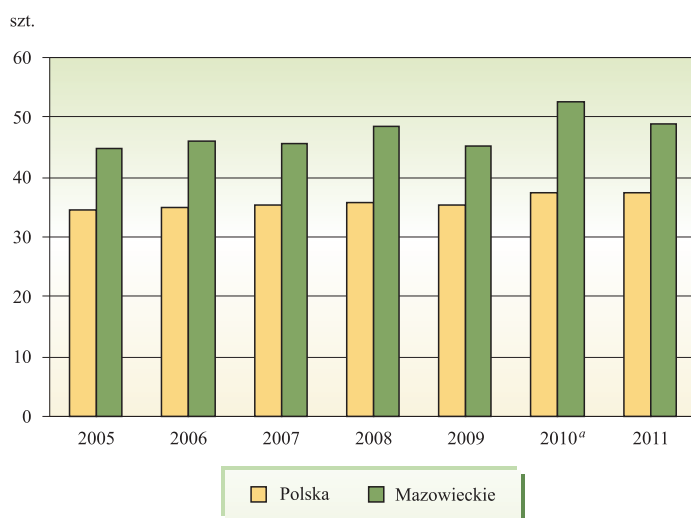
■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie mazowieckim w 2011 r., w odniesieniu do wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010, zmniejszyło się pogłowie podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich. W kraju obserwowano podobną tendencję, przy czym pogłowie bydła pozostało na zbliżonym poziomie. W porównaniu z 2005 r. na Mazowszu zwiększyło się stado bydła i drobiu, natomiast w kraju tylko stado bydła.

W czerwcu 2011 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 1016,7 tys. sztuk i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyło się o 4,0%, a w odniesieniu do 2005 r. zwiększyło się o 6,5%. W kraju liczebność stada w skali roku utrzymała się na zbliżonym poziomie, a w skali sześciu lat zmniejszyła się o 5,1%. W latach 2005–2011 stado bydła w województwie co roku stanowiło ok. 18% tego pogłowia w kraju.

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej związanej z tymi gatunkami – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

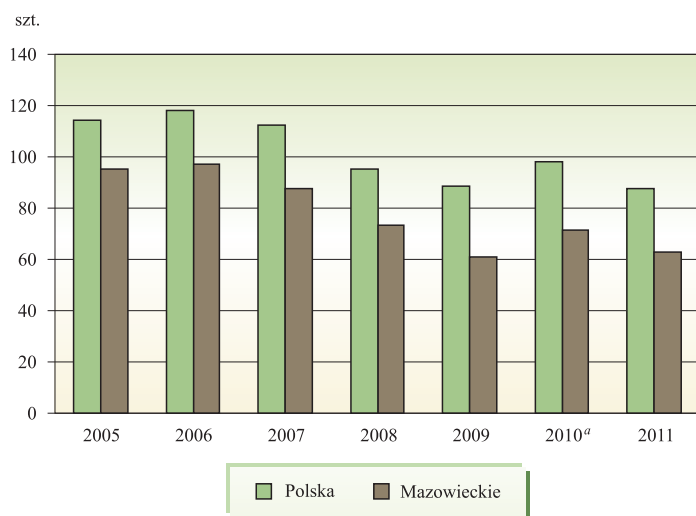
Wyk. 42. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W strukturze stada bydła ogółem zmniejszał się udział krów – o ile w 2005 r. stanowiły one 58,8%, to w 2011 r. 51,8% (o 7,0 pkt proc. mniej), przy czym udział krów mlecznych zmniejszył się o 9,3 pkt proc. (do 49,2%). Świadczy to o rosnącym zainteresowaniu rolników chowem bydła z przeznaczeniem na rzeź. Fakt ten potwierdza również znaczne zwiększenie stada krów „mamek” (z 2,0 tys. sztuk w 2005 r. do 26,9 tys. sztuk w 2011 r.), stanowiących stado podstawowe do produkcji i odchovu cieląt. Wśród 16 województw Mazowieckie zajmuje drugą lokatę w krajowej produkcji żywca wołowego i pierwszą lokatę w produkcji mleka (w 2010 r.).

Wyk. 43. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w lipcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W latach 2005–2011 udział województwa w krajowym pogłowiu świń zmniejszał się, i tak w pierwszym roku analizy kształtował się na poziomie 11,2%, a w ostatnim – na poziomie 9,6%. Pogłębiająca się redukcja pogłowia trzody związana jest z dużymi wahaniami opłacalności chowu tego gatunku lub wręcz brakiem opłacalności.

Na Mazowszu rośnie zainteresowanie rolników produkcją drobiarską. W latach 2005–2011 pogłowie drobiu ogółem zwiększyło się o 10,9% (do poziomu 21990,9 tys. sztuk). Udział województwa w krajowym pogłowiu drobiu wzrósł z 13,0% do 15,3%.

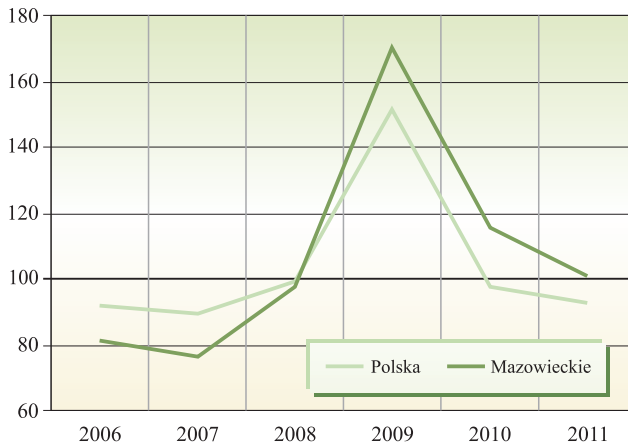
W końcu lipca 2011 r. wojewódzkie pogłowie trzody chlewnej wynosiło 1299,7 tys. sztuk i w porównaniu z wynikami PSR 2010 zmniejszyło się o 9,8%, a w porównaniu z danymi sprzed sześciu lat – o 35,9%. W kraju spadek liczebności stada trzody chlewnej wynosił odpowiednio – 11,6% i 25,4%. Pogłowie loch na chów, którego wielkość świadczy o nastawieniach produkcyjnych w chowie trzody i jednocześnie określa możliwości reprodukcyjne stada, zmniejszyło się w ciągu roku prawie o jedną czwartą (o 23,8%), a w ciągu sześciu lat blisko o połowę (o 48,6%). W kraju spadki pogłowia loch były mniejsze – w porównaniu z 2010 r. o 17,5%, a w porównaniu z 2005 r. o 35,1%.

■ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

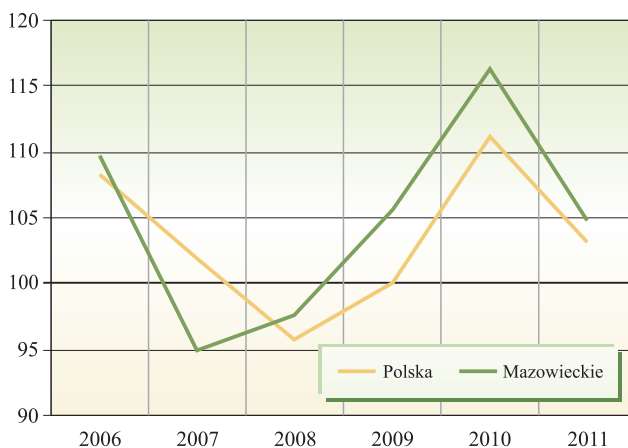
W 2011 r. producenci z województwa mazowieckiego dostarczyli do skupu więcej niż przed rokiem ziarna pszenicy, ziemniaków, żywca rzeźnego wieprzowego i drobiowego oraz mleka. Mniejsza była natomiast podaż ziarna żyta oraz żywca rzeźnego wołowego. W kraju obserwowano podobne zmiany.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w 2011 r. wyniósł 462,6 tys. ton i w odniesieniu do roku poprzedniego był większy o 0,9%, a w porównaniu z 2005 r. – o 20,8%. Ziarna pszenicy skupiono 319,4 tys. ton, tj. stosownie więcej o 6,0% i o 7,2%, a ziarna żyta – 69,6 tys. ton, tj. odpowiednio mniej o 3,6% i więcej o 21,1%. W latach 2005–2011 udział skupu zbóż ogółem od producentów z województwa mazowieckiego stanowił średnio 5,0% skupu krajowego, przy czym w ostatnim roku analizy wyniósł 6,1%. Skup pszenicy w omawianym przedziale czasowym stanowił przeciętnie 5,1% ogólnopolskiego skupu tego ziarna, a skup żyta – 7,0%; w 2011 r. udział skupu pszenicy i żyta wyniósł odpowiednio 5,7% i 10,6%.

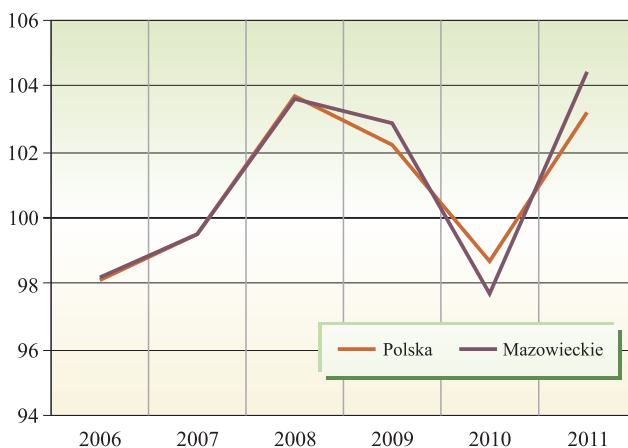
Wyk. 44. **Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 45. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 46. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

W 2011 r. producenci z Mazowsza dostarczyli do skupu 61,9 tys. ton ziemniaków, tj. o 12,5% więcej niż przed rokiem, ale o 2,7% mniej niż sześć lat wcześniej. W latach 2005–2011 przeciętny udział skupu ziemniaków w krajowym skupie tego surowca wyniósł 5,4%, przy czym w 2011 r. – 4,9%.

W ciągu 2011 r. skupiono 658,2 tys. ton żywca rzeźnego (w wadze żywej), czyli o 4,8% więcej w porównaniu z 2010 r. i o 30,9% w odniesieniu do 2005 r. Podaż żywca wieprzowego wyniosła 221,7 tys. ton i była większa w skali roku o 5,9%, a w skali sześciu lat – o 4,6%. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 81,8 tys. ton i był stosownie – mniejszy o 17,4% i większy o 6,9%. Żywca drobiowego skupiono 346,3 tys. ton, tj. więcej o 11,1% w ujęciu rocznym i o 68,7% w porównaniu z 2005 r. Z analizy danych za lata 2005–2011 wynika, że dostarczony do skupu przez producentów z województwa mazowieckiego żywiec rzeźny ogółem stanowił przeciętnie 13,4% skupu krajowego, w tym wieprzowy – 10,2% krajowego skupu tego surowca, wołowy – 15,5%, drobiowy – 16,5%. W 2011 r. udział skupu żywca rzeźnego ogółem wyniósł 14,3%, a omawianych gatunków żywca odpowiednio – 10,6%, 14,7%, 18,0%.

Skup mleka krowiego w 2011 r. – 1847,6 mln litrów – był większy o 4,4% niż rok wcześniej i o 6,1% niż sześć lat wcześniej. W latach 2005–2011 dostawy mleka do skupu od mazowieckich producentów stanowiły co roku ponad 20% ogólnokrajowego skupu tego surowca.

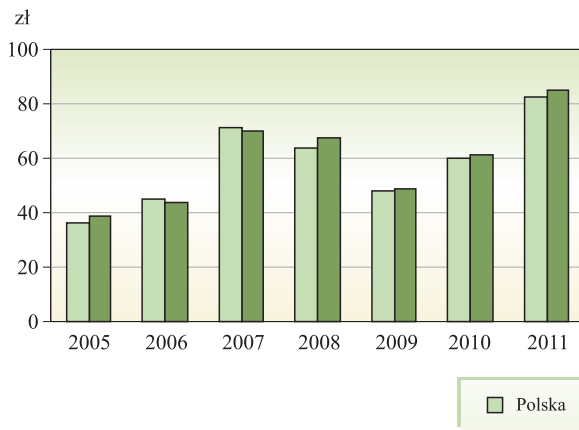
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

Na rynku rolnym średnie ceny zbóż zarówno w skupie, jak i na targowiskach znacznie przewyższały poziom obserwowany w 2010 r. Ceny ziemniaków jadalnych w skupie ukształtowały się na nieco niższym poziomie niż rok wcześniej, natomiast na targowiskach nieznacznie wzrosły. Wyższe niż przed rokiem były również ceny większości produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem cen prosiąt do dalszego chowu.

W 2011 r. w województwie mazowieckim przeciętna cena pszenicy w skupie wyniosła 85,13 zł/dt, a w obrocie targowiskowym 95,36 zł/dt i była odpowiednio o 3,8% wyższa i o 0,2% niższa od przeciętnej w kraju. W skali roku cena skupu pszenicy wzrosła o 39,9%, a cena targowiskowa – o 50,1%. Przyjmując za podstawę analizy lata 2005–2011 należy stwierdzić, że na obu rynkach najniższe ceny pszenicy notowano w pierwszym roku, a najwyższe w ostatnim – w ciągu siedmiu lat wzrost cen tego ziarna był ponad 2-krotny.

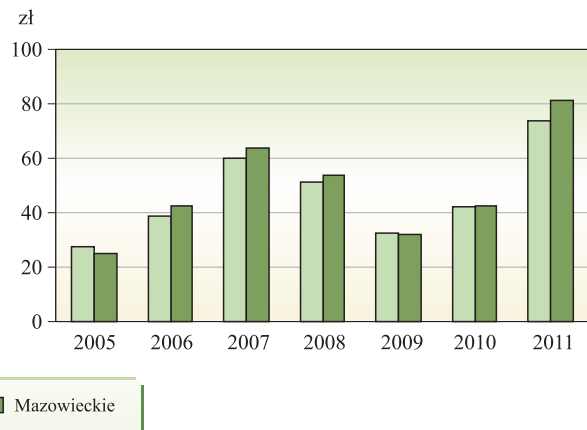
Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 47. Cena skupu pszenicy^a za 1 dt

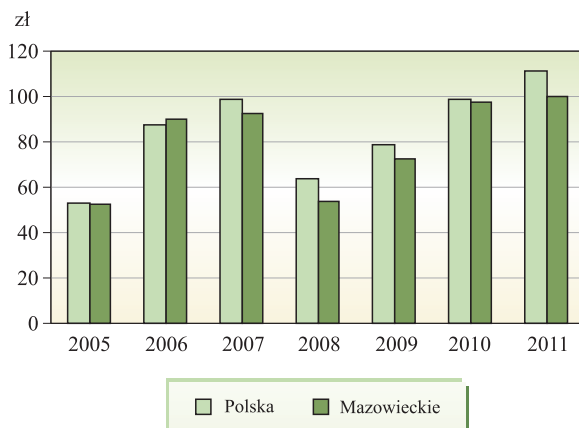
^a Bez ziarna siewnego.

Wyk. 48. Cena skupu żyta^a za 1 dt

Średnia cena żyta w skupie w 2011 r. ukształtowała się na poziomie 81,83 zł/dt (o 10,2% większym niż przeciętnie w kraju), a na targowiskach osiągnęła poziom 74,18 zł/dt (odpowiednio o 5,9% mniejszy). W odniesieniu do 2010 r. wzrost cen wyniósł stosownie 93,0% i 80,5%. W okresie ostatnich siedmiu lat na obu rynkach najniższe ceny żyta notowano w 2005 r., a najwyższe w 2011 r. – w przyjętej retrospekcji średnia cena tego ziarna w skupie wzrosła ponad 3 razy, a na targowiskach ponad 2,5 razy.

Wyk. 49. Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt

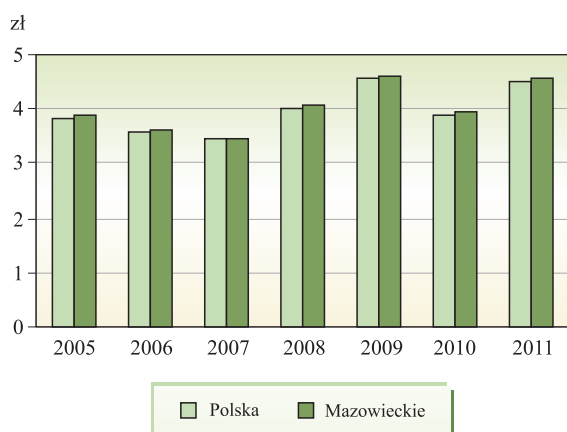

W 2011 r. za 1 dt ziemniaków jadalnych w skupie płacono 65,99 zł (o 33,1% więcej niż przeciętnie w kraju), a na targowiskach – 100,54 zł (odpowiednio o 9,8% mniej). W ujęciu rocznym ceny tego surowca w skupie były niższe o 0,3%, natomiast na targowiskach wyższe o 2,8%. Z porównania przeciętnych cen notowanych w 2011 r. z notowanymi w 2005 r. wynika, że ziemniaki jadalne w skupie zdrożały prawie 1,5 razy, a na targowiskach prawie 2 razy.

Dostawy żywca rzeźnego wieprzowego do skupu w 2011 r. były nieco większe niż w 2010 r., przy czym od maja (z wyjątkiem sierpnia i września) notowano ich spadek w ujęciu rocznym. W omawianym okresie ceny trzody chlewnej wykazywały tendencję wzrostową. W skupie za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,57 zł, a w obrocie targowiskowym 4,71 zł, tj. więcej niż przed rokiem odpowiednio o 16,5% i o 25,3% oraz więcej niż w 2005 r. o 18,4% i o 23,9%. Odnosząc poziom cen żywca wieprzowego notowany w 2011 r. na obu rynkach w województwie do średnich cen krajowych, należy stwierdzić, że na Mazowszu cena skupu była wyższa o 1,2%, a cena targowiskowa o 1,7%.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Wyk. 50. Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg

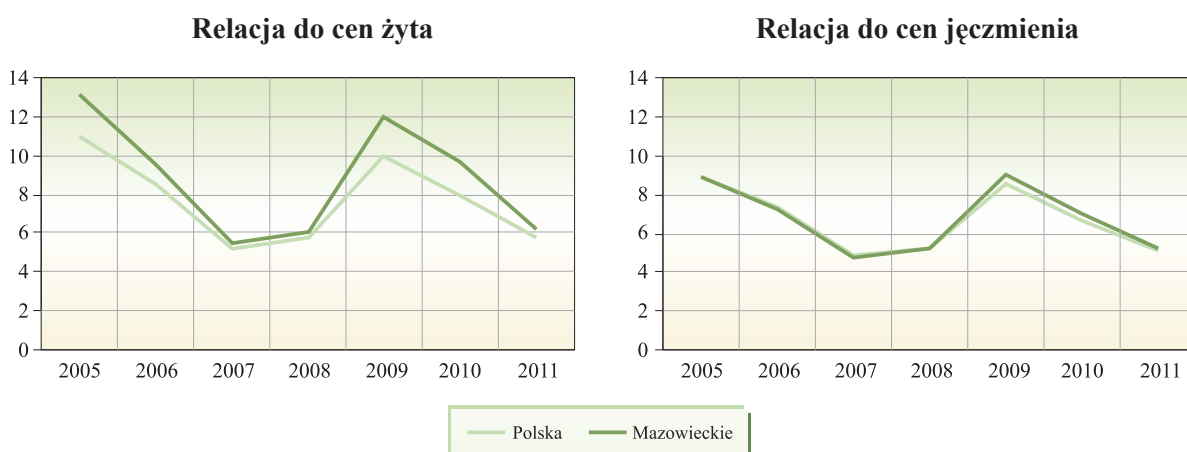

Pomimo rosnących cen trzody chlewnej, wysoki poziom cen zbóż wpływał na niską opłacalność tuczu, przy czym od początku 2011 r. obserwowano stopniową poprawę wskaźnika ilustrującego rentowność tej produkcji. O ile w styczniu za 1 kg żywca wieprzowego w skupie można było kupić 5,5 kg żyta na targowiskach lub 4,6 kg jęczmienia, to w grudniu odpowiednio 7,8 kg lub 6,8 kg.

W 2011 r. opłacalność tuczu trzody chlewnej była gorsza zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i do roku 2005. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta ukształtowała się na poziomie 6,2 wobec 9,6 rok wcześniej i 13,2 sześć lat wcześniej, natomiast relacja do cen jęczmienia wyniosła 5,2 wobec odpowiednio 7,0 i 8,9. W latach 2005–2011, podobnie jak w kraju, najniższe wskaźniki opłacalności tuczu trzody chlewnej notowano w 2007 r.; wówczas wojewódzkie wskaźniki były niższe od notowanych w ostatnim roku analizy odpowiednio o 0,8 i o 0,4.

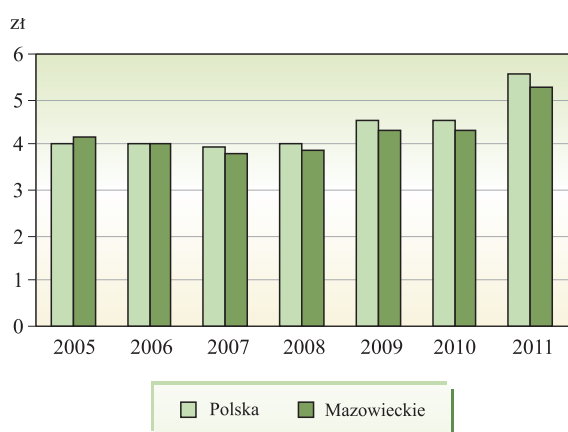
W 2011 r. opłacalność tuczu trzody chlewnej była gorsza zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i do roku 2005. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta

Wyk. 51. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

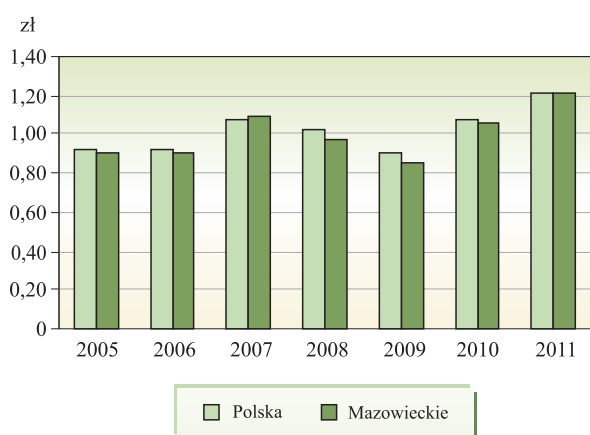

Poprawa opłacalności produkcji żywca wieprzowego notowana od początku 2011 r. skutkowałą wzrostem cen prosiąt do dalszego chowu (z 89,72 zł za sztukę w styczniu do 130,78 zł w grudniu). Przeciętna roczna cena prosiąt – 106,31 zł – była jednak nadal niższa niż przed rokiem (o 13,7%).

Wyk. 52. Cena skupu żywca wołowego za 1 kg

Wyk. 53. Cena skupu mleka za 1 l

krowiego wyniosła 1,21 zł za liter i była o 0,3% niższa niż przeciętnie w kraju. W odniesieniu do 2010 r. mleko w skupie zdrożało o 14,1%, a w porównaniu z 2005 r. – o 33,9%.

■ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie mazowieckim w 2010 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się (w cenach stałych) globalna i końcowa produkcja rolnicza, natomiast nieznacznie zmniejszyła się towarowa produkcja rolnicza. Odnotowano wzrost produkcji zwierzęcej i spadek roślinnej.

Globalna produkcja rolnicza, w odniesieniu do 2009 r., była większa (w cenach stałych) o 1,2%, przy czym produkcja zwierzęca zwiększyła się o 12,4%, a produkcja roślinna zmniejszyła się o 9,6%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji była wyższa o 7,1%. O możliwościach produkcyjnych rolnictwa stanowiły gospodarstwa indywidualne, bowiem wytworzyły ponad 97% wojewódzkiej globalnej produkcji rolniczej.

W okresie styczeń–grudzień 2011 r. obserwowano wzrost cen skupu bydła rzeźnego w ujęciu rocznym, a także (w większości przypadków) w ujęciu miesięcznym. Średnia roczna cena żywca wołowego wyniosła 5,25 zł/kg i była wyższa o 20,8% niż rok wcześniej i o 26,4% niż sześć lat temu. Na Mazowszu cena skupu tego surowca była niższa o 5,8% od przeciętnej w kraju.

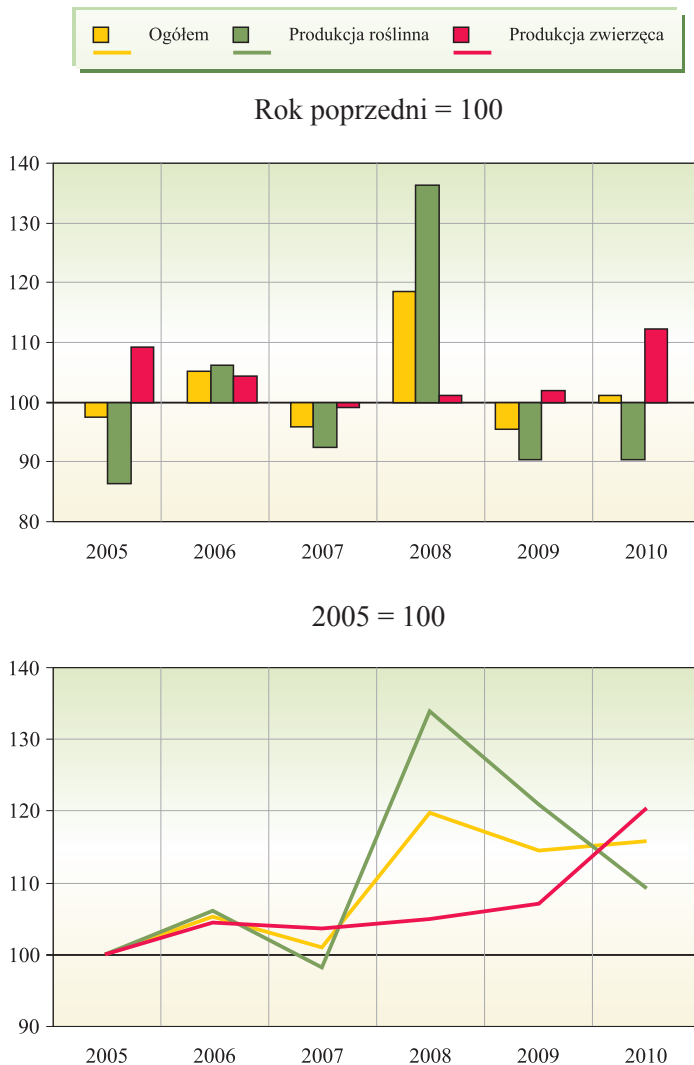
Pomimo większych niż przed rokiem dostaw żywca drobiowego do skupu przeciętna cena drobiu rzeźnego – 3,78 zł/kg – wzrosła o 17,5% w porównaniu z 2010 r. i była wyższa o 28,9% niż w 2005 r. Producentom z województwa mazowieckiego za 1 kg żywca drobiowego dostarczonego do skupu płacono o 7,4% mniej niż średnio w kraju.

W ciągu 2011 r. podaż mleka krowiego do skupu utrzymywała się (z wyjątkiem lipca i sierpnia) na poziomie wyższym niż przed rokiem. Ceny mleka w każdym miesiącu omawianego roku były wyższe w ujęciu rocznym, natomiast w ujęciu miesięcznym tendencję wzrostową jego cen notowano od czerwca. Średnia roczna cena mleka

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Wyk. 54. **Dynamika globalnej produkcji rolniczej (ceny stałe roku poprzedniego)**

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W porównaniu z 2005 r. produkcja globalna ogółem była większa o 15,9%, przy czym odnotowano wzrost zarówno globalnej produkcji roślinnej (o 9,3%), jak i produkcji zwierzęcej (o 20,4%).

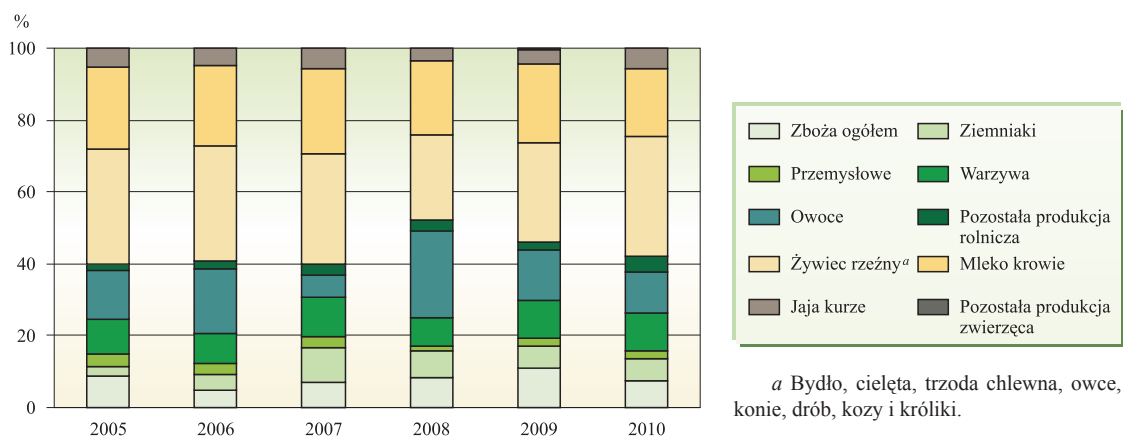
W latach 2005–2010 udział województwa w globalnej produkcji rolniczej w kraju kształtował się od 13,9% w 2005 r. do 16,2% w 2008 r., przy czym w ostatnim roku analizy wyniósł 15,5%.

Końcowa produkcja rolnicza, w porównaniu z 2009 r., wzrosła o 2,2%, w tym produkcja zwierzęca była większa o 10,5%, a roślinna – mniejsza o 8,5%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych omawiana produkcja była wyższa o 11,3%.

Towarowa produkcja rolnicza liczona w cenach stałych była o 0,1% mniejsza od uzyskanej w 2009 r. i o 15,3% większa od uzyskanej w 2005 r. Skup produktów rolnych zwiększył się odpowiednio o 7,4% i o 24,3%, natomiast sprzedaż produktów rolnych w obrocie targowiskowym zmniejszyła się odpowiednio o 12,3% i wzrosła o 1,5%. W 2010 r. w wewnętrznej strukturze towarowej produkcji rolniczej udział produkcji roślinnej wyniósł 41,9% i był o 4,3 pkt proc. mniejszy niż przed rokiem. Odnotowano spadek udziału zbóż (o 3,6 pkt proc.), owoców (o 2,6 pkt) i upraw przemysłowych (o 0,1 pkt), przy wzroście udziału ziemniaków i warzyw (po

0,2 pkt). Na wzrost udziału towarowej produkcji zwierzęcej złożyło się zwiększenie towarowej produkcji żywca rzeźnego (o 6,1 pkt) i jaj kurzych (o 1,3 pkt); jedynie w przypadku mleka krowiego odnotowano spadek udziału tego surowca (o 2,9 pkt).

Wyk. 55. **Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów (ceny stałe roku poprzedniego)**

Dane prezentujące rolnictwo w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

PRZEMYSŁ

W województwie mazowieckim produkcja sprzedana przemysłu w 2011 r. była wyższa niż przed rokiem, ale jej tempo wzrostu było wolniejsze od obserwowanego w 2010 r. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, zwiększyła się także wydajność pracy w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2011 r. w województwie osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 224591,6 mln zł i była (w cenach stałych) o 2,9% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 6,4% w 2010 r.) oraz o 41,1% wyższa niż w 2005 r. W kraju produkcja sprzedana zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 7,7% (wobec wzrostu o 9,8% w 2010 r.), a w porównaniu z 2005 r. wzrosła o 44,3%. Po notowanym w województwie w trzech kolejnych kwartalnych okresach narastających 2011 r. spadku produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku (odpowiednio: w I kwartale – o 1,1%, w I półroczu – o 1,3%, a w okresie trzech kwartałów – o 0,9%) w ostatnim okresie zaobserwowano jej wzrost.

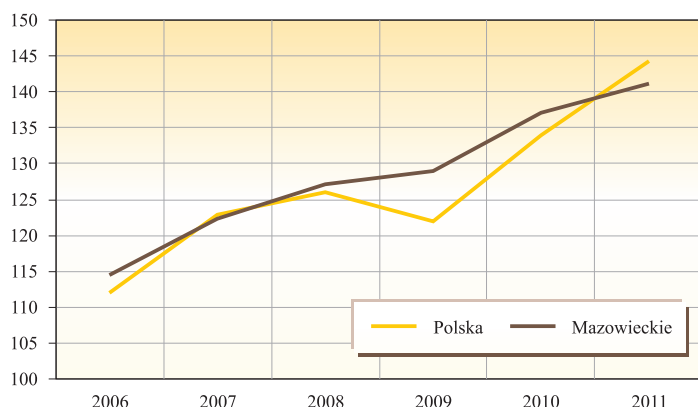
Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 16. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	945306,9	1094654,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,0	83,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2442,2	2494,5
MAZOWIECKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	134652,0	194035,5	224591,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	78,4	79,2	80,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	295,2	321,3	328,6
m.st. WARSZAWA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	86736,6	95625,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	65,2	66,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	150,7	154,1

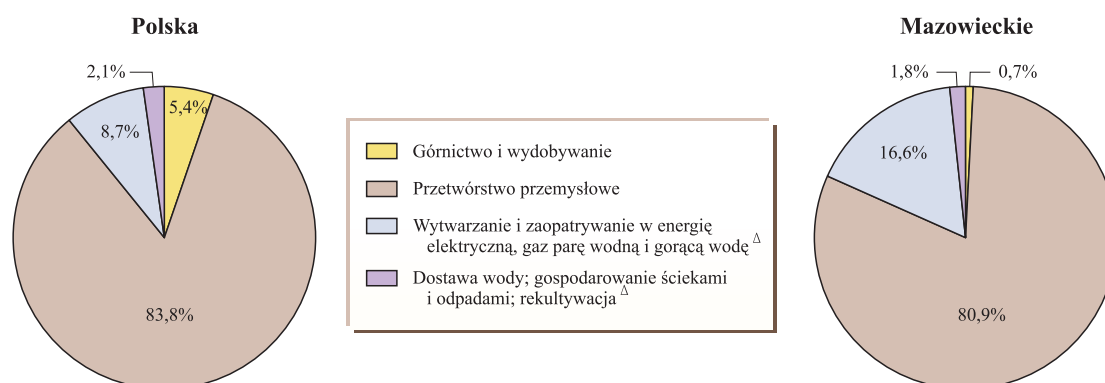
Wyk. 56. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)**
2005 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2011 r. w województwie mazowieckim złożyła się produkcja w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe – 181680,5 mln zł,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 37223,8 mln zł,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 3999,6 mln zł,
- górnictwo – 1687,6 mln zł.

Wyk. 57. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w 2011 r. według sekcji PKD (ceny bieżące)**

W 2011 r. wzrost produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w ujęciu rocznym odnotowano we wszystkich sekcjach przemysłu, przy czym w przetwórstwie przemysłowym wyniósł on 2,9%. Udział tej sekcji był największy i stanowił ponad 80% wartości produkcji przemysłowej ogółem w województwie.

Spośród działów o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu największy wzrost (w cenach stałych) w odniesieniu do 2010 r. zanotowano w produkcji wyrobów z metali (o 22,1%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 17,6%) oraz produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 14,9%). Wyższa niż przed rokiem była również produkcja sprzedana m.in. chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,3%), artykułów spożywczych (o 3,6%) oraz napojów (o 2,7%, po spadku w 2010 r.). Obniżyła się natomiast w skali roku, po wzroście w roku poprzednim, produkcja sprzedana komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 17,1%) oraz maszyn i urządzeń (o 14,3%).

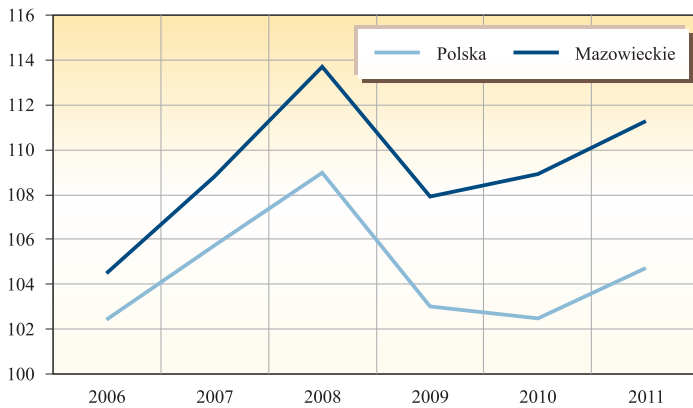
*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 17. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim (ceny stałe)

Sektory i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	113,4	112,1	110,6	106,4	98,9	98,7	99,1	102,9
Górnictwo i wydobywanie	67,1	113,6	128,4	132,8	220,7	162,2	139,5	155,8
Przetwórstwo przemysłowe....	115,5	113,0	111,9	106,6	98,3	98,4	98,4	102,9
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych.....	112,4	114,1	111,2	108,5	99,3	99,6	100,3	103,6
Produkcja napojów.....	81,0	80,1	82,0	80,7	98,1	99,3	99,7	102,7
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	113,8	110,3	108,6	106,7	103,1	101,4	100,5	100,9
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	165,7	173,0	154,8	132,2	111,4	101,6	107,7	116,8
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	123,0	149,2	161,9	112,4	94,5	79,4	78,2	108,3
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	119,8	103,7	94,8	94,1	85,9	94,0	92,4	93,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	116,1	120,3	123,8	127,2	135,5	120,7	117,6	114,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	112,1	127,6	144,3	129,5	129,1	130,9	118,0	117,6
Produkcja metali ^Δ	136,8	127,8	128,9	131,8	162,5	162,4	152,9	173,5
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..	103,1	103,2	108,2	110,0	116,2	116,4	112,0	122,1
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	115,3	125,2	113,4	106,9	86,6	78,5	81,6	82,9
Produkcja urządzeń elektrycznych	298,9	115,8	112,1	114,7	71,2	100,4	101,7	100,8
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	119,8	106,8	103,5	105,9	73,4	84,1	82,5	85,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..	90,5	90,6	97,0	97,3	193,3	179,0	168,2	162,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	106,2	107,4	104,2	104,5	100,3	98,9	100,2	100,5
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	122,6	121,2	112,2	113,0	99,8	100,8	114,7	113,4

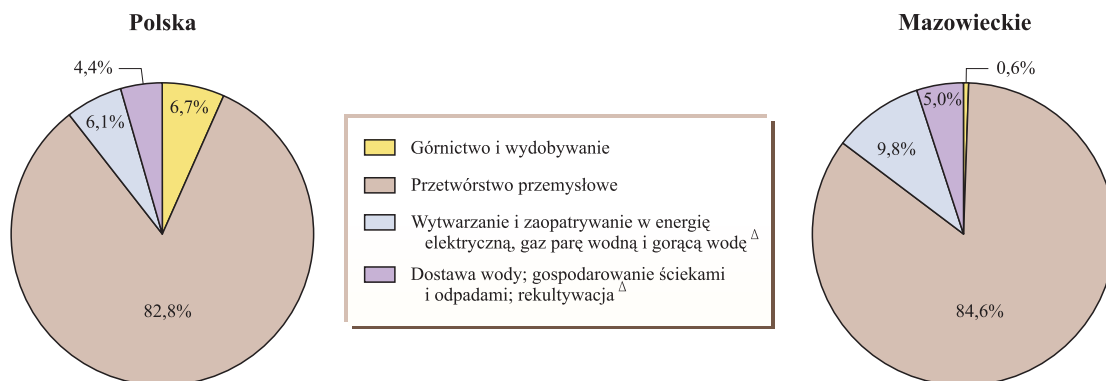
Zwiększeniu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim zarówno w skali roku, jak i sześciu lat towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia (odpowiednio o 2,2% i o 11,3%). W kraju przeciętne zatrudnienie w przemyśle w omawianym okresie wzrosło odpowiednio o 2,1% i o 4,7%.

Wyk. 58. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

W 2011 r. w województwie przeciętne zatrudnienie w przemyśle ukształtowało się na poziomie 328,6 tys. osób i w porównaniu z 2010 r. zwiększyło się w górnictwie i wydobywaniu (o 14,3%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,8%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 2,9%), a obniżyło się w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,4%).

Wyk. 59. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w 2011 r. według sekcji PKD**

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w 2011 r. wyniosła (w cenach bieżących) 683,6 tys. zł i była (w cenach stałych) o 0,6% wyższa niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle ukształtowała się na poziomie o 5,5% wyższym niż w 2010 r.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO

W 2011 r. w województwie mazowieckim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była również (po spadku w 2010 r.) sprzedaż produkcji budowlano-montażowej, w tym sprzedaż robót o charakterze inwestycyjnym. W efekcie, w omawianym roku zanotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy równoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2011 r. w województwie mazowieckim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 58306,0 mln zł i zwiększyła się w skali roku o 14,3% (wobec wzrostu o 3,0% w 2010 r.). W kraju produkcja sprzedana budownictwa była o 17,3% wyższa od notowanej przed rokiem.

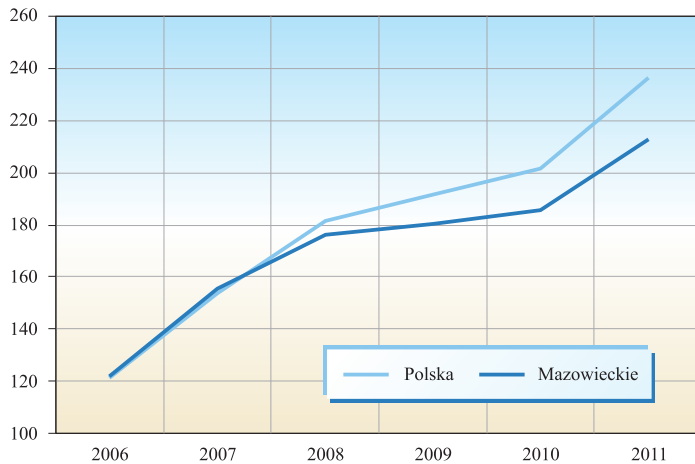
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nienależne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

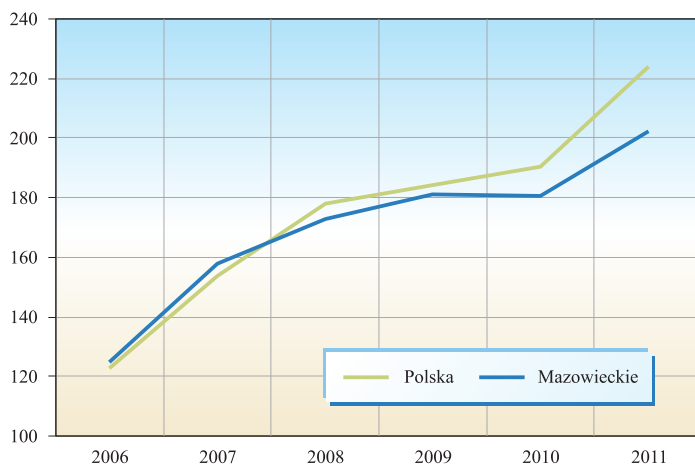
Tabl. 18. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	160403,9	188127,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %.....	54,5	51,5	51,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	442,8	476,5
MAZOWIECKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	27399,9	50996,7	58306,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %.....	41,7	40,5	39,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	77,5	85,5	96,0
m.st. WARSZAWA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	32862,1	38017,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %.....	.	37,0	37,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	50,7	57,9

Wyk. 60. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2005 = 100

Wyk. 61. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2005 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w omawianym okresie wyniosła 23120,6 mln zł (tj. 39,7% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w skali roku o 11,9% (wobec spadku o 0,4% przed rokiem). W kraju wzrost produkcji budowlano-montażowej w odniesieniu do 2010 r. ukształtował się na poziomie 17,6%.

Sprzedaż robót o charakterze inwestycyjnym, których udział w produkcji budowlano-montażowej w województwie w 2011 r. wyniósł 51,9% (o 1,2 pkt proc. więcej niż w roku poprzednim) była o 14,5% większa niż przed rokiem (wobec spadku o 13,7% w 2010 r.).

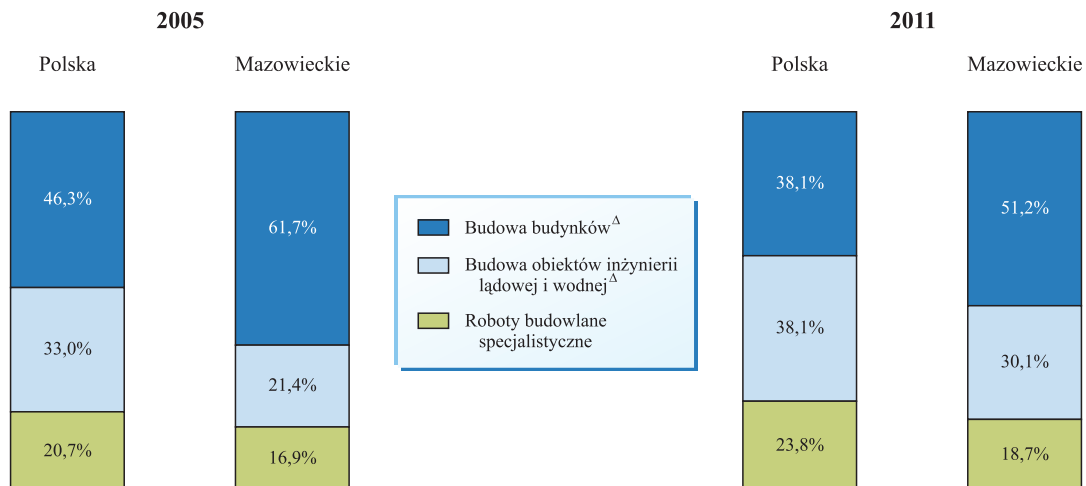
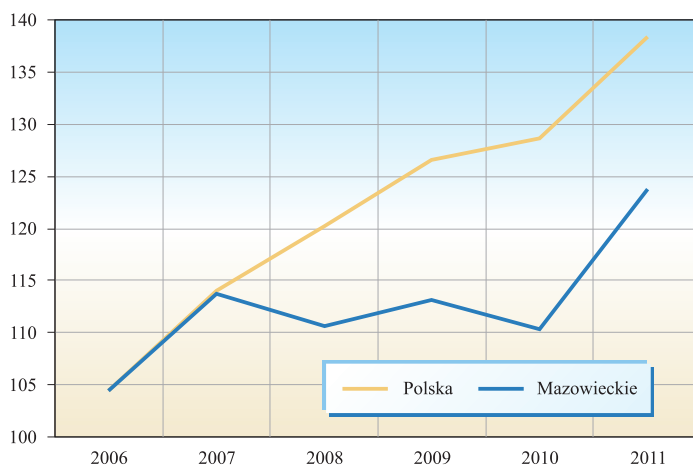
W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, największy wzrost produkcji budowlano-montażowej odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 70,4%). Wysoki wzrost wystąpił również w podmiotach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 19,7%). Natomiast w przedsiębiorstwach o największym udziale w produkcji budowlano-montażowej ogółem (51,2%), zajmujących się budową budynków sprzedaż obniżyła się o 8,7%.

W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, największy wzrost produkcji budowlano-montażowej odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 70,4%). Wysoki wzrost wystąpił również w podmiotach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 19,7%).

Tabl. 19. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie mazowieckim (ceny bieżące)**

Działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	84,5	98,6	96,7	99,6	115,7	112,9	114,8	111,9
Budowa budynków ^Δ	83,2	103,9	99,0	103,0	98,9	89,7	94,8	91,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	86,7	95,5	89,2	93,1	241,0	204,1	186,3	170,4
Roboty budowlane specjalistyczne	86,8	86,9	97,6	95,9	94,3	113,4	111,8	119,7

Wyk. 62. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)

Wyk. 63. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2005 = 100

Zarówno w województwie, jak i w kraju zwiększeniu produkcji sprzedanej budownictwa w omawianym roku towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (odpowiednio o 12,2% i o 7,6%).

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w województwie mazowieckim w 2011 r. wyniosła 607,4 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 1,9% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2011 r. w województwie mazowieckim oddano do użytkowania mniej mieszkań niż rok wcześniej. Wydano pozwolenia na budowę większej liczby mieszkań i jednocześnie nieznacznie wzrosła liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była większa niż przed rokiem.

Mieszkania wybudowane w województwie w 2011 r. stanowiły 19,2% efektów budownictwa mieszkaniowego w kraju (przed rokiem – 21,3%). Udział mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia ukształtował się na poziomie 19,5%, a mieszkań rozpoczętych – 19,6% (rok wcześniej odpowiednio 17,8% i 20,1%).

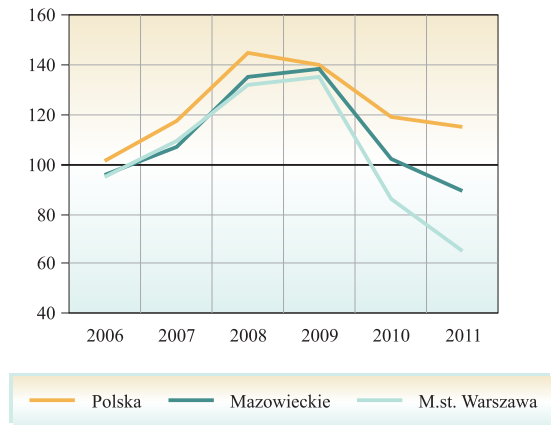
Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 20. **Budownictwo mieszkaniowe**

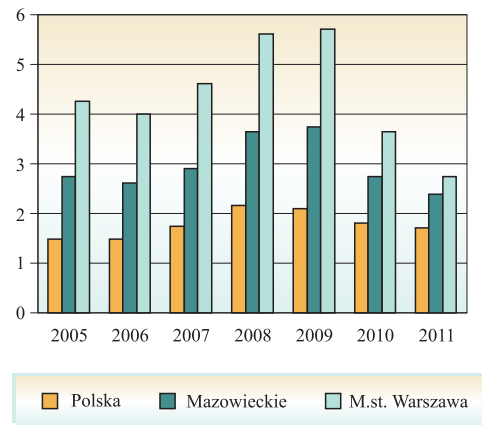
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	3,0	3,6	3,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	106,1	107,2
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	3,3	4,6	4,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,1	4,2
MAZOWIECKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	5,5	5,5	4,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	93,7	102,3	106,1
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	5,5	6,0	6,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	5,6	6,1	6,1
m.st. WARSZAWA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	8,5	7,3	5,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	72,5	73,8	79,5
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	7,7	6,2	9,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	9,5	8,1	8,6

W 2011 r. oddano do użytkowania 25225 mieszkań, tj. o 12,9% mniej niż przed rokiem i o 10,7% mniej niż w 2005 r. W kraju w tym samym czasie oddano do użytkowania mniej mieszkań niż w 2010 r. (spadek o 3,5%), ale więcej niż w 2005 r. (wzrost o 15,0%). W porównaniu z 2010 r. w większości form budownictwa w województwie nastąpił spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania. Istotny wzrost odnotowano tylko w budownictwie indywidualnym (o 5,3%).

Wyk. 64. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

Wyk. 65. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

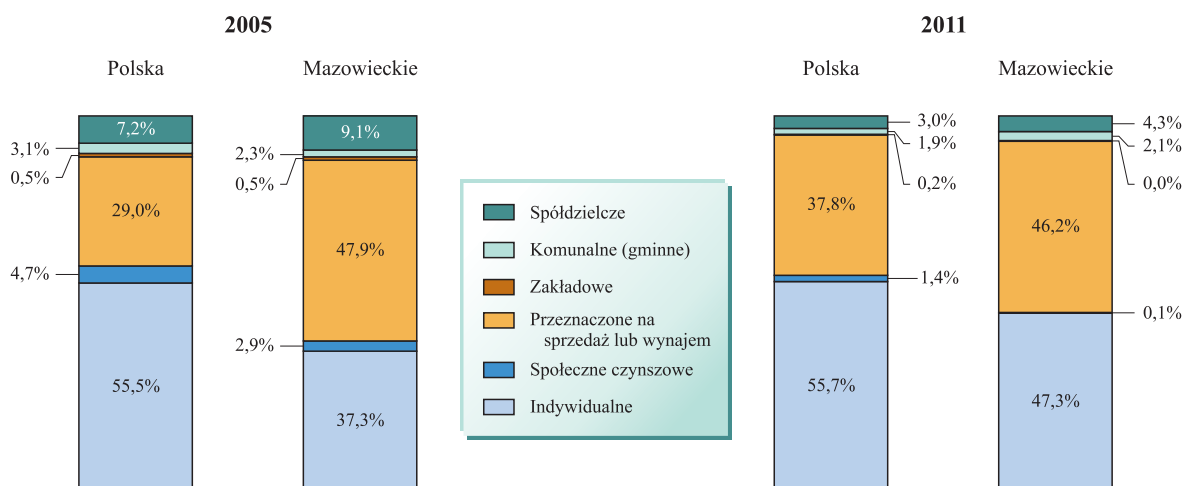

W 2011 r. w połowie spośród 42 powiatów oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem. Największy wzrost wystąpił w powiecie przasnyskim – o 136,8%, a największy spadek – w m. Ostrołęce i m. Radomiu (mniej odpowiednio o 61,8% i o 60,7%).

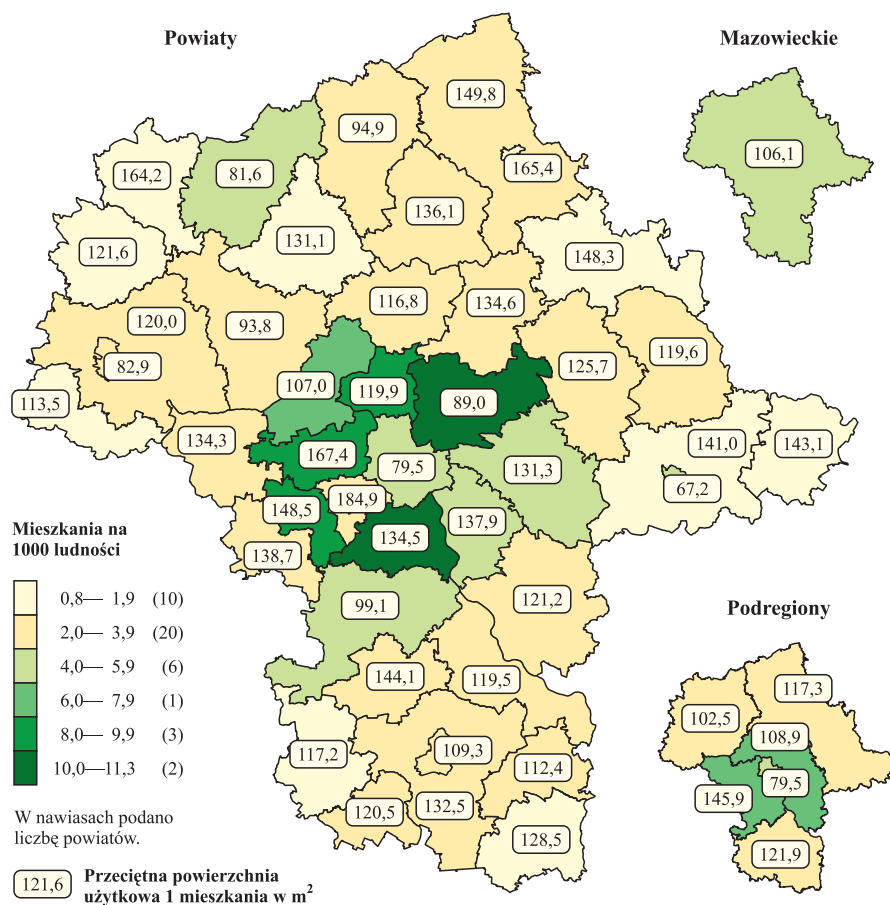
Największą liczbą mieszkań oddanych do użytkowania charakteryzowało się m.st. Warszawa (9408), jednak w porównaniu z 2010 r. było ich mniej o 24,5%.

Uzyskane w 2011 r. efekty budownictwa mieszkaniowego w województwie, mierzone liczbą oddanych mieszkań, w 69,3% skoncentrowane były w m.st. Warszawie i siedmiu graniczących z nią powiatach. Rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 70,3%.

Wyk. 66. **Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 67. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Tabl. 21. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	28961	100,0	74,3	102,3	25225	100,0	87,1	106,1
Spółdzielcze	1166	4,0	69,3	60,0	1094	4,3	93,8	62,2
Komunalne (gminne)	767	2,6	103,2	31,6	525	2,1	68,4	38,6
Zakładowe	—	—	x	—	1	0,0	x	130,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	15632	54,0	67,1	70,9	11645	46,2	74,5	70,8
Spółeczne czynszowe	60	0,2	12,0	54,9	23	0,1	38,3	45,3
Indywidualne	11336	39,1	89,4	155,0	11937	47,3	105,3	147,7

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

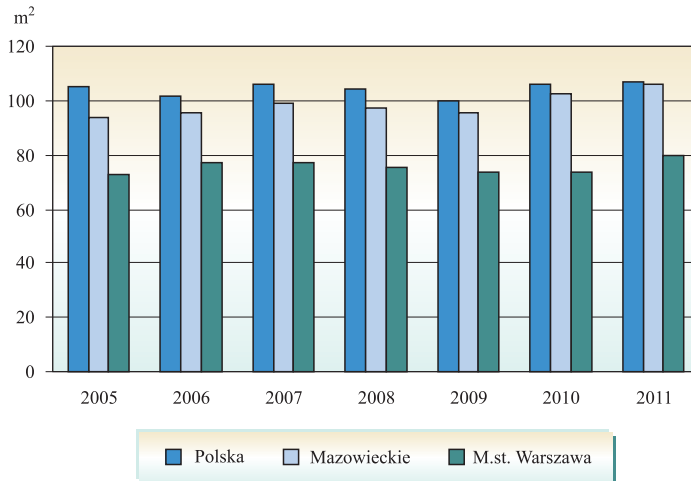
W 2011 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 106,1 m² i była większa o 3,8 m² niż rok wcześniej i o 12,4 m² niż w 2005 r. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Mieszkanie w budownictwie indywidualnym w 2011 r. miało

średnio 147,7 m² (7,3 m² mniej niż rok wcześniej). Najmniejsze były mieszkania komunalne – średnia powierzchnia takiego mieszkania wyniosła 38,6 m² (7,0 m² więcej niż w 2010 r.).

Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania wybudowanego w 2011 r. w województwie była nieco mniejsza niż w kraju. Natomiast mieszkania oddane w dominujących formach budownictwa były większe w województwie mazowieckim niż średnio w kraju: indywidualne o 4,9 m², a przeznaczone na sprzedaż lub wynajem o 6,6 m².

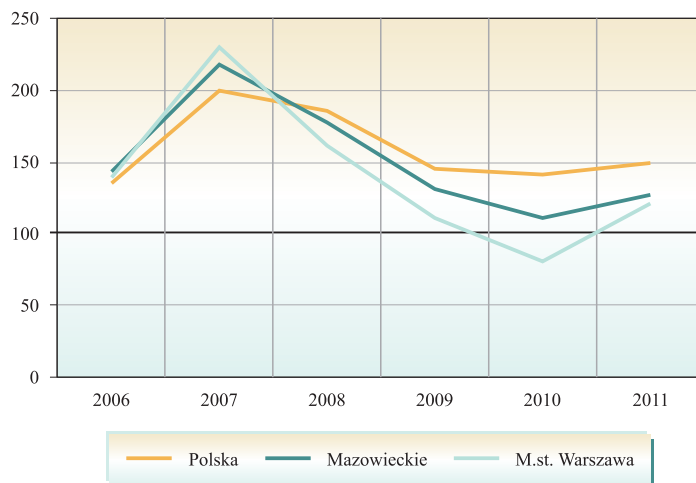
Mieszkania o największej powierzchni użytkowej powstały w powiecie pruszkowskim (184,9 m²), warszawskim zachodnim (167,4 m²), m. Ostrołęce (165,4 m²) oraz w powiecie żuromińskim (164,2 m²). Najmniejsze wybudowano w m. Siedlcach (67,2 m²) i w m.st. Warszawie (79,5 m²).

Wyk. 68. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

W 2011 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 106,1 m² i była większa o 3,8 m² niż rok wcześniej i o 12,4 m² niż w 2005 r. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Mieszkanie w budownictwie indywidualnym w 2011 r. miało

Wyk. 69. **Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia**
2005 = 100

ogólnej liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia) oraz indywidualnym (39,0%).

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na które wydano pozwolenia odnotowano w 20 powiatach. Największy wzrost miał miejsce w m. Ostrołęce – o 187,8% i w powiecie sokołowskim (o 146,7%). Największy spadek nastąpił w powiatach: sochaczewskim, nowodworskim i pruszkowskim (odpowiednio o 44,2%, 38,7% i 35,6%) oraz w m. Płocku – o 31,4%.

W m.st. Warszawie wydano pozwolenia na budowę 15663 mieszkań, co stanowiło wzrost o 47,3% w skali roku.

W 2011 r. w województwie wydano pozwolenia na budowę 35953 mieszkań. Było to więcej o 15,2% niż rok wcześniej i o 27,7% w porównaniu z 2005 r. (w kraju także nastąpił wzrost odpowiednio o 5,2% i o 48,6%).

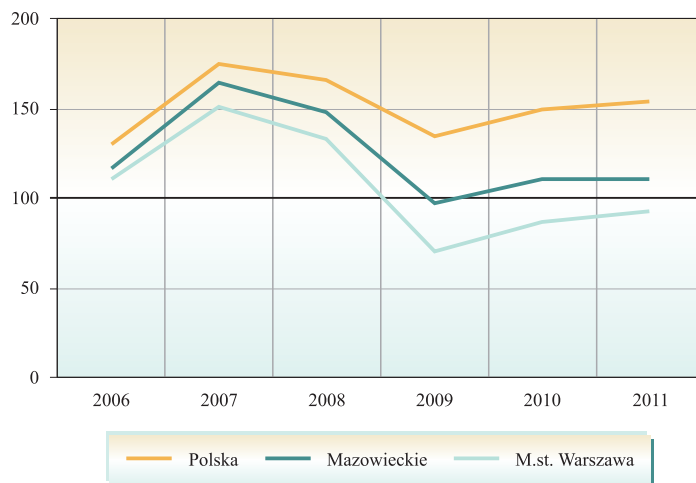
Wzrost liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia dotyczył większości form budownictwa. Spadek (o 4,3%) wystąpił tylko w budownictwie indywidualnym.

W województwie mazowieckim w 2011 r. najwięcej mieszkań, na które wydano pozwolenia odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (57,0%

Tabl. 22. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie mazowieckim

Wyszczególnienie	2010			2011		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100
O g ó ł e m	31217	100,0	85,1	35953	100,0	115,2
Spółdzielcze	506	1,6	100,2	817	2,3	161,5
Komunalne (gminne)	260	0,8	46,4	589	1,6	226,5
Zakładowe	—	—	x	2	0,0	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	15813	50,7	78,1	20498	57,0	129,6
Spółeczne czynszowe	—	—	x	40	0,1	x
Indywidualne	14638	46,9	96,3	14007	39,0	95,7

Wyk. 70. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto 2005 = 100

zaobserwowano w połowie powiatów. Największy – ponad pięciokrotny miał miejsce w m. Ostrołęce; a największy spadek nastąpił w powiecie przasnyskim i w m. Siedlcach (mniej odpowiednio o 57,6% i o 54,2%). W m.st. Warszawie w 2011 r. rozpoczęto budowę 14737 mieszkań. Było to więcej o 6,4% niż rok wcześniej.

W 2011 r. w województwie mazowieckim liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto nieznacznie wzrosła w skali roku (o 0,2%) i wyniosła 31856. W porównaniu z 2005 r. stanowiło to wzrost o 10,5%. W kraju mieszkań rozpoczętych w 2011 r. było więcej o 2,6% niż rok wcześniej i więcej o 53,3% niż w 2005 r.

W województwie najczęściej mieszkań rozpoczęli deweloperzy – 17503 (wzrost w skali roku o 5,6%) oraz inwestorzy indywidualni – 13579 (mniej niż rok wcześniej o 0,8%).

W województwie mazowieckim w stosunku do 2010 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałowe dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2011 r. w województwie mazowieckim odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej w skali roku, a jego tempo było znacznie szybsze niż w roku poprzednim. Wyższa niż przed rokiem była również sprzedaż hurtowa, a wzrost w ujęciu rocznym był dużo większy niż w 2010 r.

W województwie sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2011 r. zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 10,0% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 11,6% wyższym od notowanego w 2010 r.).

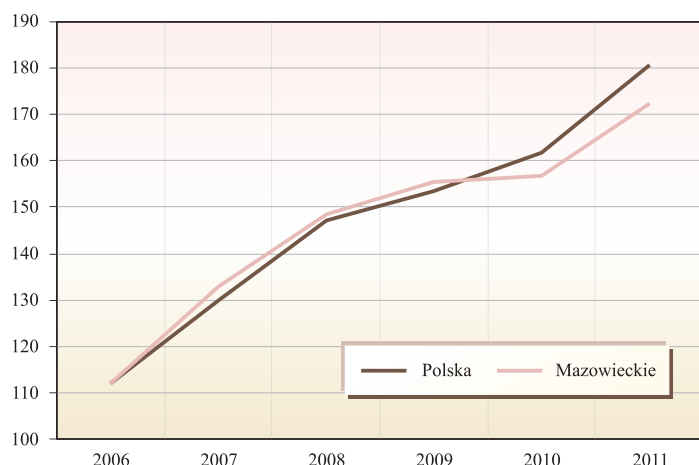
Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną przez punkty sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 23. Dynamika sprzedaży detalicznej ^a (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,9	105,5	111,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	113,9	107,9	101,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	113,1	120,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,4	101,2	102,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	119,0	113,6	130,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,8	117,2	117,8
Włókno, odzież, obuwie	118,3	113,1	112,5
Meble, RTV, AGD	120,9	123,0	106,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	105,6	83,6	107,0
Pozostałe	105,5	95,9	116,7
MAZOWIECKIE			
O g ó ł e m	112,1	100,8	110,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	117,5	99,2	107,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	110,3	111,8	118,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	110,7	87,9	81,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,2	101,2	221,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	115,4	118,6	112,6
Włókno, odzież, obuwie	127,9	118,1	106,7
Meble, RTV, AGD	124,1	151,2	108,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	115,3	67,8	109,9
Pozostałe	104,3	91,2	119,4

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Wyk. 71. **Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)**
2005 = 100

W województwie mazowieckim od początku 2011 r. w kolejnych kwartalnych okresach narastających obserwowano systematyczne przyspieszanie tempa wzrostu sprzedaży detalicznej w skali roku. Wzrost w odniesieniu do 2010 r. odnotowano w większości grup o znaczącym udziale w sprzedaży, największy w przedsiębiorstwach z grupy „pozostałe” (o 19,4%, po spadku przed rokiem) oraz w jednostkach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 18,7%). W drugim z kolei roku obniżyła się sprzedaż w przedsiębior-

stwach handlujących głównie żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 18,1%). Wśród pozostałych grup w dużym stopniu zwiększyła się (po spadku przed rokiem) sprzedaż „prasy, książek, pozostała sprzedaż detaliczna w wyspecjalizowanych sklepach” (o 9,9%) oraz „pojazdów samochodowych, motocykli, części” (o 7,4%).

W 2011 r. w województwie w sprzedaży detalicznej ogółem największy udział posiadały przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych – 32,4% (o 2,3 pkt proc. więcej niż przed rokiem), handlujące głównie żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi – 15,9% (o 5,4 pkt proc. mniej), przedsiębiorstwa z grupy „pozostałe” – 12,9% (o 1,1 pkt proc. więcej) oraz z grupy „meble, RTV, AGD” – 10,8% (o 0,1 pkt proc. mniej).

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie mazowieckim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	100,0	100,1	98,8	100,8	106,3	109,4	109,7	110,0
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	92,4	91,5	94,5	99,2	109,8	115,0	109,4	107,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	116,5	115,9	111,0	111,8	112,9	114,3	117,3	118,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	83,3	83,9	82,3	87,9	79,0	82,7	83,6	81,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	98,9	108,0	99,2	101,2	236,8	206,8	217,8	221,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	126,3	120,8	119,5	118,6	120,9	116,5	113,8	112,6
Włókno, odzież, obuwie	120,9	115,3	118,1	118,1	110,4	114,9	109,2	106,7
Meble, RTV, AGD.....	135,6	144,3	152,4	151,2	103,5	107,2	107,3	108,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	76,0	71,7	68,0	67,8	101,8	107,2	107,1	109,9
Pozostałe	88,4	88,9	91,5	91,2	112,7	120,1	117,4	119,4

^a Patrz notka a do tabl. 23 na str. 77.

W województwie mazowieckim w 2011 r. sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych ukształtowała się na poziomie o 15,2% wyższym niż w roku poprzednim, a w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 14,5% (wobec wzrostu odpowiednio o 7,8% i o 2,2% w 2010 r.). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 13,4% niż w 2010 r., a w jednostkach hurtowych – większa o 13,0%. W województwie wzrost sprzedaży hurtowej w ujęciu rocznym notowano w większości grup. Szybciej niż przed rokiem rosła sprzedaż m.in. w grupie „kosmetyki i wyroby farmaceutyczne” (o 10,7%). Umocnił się również wzrost sprzedaży w grupie „żywność” i wyniósł 3,8%.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

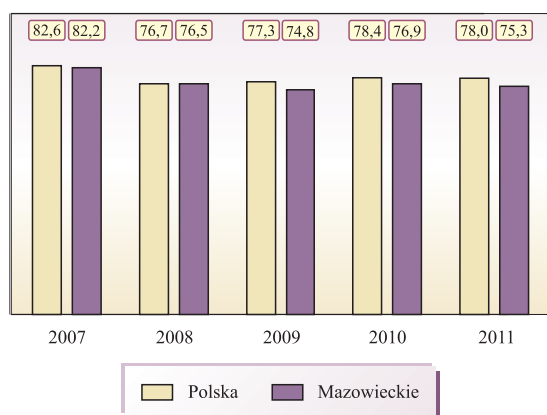
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2011 r. w województwie mazowieckim wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych, dzięki znacznie wyższemu wynikowi na pozostałej działalności operacyjnej, były korzystniejsze niż uzyskane rok wcześniej. Wyniki finansowe osiągnięte na pozostałych etapach działalności gospodarczej (tj. wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik na operacjach finansowych) były mniej korzystne. W rezultacie wolniejszego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania podwyższył się wskaźnik poziomu kosztów. Gorsze niż przed rokiem były również pozostałe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

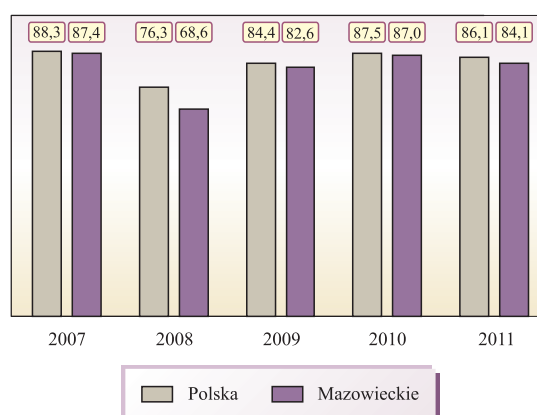
Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów uzyskany w 2011 r. przez przedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego był niższy w porównaniu z rokiem poprzednim, a także w odniesieniu do 2007 r., natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej był wyższy. Wynik osiągnięty na operacjach finansowych był nieco gorszy niż w 2010 r., ale znacznie lepszy niż przed czterema laty. W kraju wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów był wyższy od notowanych w latach 2010 i 2007, natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej i wynik na operacjach finansowych były wyższe niż przed rokiem, ale mniej korzystne od uzyskanych w 2007 r. W województwie, podobnie jak w kraju, wynik na działalności gospodarczej oraz wyniki finansowe brutto i netto były wyższe w odniesieniu do obu lat.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Wyk. 72. **Udział (w %) liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw**

Wyk. 73. **Udział (w %) przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2011 r. zysk netto wykazało 75,3% badanych przedsiębiorstw, tj. o 1,6 pkt proc. mniej niż przed rokiem i o 6,9 pkt proc. mniej niż cztery lata temu. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności osiągnął 84,1% i był mniejszy odpowiednio o 2,9 i o 3,3 pkt proc.

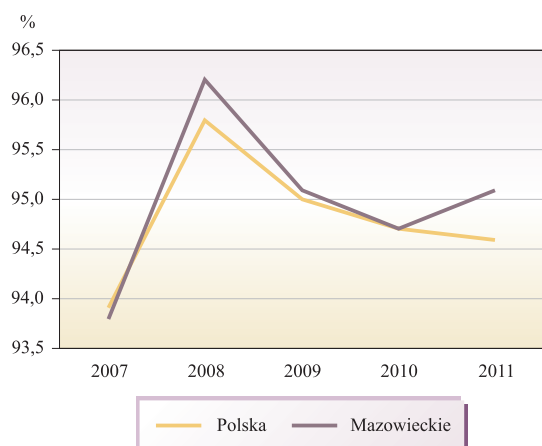
Przychody z całokształtu działalności mazowieckich przedsiębiorstw ukształtowały się w 2011 r. na poziomie 790813,1 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były wyższe o 12,1%, natomiast koszty uzyskania tych przychodów wyniosły 752093,7 mln zł i wzrosły o 12,7%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów, który w skali roku wzrósł o 0,4 pkt proc. do 95,1% (w kraju notowano spadek o 0,1 pkt proc. do 94,6%).

W 2011 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 752196,1 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 11,3%, natomiast koszty uzyskania tych przychodów wyniosły 721450,6 mln zł i były wyższe odpowiednio o 12,0%. Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 30745,5 mln zł, co w odniesieniu do 2010 r. oznacza spadek o 1,3%. Znacznie poprawił się natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej, który zwiększył się o 74,3% do 4015,9 mln zł. Gorszy niż przed rokiem był wynik na operacjach finansowych (3957,9 mln zł wobec 4118,0 mln zł), co było następstwem szybszego wzrostu kosztów finansowych (o 62,1%) niż przychodów z tego tytułu (o 44,0%). W rezultacie wynik na działalności gospodarczej ukształtował się na poziomie 38719,4 mln zł i był o 3,0% wyższy od zanotowanego w roku poprzednim. Po uwzględnieniu wyniku zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie minus 1,2 mln zł wynik finansowy brutto osiągnął wartość 38718,2 mln zł, tj. o 3,0% większą niż w 2010 r. Po odliczeniu podatku dochodowego w wysokości 6344,7 mln zł wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 32373,4 mln zł i był wyższy o 1066,7 mln zł (tj. o 3,4%) od wyniku osiągniętego rok wcześniej; zysk netto zwiększył się o 9,5%, a strata netto – o 46,1%.

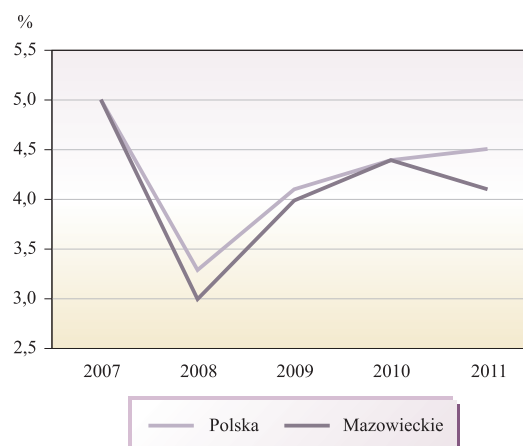
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 74. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 75. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie wskaźników rentowności zarówno w skali roku, jak w odniesieniu do 2007 r. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był niższy o 0,5 pkt proc. niż rok wcześniej i o 1,3 pkt proc. niż cztery lata temu. Wskaźnik rentowności obrotu brutto był niższy odpowiednio o 0,4 i o 1,3 pkt proc., a obrotu netto – stosownie o 0,3 i o 0,9 pkt. W kraju omawiane wskaźniki były nieco wyższe niż w 2010 r., jednak niższe niż w 2007 r.

W województwie w skali roku obniżyły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio o 4,8 i o 7,5 pkt proc.), ale były wyższe niż uzyskane przed czterema laty (o 8,2 i o 4,3 pkt). W kraju obserwowano podobne tendencje, lecz skala zmian była mniejsza.

W latach 2007–2011 rentowność mazowieckich przedsiębiorstw była na ogół niższa niż średnio w kraju, natomiast płynność finansowa w całym omawianym okresie była wyższa.

Tabl. 25. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,7	94,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,2	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,3	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,4	4,5
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	33,7	39,7	38,1
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	98,9	105,5	102,7
MAZOWIECKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,8	94,7	95,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,4	4,6	4,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,2	5,3	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,4	4,1
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	37,3	50,3	45,5
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	102,5	114,3	106,8

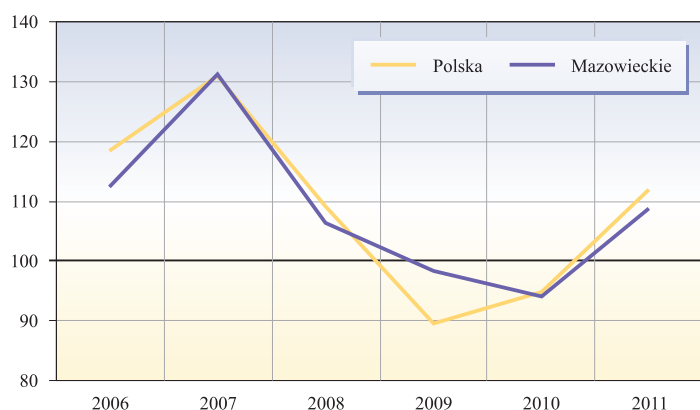
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

NAKLĄDY INWESTYCYJNE

W województwie mazowieckim w 2011 r., po dwóch latach spadku, odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. W porównaniu z 2010 r. wyższa była również liczba inwestycji nowo rozpoczętych oraz ich wartość kosztorysowa.

Wyk. 76. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2011 r. przez przedsiębiorstwa z regionu, wyniosły 32508,0 mln zł i były (w cenach bieżących) o 8,7% wyższe od notowanych rok wcześniej. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych licząc w cenach bieżących wzrosła w skali roku o 11,9%.

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

Tabl. 26. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Ogółem w mln zł	62160,6	89236,8	99853,7
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle.....	36,3	42,1	39,1
Zakupy.....	63,0	56,8	59,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi.....	52,4	45,5	47,1
środków transportu.....	10,6	11,3	12,4
MAZOWIECKIE			
Ogółem w mln zł	20680,3	29917,4	32508,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle.....	39,6	47,8	44,8
Zakupy.....	60,0	51,2	53,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi.....	49,4	39,8	40,0
środków transportu.....	10,6	11,4	13,9

W omawianym roku z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez mazowieckie przedsiębiorstwa wydatkowano: na budynki i budowle – 14576,2 mln zł (o 1,9% więcej niż w 2010 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 13006,4 mln zł (o 9,1% więcej), a na środki transportu

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

– 4529,5 mln zł (o 33,1% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 17535,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 14,4%; udział zakupów w nakładach ogółem zwiększył się w skali roku o 2,7 pkt proc.

W porównaniu z 2010 r. odnotowano wzrost nakładów m.in. w budownictwie (o 54,6%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 37,1%), obsłudze rynku nieruchomości (o 17,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 12,0%). Spadek nakładów miał miejsce m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 45,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 19,5%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 15,3%).

W 2011 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej (na które przypadało 24,0% ogółu poniesionych nakładów), w zakresie przetwórstwa przemysłowego (17,5%), informacji i komunikacji (16,4%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (13,2%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej (o 5,0 pkt proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 4,9 pkt proc.).

Inwestorzy z regionu rozpoczęli w 2011 r. realizację 43689 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 23594,5 mln zł; w porównaniu z rokiem poprzednim oznaczało to wzrost odpowiednio o 22,9% i o 21,0%. W kraju w omawianym okresie liczba inwestycji rozpoczętych wzrosła o 16,2%, a ich wartość kosztorysowa – o 6,0%. W województwie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 62,7% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (rok wcześniej 45,2%). Wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych notowano m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (o 148,5% rok do roku) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (odpowiednio o 95,5%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

ANEKS
APPENDIX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM

SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Ludność ^a (w tys.).....	5158	5172	5188	5204	5222	5243	5261 ^b	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population:
małżeństwa zawarte.....	5,40	5,78	6,31	6,55	6,40	5,83	5,25 ^b	marriages contracted
urodzenia żywe.....	9,73	10,24	10,66	11,32	11,49	11,63	10,92 ^b	live births
zgony.....	10,07	10,11	10,22	10,26	10,49	10,22	10,12 ^b	deaths
przyrost naturalny.....	-0,34	0,13	0,44	1,05	1,00	1,41	0,80 ^b	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.....	2,94	3,00	2,87	2,21	2,36	2,56	2,74 ^b	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.).....	1145,4	1181,6	1239,5	1299,3	1287,4	1299,1	1327,0	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
rok poprzedni = 100.....	.	103,2	104,9	104,8	99,1	100,9	102,1	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %).....	70,8	72,1	73,4	74,9	76,1	77,2	78,7	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.).....	332,5	285,6	219,9	178,0	224,5	238,3	246,7	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)...	13,8	11,8	9,0	7,3	9,0	9,7	9,9	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)....	86,8	87,0	85,9	82,4	79,3	83,6	83,9	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	162	107	50	64	140	110	119	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %).....	56,1	56,9	57,1	58,9	58,8	58,5	60,1	Activity rate by LFS ^d (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %).....	47,8	49,9	51,9	55,3	55,3	54,2	55,4	Employment rate by LFS ^d (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)....	14,8	12,2	9,1	6,0	6,0	7,4	7,9	Unemployment rate by LFS ^d (in %)

a Stan w końcu roku. b Dane wstępne. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Przeciętne w roku.

a As of the end of the year. b Preliminary data. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Average during the year.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (cd.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	3170,04	3316,11	3564,93	3957,99	4178,86	4227,93	4407,27	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a (in zł)</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	1160,8	1165,7	1174,1	1186,9	1174,5	1158,0	<i>Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100.....	.	.	100,4	100,7	101,1	99,0	98,6	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł).....	.	1240,10	1280,04	1402,72	1533,58	1637,58	1719,97	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100.....	.	.	103,2	109,6	109,3	106,8	105,0	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)...	.	762,19	772,93	820,16	872,87	915,29	946,81	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)</i>
rok poprzedni = 100.....	.	.	101,4	106,1	106,4	104,9	103,4	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,1	101,1	102,2	103,9	103,4	102,4	103,7	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	100,6	104,3	105,7	103,7	102,9	104,7	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie.....	97,2	95,4	94,6	94,1	92,9	98,2	98,6	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	102,7	103,8	103,3	106,8	107,1	102,2	105,1	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt.....	26,4	20,9	25,4	27,1	27,3	27,3	25,9	<i>Basic cereals (including cereal mixed) yields per 1 ha in dt</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								<i>Livestock per 100 ha of agricultural land:</i>
bydło ^b	44,7	46,1	45,8	48,6	45,2	52,5 ^c	49,1	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	94,9	96,8	87,8	73,1	60,8	71,4 ^c	62,8	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of the Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (cd.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż ^a (bez siewnego).....	75,1	120,0	158,1	94,8	68,4	125,5	150,8	<i>cereal grain^a (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) ...	119,3	97,3	94,7	101,9	111,6	99,8	120,8	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,1	92,9	96,3	117,7	113,0	85,5	116,5	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^b 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^b per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	13,2	9,5	5,4	6,1	12,0	9,6	6,2	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,9	7,3	4,8	5,2	9,1	7,0	5,2	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^c (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	114,6	106,8	103,9	101,3	106,4	102,9	<i>Sold production of industry^c (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^c (w tys.)	295,2	308,5	321,3	335,7	318,6	321,3	328,6	<i>Average paid employment in industry^c (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,5	104,1	104,5	94,9	100,9	102,2	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^c (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	122,1	127,5	113,0	102,6	103,0	114,3	<i>Sold production of construction^c (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^c (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	124,7	126,6	109,4	105,0	99,6	111,9	<i>Construction and assembly production^c (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^c (w tys.).....	77,5	80,9	88,2	85,8	87,7	85,5	96,0	<i>Average paid employment in construction^c (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,4	109,0	97,2	102,3	97,5	112,2	<i>previous year = 100</i>

a Podstawowych łącznie z mieszkankami zbożowymi. *b* Ceny bieżące bez VAT. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Basic including cereal mixed. b Current prices excluding VAT. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (dok.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkania oddane do użytkowania	28241	27090	30252	38154	38985	28961	25225	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100.....	118,4	95,9	111,7	126,1	102,2	74,3	87,1	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności.....	5,5	5,2	5,8	7,3	7,5	5,5	4,8	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²).....	93,7	95,6	99,2	97,2	95,6	102,3	106,1	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	112,1	118,5	111,8	104,8	100,8	110,0	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	601721	609601	627277	649354	646696	681012	675099	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	102,8	101,3	102,9	103,5	99,6	105,3	99,1	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe.....	63588	68365	73839	77655	82674	89319	95912	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100.....	105,3	107,5	108,0	105,2	106,5	108,0	107,4	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicz- nego.....	19104	20649	22417	23541	24334	25594	26920	<i>of which with foreign capital partici- pation</i>
rok poprzedni = 100.....	105,9	108,1	108,6	105,0	103,4	105,2	105,2	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsię- biorstwach ^c (w %)	93,8	96,2	95,1	94,7	95,1	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsię- biorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enterprises^c (in %):</i>
brutto.....	.	.	6,2	3,9	4,9	5,3	4,9	<i>gross</i>
netto	5,0	3,0	4,0	4,4	4,1	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^c (w mln zł; ceny bieżące).....	20680,3	23216,6	30468,4	32385,8	31803,6	29917,4	32508,0	<i>Investment outlays of enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	112,3	131,2	106,3	98,2	94,1	108,7	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Ludność ^a (w tys.)..... <i>Population^a (in thous.)</i>	A	.	.	5227	.	.	5232	.	.	5239	.	.	5243
	B	.	.	5246 ^b	.	.	5250 ^b	.	.	5258 ^b	.	.	5261 ^b
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.) <i>Average paid employment in the enterprise sector^c (in thous.)</i>	A	1290,4	1288,7	1288,3	1288,9	1288,4	1290,4	1292,3	1289,8	1289,4	1294,2	1297,0	1297,4
	B	1314,8	1318,0	1315,9	1316,1	1316,9	1318,4	1320,8	1320,8	1319,7	1318,0	1323,9	1323,2
poprzedni miesiąc = 100..... <i>previous month = 100</i>	A	101,3	99,9	100,0	100,0	100,0	100,2	100,2	99,8	100,0	100,4	100,2	100,0
	B	101,3	100,2	99,8	100,0	100,1	100,1	100,2	100,0	99,9	99,9	100,4	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	99,8	100,0	100,3	100,4	100,4	101,0	101,1	101,0	101,0	101,4	101,6	101,8
	B	101,9	102,3	102,1	102,1	102,2	102,2	102,2	102,4	102,4	101,8	102,1	102,0
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) <i>Registered unemployed persons^a (in thous.)</i>	A	241,5	247,1	246,2	238,3	233,3	227,9	225,2	224,8	225,6	225,8	229,3	238,3
	B	252,9	258,8	261,2	253,3	246,9	239,6	237,7	236,5	236,7	235,9	240,0	246,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)..... <i>Registered unemployment rate^a (in %)</i>	A	9,6	9,8	9,7	9,4	9,2	9,0	8,9	8,9	8,9	8,9	9,0	9,7
	B	10,1	10,3	10,4	10,1	9,9	9,6	9,5	9,5	9,5	9,5	9,6	9,9
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca..... <i>Job offers declared during a month</i>	A	6073	6970	11791	10167	8867	9542	9228	8569	10011	8912	6585	5139
	B	4650	4374	7354	8153	7894	7222	6447	7536	6946	5450	4454	3637
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a <i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	A	81	79	51	56	52	50	43	47	46	54	65	110
	B	94	84	63	63	55	51	50	43	45	56	71	119
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c (w zł) <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^c (in zł)</i>	A	4053,17	4087,19	4476,66	4243,67	4156,12	4243,62	4245,95	4165,23	4176,48	4320,02	4227,45	4532,48
	B	4216,03	4263,85	4698,87	4458,11	4316,85	4352,53	4407,09	4357,89	4360,85	4559,54	4423,33	4692,84
poprzedni miesiąc = 100..... <i>previous month = 100</i>	A	92,2	100,8	109,5	94,8	97,9	102,1	100,1	98,1	100,3	103,4	97,9	107,2
	B	93,0	101,1	110,2	94,9	96,8	100,8	101,3	98,9	100,1	104,6	97,0	106,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	99,6	101,7	103,9	101,8	103,9	104,7	99,5	102,4	102,8	102,0	102,8	103,1
	B	104,0	104,3	105,0	105,1	103,9	102,6	103,8	104,6	104,4	105,5	104,6	103,5

a Stan w końcu okresu. b Dane wstępne. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Preliminary data. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	.	.	103,2	.	.	102,2	.	.	101,9	.	.	102,3
	B	.	.	103,0	.	.	103,8	.	.	103,8	.	.	104,3
skupu ziarna zbóż ^b : procurement of cereal grain ^b :													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	105,6	92,9	94,8	96,9	110,4	113,7	95,2	126,4	107,5	109,0	98,2	113,7
	B	109,5	103,1	97,8	104,6	100,8	100,1	89,3	92,5	102,8	106,5	91,5	100,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	105,2	88,6	86,7	85,5	91,9	104,8	103,4	147,2	155,7	164,6	158,9	178,2
	B	184,7	204,9	211,3	228,0	208,2	183,2	171,9	125,8	120,4	117,6	109,6	96,6
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	103,4	98,1	94,2	97,9	95,1	100,4	98,8	102,1	102,2	98,5	111,0	107,2
	B	101,5	100,7	112,0	94,7	102,8	102,0	91,3	108,1	100,8	98,7	105,8	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	115,1	105,8	95,8	92,8	90,6	88,9	89,9	92,2	100,0	95,1	106,3	108,0
	B	106,0	108,8	129,4	125,2	135,3	137,5	126,9	134,4	132,6	132,8	126,6	121,5
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	95,6	96,4	102,0	95,7	106,7	114,4	98,9	105,0	93,8	91,2	99,3	101,3
	B	96,0	106,9	106,1	106,1	98,5	103,8	104,1	99,7	105,9	100,1	102,6	107,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	86,2	81,7	75,8	71,6	78,2	84,4	82,8	89,4	89,8	91,4	92,0	98,2
	B	98,6	109,3	113,7	126,2	116,5	105,8	111,3	105,7	119,4	131,0	135,5	143,8

a W kwartale. b Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi (bez ziarna siewnego).
a In the quarter. b Basic including creal mixed (excluding sowing seed).

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	11,2	11,5	11,7	11,4	12,3	12,9	12,7	11,0	8,5	6,9	6,7	6,5
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	5,5	5,5	5,8	6,0	5,9	6,0	6,3	6,2	6,8	6,8	7,2	7,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100.....	A	90,7	104,2	117,7	92,3	95,9	104,0	94,2	103,4	107,8	99,6	99,5	95,4
<i>previous month = 100</i>	B	94,8	99,5	110,9	92,3	98,0	98,5	99,1	104,5	109,5	101,4	102,7	98,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,5	114,7	117,6	115,9	111,2	120,2	114,2	113,5	110,4	106,3	108,8	101,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	106,1	101,3	95,5	95,4	97,6	92,4	97,2	98,3	99,8	101,7	104,9	108,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100.....	A	38,8	92,0	129,8	131,3	130,2	123,9	87,2	115,3	103,8	101,8	79,3	140,8
<i>previous month = 100</i>	B	32,7	112,1	137,8	116,6	127,9	112,4	106,1	100,5	122,2	83,8	92,2	124,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	83,9	61,5	87,2	99,0	121,8	123,8	91,9	112,6	129,2	99,9	94,1	116,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	98,1	119,5	126,8	112,7	110,7	100,4	122,1	106,5	125,4	103,2	120,0	105,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	2801	5048	7300	9748	11985	13618	16456	18064	21650	24584	26581	28961
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	1843	3040	4635	6251	8167	10156	12483	14734	16494	20293	22412	25225
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	A	55,4	65,5	73,9	71,0	72,9	72,5	71,8	70,2	75,3	74,0	74,4	74,3
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	65,8	60,2	63,5	64,1	68,1	74,6	75,9	81,6	76,2	82,5	84,3	87,1

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc = 100..... previous month = 100	A	75,0	92,3	116,6	95,9	107,0	99,8	105,0	98,5	99,3	106,6	93,3	128,9
	B	68,2	99,0	117,6	104,6	100,5	101,1	99,7	100,5	102,0	108,1	92,8	122,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	102,2	99,7	103,2	95,0	102,8	101,9	99,8	102,7	101,9	105,0	104,1	108,7
	B	99,0	106,2	107,0	116,8	109,7	111,1	105,5	107,6	110,5	112,0	111,4	106,2
Podmioty gospodarki narodowej ^b Entities of the national economy ^b	A	648940	651126	654333	657561	661827	665056	667901	671188	673318	676306	678457	681012
	B	681274	682549	682469	671255	670672	669731	670559	671099	672953	674696	675587	675099
w tym spółki handlowe of which commercial companies	A	83125	83555	84063	84644	85185	85817	86330	86813	87322	88204	88693	89319
	B	89904	90467	90599	91041	91622	92212	92672	93141	93720	94569	95234	95912
w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation	A	24413	24477	24533	24620	24727	24857	24952	25035	25140	25340	25482	25594
	B	25662	25778	25794	25861	25962	26086	26180	26277	26439	26627	26772	26920
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : Profitability rate of turnover in enterprises ^c :													
brutto (w %)..... gross (in %)	A	.	.	5,2	.	.	5,0	.	.	5,6	.	.	5,3
	B	.	.	4,1	.	.	6,0	.	.	5,0	.	.	4,9
netto (w %)..... net (in %)	A	.	.	4,1	.	.	4,0	.	.	4,7	.	.	4,4
	B	.	.	3,2	.	.	5,1	.	.	4,2	.	.	4,1
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	11330,9	.	.	18095,6	.	.	29917,4
Investment outlays of enterprises ^c (in mln zł; cur- rent prices)	B	.	.	5022,7	.	.	12168,4	.	.	19473,6	.	.	32508,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	78,4	.	.	84,4	.	.	94,1
corresponding period of previous year = 100 (current prices)	B	107,4	.	.	107,6	.	.	108,7

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

**Publikacje Urzędu Statystycznego w Warszawie
przewidziane do wydania w 2012 r.**

**Publications of Statistical Office in Warsaw
expected to issue in 2012**

ROCZNIKI STATYSTYCZNE	STATISTICAL YEARBOOKS	Cena w zł Price in zł
Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2012	<i>Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship 2012</i>	28,00
Województwo Mazowieckie 2012 — Podregiony, Powiaty, Gminy	<i>Mazowieckie Voivodship 2012 — Subregions, Powiats, Gminas</i>	28,00
Rocznik Statystyczny Warszawy 2012	<i>Statistical Yearbook of Warsaw 2012</i>	25,00
INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS		
Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego (<i>kwartalnik, Internet</i>)	<i>Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship (quarterly, Internet)</i>	x
Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w 2011 r.	<i>Report on the socio-economic situation of mazowieckie voivodship in 2011</i>	15,00
Przegląd Statystyczny Warszawy (<i>kwartalnik</i>)	<i>Statistical Review of Warsaw (quarterly)</i>	15,00
Panorama dzielnic Warszawy w 2011 r.	<i>Panorama of Warsaw districts in 2011</i>	25,00
Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim w 2011 r.	<i>Population, vital statistics and migration in mazowieckie voivodship in 2011</i>	18,00
Rynek pracy w województwie mazowieckim w 2011 r.	<i>Labour market in mazowieckie voivodship in 2011</i>	18,00
Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie mazowieckim w 2011 r. (CD)	<i>Structural changes of groups of entities of national economy in the REGON register in mazowieckie voivodship in 2011 (CD-ROM)</i>	15,00
Portret województwa mazowieckiego 2005—2011	<i>Portrait of mazowieckie voivodship 2005—2011</i>	20,00
Statystyka gmin i powiatów województwa mazowieckiego w latach 2002—2010 (CD)	<i>Statistics of gminas and powiats in mazowieckie voivodship in 2002—2010 (CD-ROM)</i>	15,00
Dzieci w województwie mazowieckim w latach 2004—2010	<i>Children in mazowieckie voivodship in 2004—2010</i>	20,00
Sytuacja finansowo-ekonomiczna przedsiębiorstw województwa mazowieckiego w latach 2005—2010	<i>Financial and economic situation of enterprises of mazowieckie voivodship in 2005—2010</i>	20,00
NARODOWY SPIS Powszechny THE NATIONAL CENSUS		
Powszechny Spis Rolny 2010. Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie mazowieckim	<i>The Agriculture Census 2010. Characteristics of agricultural holdings in mazowieckie voivodship</i>	15,00

<p>Informacje na temat publikacji wydawanych przez urząd można uzyskać pod adresem:</p> <p>Urząd Statystyczny w Warszawie Centrala 22 464 20 00 1 Sierpnia 21, 02-134 WARSZAWA</p> <p>Centrum Informacji Statystycznej, pok. 18, parter tel./faks 22 846 78 32 tel. 22 464 20 85 e-mail: InformatoriumUSWAW@stat.gov.pl</p> <p>oraz w Centrach Informacji Statystycznej w:</p> <p>Oddziały w (<i>Branch in</i>) Ciechanowie 06-400 Ciechanów, ul. Nadrzeczna 1 tel. 23 672 53 12</p> <p>Oddziały w (<i>Branch in</i>) Płocku 09-407 Płock 9, ul. Otołińska 21 tel. 24 366 50 37</p> <p>Oddziały w (<i>Branch in</i>) Siedlcach 08-110 Siedlce, ul. Pułaskiego 19/21 tel. 25 632 71 65</p>	<p>Information concerning publications issued by office can be obtained at:</p> <p>Statistical Office in Warsaw Tel. exchange (+48) 22 464 20 00</p> <p>Centre of Statistical Information, room 18, ground floor tel./fax (+48) 22 846 78 32 tel. (+48) 22 464 20 85</p> <p>as well as Centres of Statistical Information at:</p> <p>Oddziały w (<i>Branch in</i>) Ostrołęce 07-410 Ostrołęka, ul. Insurekcyjna 3 tel. 29 760 78 50</p> <p>Oddziały w (<i>Branch in</i>) Radomiu 26-600 Radom, ul. Planty 39/45 tel. 48 363 06 07</p>
--	---

<p>SPRZEDAŻ DETALICZNĄ WYDAWNICTW US PROWADZĄ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • US w Warszawie, Centrum Informacji Statystycznej, parter, pok. 18 • Punkt sprzedaży Zakładu Wydawnictw Statystycznych 00-925 Warszawa, al. Niepodległości 208 (parter) tel. bezp. 22 608 34 27 	<p>RETAIL SALES OF SO PUBLICATIONS IS CONDUCTED AT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SO in Warsaw, Centre of Statistical Information, ground floor, room 18 • Sales point of Statistical Publishing Establishment 00-925 Warsaw, Niepodległości 208 (ground floor) direct tel. (+48) 22 608 34 27
---	--

U w a g a. Zamówienia na prenumeratę publikacji można składać pisemnie, faksem lub e-mailem na adres Urzędu Statystycznego w Warszawie, podając pełny adres odbiorcy z kodem pocztowym oraz numerem identyfikacyjnym płatnika VAT (NIP).

N o t e. Orders on publication subscriptions should be sent by post, fax or email at Statistical Office in Warsaw address with full address of recipient including ZIP code and tax identification number (NIP).